

สภาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

ณัฐกิตติ์ เทพสุวรรณ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การค้นคว้าอิสระ

เรื่อง

สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

INDEPENDENT STUDY

THE CONDITION OF INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE
OF THE SCHOOLS UNDER THE TRANG PRIMARY EDUCATION
SERVICE AREA OFFICE 2

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2022

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อการค้นคว้าอิสระ สภาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
THE CONDITION OF INTERNAL EDUCATION QUALITY ASSURANCE
OF THE SCHOOLS UNDER THE TRANG PRIMARY EDUCATION
SERVICE AREA OFFICE 2
ผู้วิจัย นายณัฐกิตติ์ เทพสุวรรณ

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาเห็นชอบโดย

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณา แดงสุวรรณ)
..... ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข)
..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.ชารรีฟท์ สีอนิ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองการค้นคว้าอิสระแล้ว

..... รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาถนเรศ อากาศสุวรรณ) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
ผู้วิจัย	นายณัฐกิตติ์ เทพสุวรรณ ปีการศึกษา 2565
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณา แดงสุวรรณ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 2 และ 2) เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 จำนวน 103 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงและมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.969 และแบบสอบถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสร้างเรื่องเล่า (Narrative Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, $SD = 0.41$)
2. ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 2 ด้านการควบคุมคุณภาพ คือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาและการดำเนินงานตามแผน และระบบสารสนเทศยังไม่เป็นระบบ ดังนั้น จึงควรให้ความรู้ความเข้าใจระบบการดำเนินการประกันคุณภาพแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกคน ปัญหาด้านการตรวจสอบคุณภาพ คือ ครูมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ ขาดเครื่องมือและความต่อเนื่องในการติดตามตรวจสอบคุณภาพ จึงควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ครูและกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และปัญหาด้านการประเมินคุณภาพ คือ ผลการประเมินไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงและไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา จึงควรจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพ ตามสภาพจริงและมีหลักฐานรองรับ และปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง คือ ขาดการนำผลการประเมินคุณภาพก่อนหน้ามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงควรนำผลการประเมินคุณภาพจากรายงานการประเมินตนเองมาพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพ, การบริหารการศึกษา, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Independent Study Title	The Condition of Internal Education Quality Assurance of the Schools under the Trang Primary Education Service Area Office 2
Researcher	Mr. Nattakit Tepsuwun Academic year: 2022
Degree	Master of Education Program in Educational Administration
Advisor	Assistant Professor Dr. Karuna Dangsuwan

Abstract

The objectives of this research were aimed to 1) study the condition of internal education quality assurance of the schools under the Trang Primary Education Service Area Office 2, and 2) study the problems and solutions for internal education quality assurance of the schools under the Trang Primary Education Service Area Office 2. The samples used in this research were 103 school administrators under the Trang Primary Education Service Area Office 2. They were obtained by stratified random sampling and simple random sampling or drawing lots by lottery. The tools used in this research was a 5-level Rating Scale method with the Reliability value of the whole copy at 0.969, and also the open-ended questionnaires. The statistics used were frequency, percentage, averages, and standard deviations values, and also Narrative Analysis. The results of this research were found as follows:

1. Overall aspect of the condition of internal education quality assurance of the schools under the Trang Primary Education Service Area Office 2, was at the highest level ($\bar{X} = 4.65$, $SD = 0.41$).

2. The problems and solutions for internal education quality assurance of the schools under the Trang Primary Education Service Area Office 2: in Quality control aspect; the stakeholders lacked of knowledge and understanding of the school management in plan preparation and plan implementation processes. In addition, the information system was still non-systematic. Therefore, knowledge and understanding of the internal education quality assurance should be provided to all involved people. In Quality auditing aspect: teachers had a bad attitude towards quality monitoring, and lack of tools and continuity in quality monitoring. Therefore, there should be a correct understanding for teachers and should assign responsible persons for the preparation of tools to be used in school quality monitoring. In Quality assessment aspect: the assessment results were inconsistent with real conditions and educational standards. Therefore, a quality assessment report should be prepared according to the real

(3)

conditions and supporting evidence. The last aspect was the Continuous quality improvement aspect. The problem in this aspect was lack of using the previous assessment results as a guideline for continuous quality improvement. Therefore, the quality assessment results from the self-assessment report should be used to continuously improve the educational quality of the schools.

Keywords: Quality Assurance, Educational Administration, Internal Education Quality Assurance of Schools

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา ช่วยเหลือ แนะนำและให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณา แดงสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำในการรวบรวมข้อมูล การจัดทำเอกสาร และเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ดร.ชาร์รี่ท์ สือนิ ผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบการค้นคว้าอิสระ ดร.ชนิษฐ์ สุวรรณศิริ ผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบเค้าโครง การค้นคว้าอิสระ ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ แนวคิด และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งยังกรุณาสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ วิจัยร่วมกับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง ผู้จัดการหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี เพื่อให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขจนเครื่องมือวิจัย มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 และผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ที่อำนวยความสะดวก เป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่เห็นความสำคัญของงานวิจัย ฉบับนี้ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เจ้าหน้าที่สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กัลยาณมิตรทุกท่าน ผู้ซึ่งให้การช่วยเหลือ สนับสนุน ตลอดระยะเวลาการศึกษาและเป็นกำลังใจตลอดมา ทั้งนี้รวมถึงผู้ที่ไม่สามารถกล่าวชื่อนามในที่นี้ได้ทั้งหมด ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ให้การสนับสนุน ให้การช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ให้สำเร็จด้วยดี

ณัฐกิตติ์ เทพสุวรรณ

พฤศจิกายน 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(4)
สารบัญ	(7)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	12
กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	21
บทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	53
บริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ...	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	68
แบบแผนการวิจัย	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	71
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	73

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	75
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	131
สรุปผลการวิจัย	131
อภิปรายผล	141
ข้อเสนอแนะ	153
บรรณานุกรม	155
ภาคผนวก	166
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	167
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	169
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	176
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	188
ประวัติผู้วิจัย	196

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 จำแนกตามอำเภอ	58
2 จำนวนผู้บริหารและข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด เขต 2 ปีการศึกษา 2563	59
3 แบบแผนการวิจัย	69
4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2	70
5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม	76
6 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็น ต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 โดยภาพรวมและรายชั้นตอน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	77
7 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็น ต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ชั้นตอนการควบคุมคุณภาพ จำแนกโดยภาพรวมและรายด้าน	78
8 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ชั้นตอนการควบคุมคุณภาพ ด้านการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกโดยภาพรวมและรายข้อ	79
9 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ชั้นตอนการควบคุมคุณภาพ ด้านการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา จำแนก โดยภาพรวมและรายข้อ	81
10 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ชั้นตอนการควบคุมคุณภาพ ด้านการจัด ระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกโดยภาพรวม และรายข้อ	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ ในด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จำแนกโดยภาพรวมและรายข้อ	84
12 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ จำแนกโดยภาพรวมและรายข้อ	85
13 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพ จำแนกโดยภาพรวมและรายด้าน	87
14 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพ ในด้านการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกโดยภาพรวมและรายข้อ	88
15 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพ ในด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง จำแนกโดยภาพรวมและรายข้อ	89
16 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง จำแนกโดยภาพรวมและรายข้อ	90
17 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2	189
18 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เกี่ยวกับการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2	195

สารบัญญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	7
2 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	12
3 กระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	25
4 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี)	29
5 การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์	34
6 วงจรคุณภาพการบริหารเชิงระบบ (PDCA)	35
7 วงจรคุณภาพกับการพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง	36
8 ขั้นตอนการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา	49
9 ขั้นตอนการการจัดการความรู้	52
10 พื้นที่รับผิดชอบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2	57
11 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติม ของสถานศึกษา	95
12 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา	100
13 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ...	105
14 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกัน คุณภาพการศึกษา	111
15 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	116
16 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	121
17 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	126
18 ปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	130

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลง เต็มโต และเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วในทุกมิติ และเป็นไปในทิศทางที่หลายคนคาดไม่ถึง ซึ่งเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านเทคโนโลยีการแข่งขันสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เศรษฐกิจทั้งภายใน ภายนอก และส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนผลจากกระแสใหญ่ของโลก 3 กระแส ได้แก่ 1) กระแสโลกาภิวัตน์ 2) กระแสการพัฒนาทางเทคโนโลยี 3) กระแสความเป็นใหญ่ของเงินทุน และจาก 3 กระแสใหญ่ที่กล่าวมาข้างต้น ได้สร้างปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เรียกว่า “VUCA” ซึ่งประกอบด้วย ความผันผวนรวดเร็วรุนแรง (Volatility) ความไม่แน่นอนคาดเดาไม่ได้ (Uncertainty) ความซับซ้อนเข้าใจยาก (Complexity) และความกำกวมไม่ชัดเจน (Ambiguity) (ชานินทร์ เอื้ออภิธร, 2560) หรืออาจเรียกรวม ๆ ว่าการเกิดขึ้นของ “Disruption” ที่หมายถึงการหยุดทำสิ่งเดิมเพื่อพัฒนาสิ่งใหม่ หรือวิธีการใหม่หรือแสวงหาโอกาสใหม่ให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม (สมหมาย จันทรเรือง, 2563) ซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และรวมถึงด้านการศึกษาซึ่งการศึกษากลายเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาประเทศให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันการพัฒนาศึกษาให้ทันโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ดังนั้นผู้นำหรือผู้บริหาร จึงต้องตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันโดยการพัฒนาศึกษาอย่างมีเป้าหมาย เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและการสร้างโอกาสการเติบโตทางการศึกษา (สุพจน์ อิงอาจ, 2564) ดังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้กล่าวว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญตามความถนัดของตนมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศ และได้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2560: 14)

การพัฒนาประเทศให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันนั้น จึงได้มีกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเกิดจากรัฐธรรมนูญ 2560 มาตรา 65 ได้บัญญัติไว้ว่า “รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว” (ราชกิจจานุเบกษา, 2560: 17) โดยรัฐบาลหรือหน่วยงานทุกแห่งจะต้องปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้ประเทศบรรลุตามเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ที่ได้ตั้งไว้ จึงได้มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทุกภาคส่วนในการพัฒนาประเทศไปในทิศทางเดียวกัน สำหรับในด้านการศึกษาก็ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนา

และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาระดับให้เต็มศักยภาพและเหมาะสม ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน การเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาที่ให้ความสำคัญที่ครอบคลุมในส่วนการพัฒนาทุนมนุษย์ ปัจจัย และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบนิเวศ ที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญในส่วนของการปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรมเพื่อให้คนมีความดีอยู่ในวิถีการดำเนินชีวิต และมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่ มีการปฏิรูปการเรียนรู้ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เปลี่ยนบทบาทครูและเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561: 30) ในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา เรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้ คนไทยทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีเป้าหมายที่สำคัญข้อหนึ่งคือการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563 ข: 11) ระบบการประกันคุณภาพจึงเป็นกลไกสำคัญหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของไทย โดยเริ่มจากสถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพของตนเองโดยในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาจะต้องทำให้การประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นบุคคลหนึ่งที่สำคัญในการสนับสนุนให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นมาตรฐานความรู้หนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษาตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (ราชกิจจานุเบกษา, 2556: 68)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2545 หมวด 6 ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กล่าวว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ส่วนระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา 48 กล่าวว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก และให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนมีหน้าที่พัฒนาหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษา โดยมีการประเมินอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554: 28-29) การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นการดำเนินการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และผู้เรียนจะได้รับ

การศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563 ก: 9) ต่อมา กระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพใหม่ตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการปรับปรุงเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาโดยให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ และประเภทการศึกษาตามกระทรวงกำหนด พร้อมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่วางไว้จัดให้มีการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาพร้อมจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองแก่ต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (ราชกิจจานุเบกษา, 2561: 3-4) และในการปรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างอิสระเหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนาการศึกษามีเป้าหมายหลักสำคัญคือการพัฒนาผู้เรียน จึงได้มีการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของชาติ ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทยเพื่อให้ สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย 4.0 ที่สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งในมิติเศรษฐกิจและมิติสังคม โดยมาตรฐานการศึกษาจะจัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) จากกฎหมายยุทธศาสตร์และแผนงานทั้งหลาย เหล่านี้แล้วแล้วมีอุดมการณ์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา เป็นคนดีมีใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน รับผิดชอบต่อสังคม เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ และความสามารถสูงพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง สามารถเป็นผู้ร่วมสร้างสรค์นวัตกรรม เพื่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาชาติมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็น แนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้ เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตาม ช่วงวัยในแต่ละระดับประเภทการศึกษา และใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถ ดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ นอกจากนี้ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561: 1-2) โดยมาตรฐานการศึกษาของชาติจะเปรียบเสมือนกรอบ หรือข้อกำหนดที่สถานศึกษาต้อง นำไปสู่การปฏิบัติผ่านแนวทาง หรือวิธีการต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการประกันคุณภาพการศึกษา

ปัจจุบันระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีปัญหาหลายประการที่ต้องได้รับการแก้ไข โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562: 1-2) ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบ ประกันคุณภาพของสถานศึกษา ไว้ดังนี้ 1) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไม่สะท้อนถึง

ความแตกต่างของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ในอดีตนั้นมีการสร้างตัวชี้วัดที่ถึงแม้จะพยายามแบ่งแยกตามลักษณะของสถานศึกษาแต่ก็ยังไม่สามารถแบ่งแยกได้จนถึงระดับที่เหมาะสมกับทุกสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาแต่ละแห่งอาจจะถูกวัดด้วยตัวชี้วัดที่ไม่ได้ตรงกับวัตถุประสงค์และสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา 2) ระบบการประกันคุณภาพยังเน้นการตรวจสอบเอกสารมากกว่าการพัฒนาคุณภาพ ในหลายครั้งการตรวจประกันคุณภาพกลายเป็นกระบวนการในการตรวจสอบเอกสารเป็นหลัก เมื่อมีเอกสารก็จะได้คะแนน ไม่มีเอกสารก็ไม่ได้คะแนน อันเป็นที่มาของความพยายามของสถานศึกษาในแต่ละแห่ง มุ่งเน้นในการสร้างและเก็บหลักฐานเหล่านี้ ซึ่งสิ้นเปลืองทั้งเวลาและงบประมาณจำนวนมาก แต่กลับไม่ได้ทำให้คุณภาพของการศึกษาดีขึ้นแต่ประการใด 3) ครูใช้เวลาในการทำเอกสารหรือต้อนรับผู้ประเมินจนไม่มีเวลาสอนนักเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักซึ่งควรเกิดในสถานศึกษา 4) ผู้ประเมินขาดความรู้ความเข้าใจในบริบทของสถานศึกษา เพียงไปตรวจสอบเอกสารและให้คะแนนจึงไม่ได้ทำให้คุณภาพของสถานศึกษาดีขึ้น ศิริรักษา สมศรี (2560: 77-78) ได้กล่าวถึงปัญหาของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่าอาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารขาดการส่งเสริมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับ วรเศรษฐ์ อรรถวิวัฒน์ และธรรณัฐ สุนทร (2555: 130) ได้กล่าวถึงปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามวงจรคุณภาพ 4 ด้าน พบว่า 1) ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน สถานศึกษาไม่มีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อีกทั้งการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพไม่มีความชัดเจน และไม่มีการจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา 2) ด้านการดำเนินการตามแผน สถานศึกษาขาดการสนับสนุนบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพ และขาดการดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพที่เป็นระบบ 3) การตรวจสอบประเมินผล พบว่าสถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินงานประกันคุณภาพที่ไม่เป็นระบบ เครื่องมือในการประเมินไม่มีความเหมาะสม 4) การนำผลการประเมินมาปรับปรุง สถานศึกษาไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพภายในสถานศึกษาจากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งจากปัญหาที่ได้กล่าวมาในข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีปัญหาในด้านระบบการดำเนินงานที่ไม่ชัดเจน และในการที่จะให้ระบบการดำเนินงานมีประสิทธิภาพจะต้องมีส่วนประกอบหรือสิ่งต่าง ๆ เป็นตัวป้อนที่เรียกว่าข้อมูลเพื่อให้การดำเนินงานสัมพันธ์กันเป็นกระบวนการเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีคุณภาพและนำผลลัพธ์มาพิจารณาหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ระบบการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ (อานนท์ สกฤษัญชาติไทย, 2556: 14-15)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดำรง เขต 2 โดยกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ได้รายงานผลการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 พบว่าปีการศึกษา 2561 ผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดำรง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีเลิศ สถานศึกษาที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 75 โรงเรียน (ร้อยละ 55.97) รองลงมา คือ ระดับดีเลิศ จำนวน 38 โรงเรียน

(ร้อยละ 28.36) และระดับดี จำนวน 21 โรงเรียน (ร้อยละ 15.67) และปีการศึกษา 2562 ผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับยอดเยี่ยม สถานศึกษามีผลการประเมินในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 91 โรงเรียน (ร้อยละ 67.91) รองลงมา คือ ระดับดีเลิศ จำนวน 41 โรงเรียน (ร้อยละ 30.60) และระดับดี จำนวน 2 โรงเรียน (ร้อยละ 1.49) จากการประเมินในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 สถานศึกษามีผลการประเมินในภาพรวมมีการพัฒนาสูงขึ้น แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ พบว่า สถานศึกษามีผลการประเมินในมาตรฐานที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการมีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีผลการประเมินในมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพของผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่ามาตรฐานในด้านกระบวนการ ได้แก่ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ และมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลการประเมินที่สูงกว่ามาตรฐานด้านผลลัพธ์ คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกัน ที่ผลการประเมินด้านกระบวนการมีผลการประเมินสูงกว่าด้านผลลัพธ์ แสดงให้เห็นว่ามาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการจัดการศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2, 2562: 5)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 2 เนื่องจากการประเมินที่ผ่านมา มีผลการประเมินมาตรฐานในด้านกระบวนการที่สูงกว่ามาตรฐานด้านผลลัพธ์ ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อีกทั้งยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 มีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 มีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 134 คน จาก 134 โรงเรียน (กลุ่มนโยบายและแผน สพ.ต.ร. 2, 2563: 69)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970: 608-610 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 คน โดยมีวิธีการสุ่มสถานศึกษาแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา หลังจากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

2. ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้กำหนดขอบข่ายเนื้อหาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการควบคุมคุณภาพ 2) ด้านการตรวจสอบคุณภาพ 3) ด้านการประเมินคุณภาพ และ 4) ด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

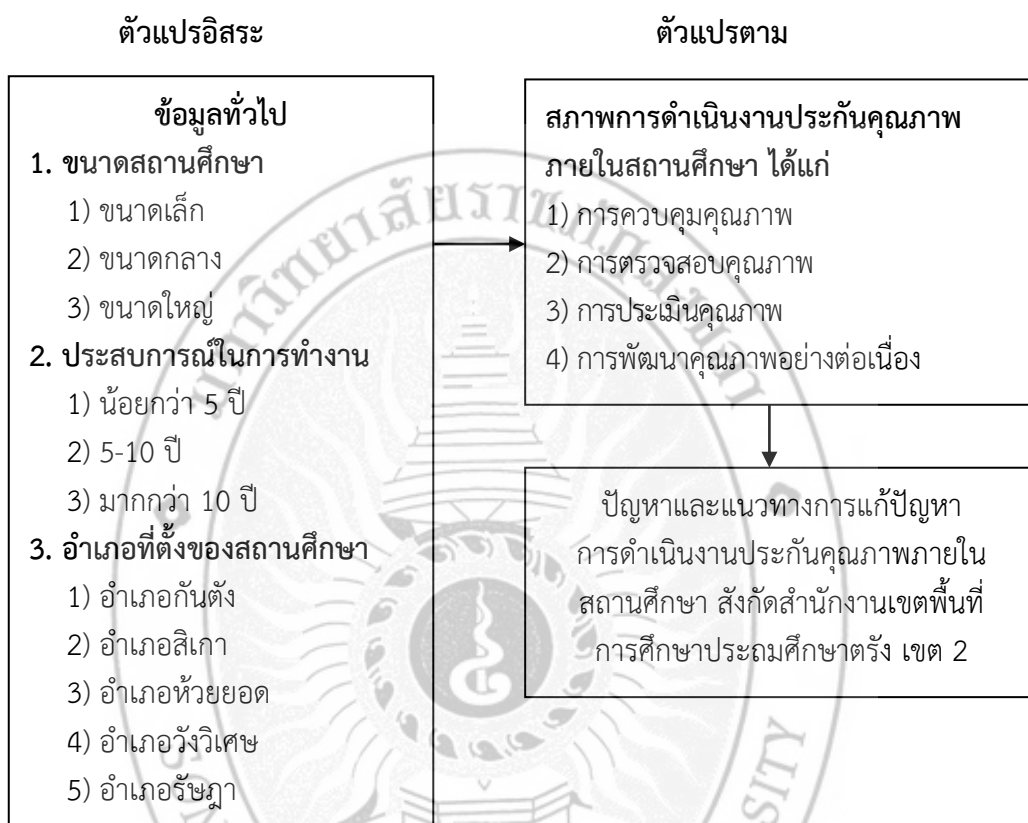
3. ขอบเขตระยะเวลา

มกราคม 2564 ถึง พฤศจิกายน 2565

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำแนวปฏิบัติตามประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มากำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ประกอบด้วย การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

กรอบแนวคิดในการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ใช้กรอบแนวคิดเดียวกันกับการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาในขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษากำหนด เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสังคมว่าการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วม ที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4 ขั้นตอน ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1.1 การควบคุมคุณภาพ หมายถึง กระบวนการ หรือแนวทางเพื่อกำกับ ดูแล วางแผน และการดำเนินการตามแผน เพื่อควบคุมให้คุณภาพการดำเนินงานบรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนดเป็นไปตามมาตรฐานเหมาะสมต่อการนำไปใช้งานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

1.1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา คือ กระบวนการการดำเนินงานที่สถานศึกษาจัดทำมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาชาติเพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ นักเรียน ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ มาตรฐาน กำหนดทิศทางในการจัดการศึกษา ความต้องการของสถานศึกษา อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้ มาตรฐานการศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา คือ แผนที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนากำหนดแผนงาน โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ งบประมาณแหล่งเรียนรู้ และบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

1.1.3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยการจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความชัดเจน ครอบคลุม ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม กำหนดบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบและภาระงานอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเข้าใจตรงกัน มีแนวทางการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษา มีการกำกับ ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด โดยเน้นความร่วมมือจากทุกฝ่าย

1.1.4 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ คือ วิธีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และเป็นปัจจุบันผ่านการประมวลผล หรือการวิเคราะห์ โดยมีคณะกรรมการในการวางแผนและจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประกอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์มีการสร้างเครื่องมือที่จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง และสะดวกในการใช้

1.2 การตรวจสอบคุณภาพ หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อทราบว่าการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาว่าเป็นไปตามแผนหรือข้อกำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือไม่ มีประสิทธิภาพพอที่จะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งจะดำเนินการในระหว่าง และหลังการดำเนินงานภายในสถานศึกษา โดยบุคลากรในสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมจัดทำเป็นรายงานสรุปการตรวจสอบคุณภาพ และเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา คือ การติดตาม ตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เหมาะสม และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการวางแผน กำหนดแนวทางในการติดตามตรวจสอบ และชี้แจงการดำเนินงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา พร้อมกับมีการสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน และวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบนำผลจากการตรวจสอบมาประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนและเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจัดให้มีการรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

1.3 การประเมินคุณภาพ หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือการดำเนินงานของสถานศึกษา ในการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเป้าหมาย เพื่อทบทวนการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา และนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาประกอบการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

1.3.1 การประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ กระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อทราบความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในจากบุคลากรภายในและผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมจัดทำเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม จัดทำรายงานผลการนำเสนอรายงานผลการประเมิน และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ตรงตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษาจะสะท้อนภาพความสำเร็จใน 3 ด้าน 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านครู และ 3) ด้านการบริหารจัดการ

1.3.2 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง คือ การนำเสนอผลการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ตามมาตรฐาน เป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและโดยการรวบรวมสารสนเทศ ข้อมูลทั่วไปและผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐาน และจัดทำเป็นรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด นำเสนอรายงานต่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชนและสาธารณชน

1.4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การดำเนินการเพื่อกำหนดภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ซึ่งหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ คือ การสร้างจิตสำนึกให้แก่ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นภาระงานปกติที่ทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบ ซึ่งกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้ 1) การนำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่สถานศึกษามีอยู่มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา 2) การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ 3) การสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างสถานศึกษา หรือองค์กรต่าง ๆ และ 4) การนำผลการประเมินจากภายในและภายนอกมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่รักษาราชการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2

3. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ขนาดโรงเรียนที่แบ่งโดยยึดนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งขนาดโรงเรียน ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้ 4 ขนาด ดังนี้

- 3.1 ขนาดเล็ก ประกอบด้วย จำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน
- 3.2 ขนาดกลาง ประกอบด้วย จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน
- 3.3 ขนาดใหญ่ ประกอบด้วย จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน
- 3.4 ขนาดใหญ่พิเศษ ประกอบด้วย จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป

4. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งได้จำแนกจากประสบการณ์การทำงานดังนี้

- 4.1 น้อยกว่า 5 ปี
- 4.2 5-10 ปี
- 4.3 มากกว่า 10 ปี

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด เขต 2 หมายถึง ต้นสังกัดที่ทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบซึ่งประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอกันตัง อำเภอสิเกา อำเภอห้วยยอด อำเภอวังวิเศษ และอำเภอรัชฎา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อสถานศึกษา
 - 1.1 ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
 - 1.2 เป็นแนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีระดับคุณภาพที่สูงขึ้น
2. ประโยชน์ต่อต้นสังกัด
 - 2.1 เป็นแนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.1 หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.3 ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.4 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 2.1 การควบคุมคุณภาพ
 - 2.1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 - 2.1.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
 - 2.1.3 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - 2.1.4 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.2 การตรวจสอบคุณภาพ
 - 2.2.1 ติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
 - 2.3 การประเมินคุณภาพ
 - 2.3.1 ประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
 - 2.3.2 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง
 - 2.4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
3. บทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. บริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 วิจัยในประเทศ
 - 5.2 วิจัยต่างประเทศ

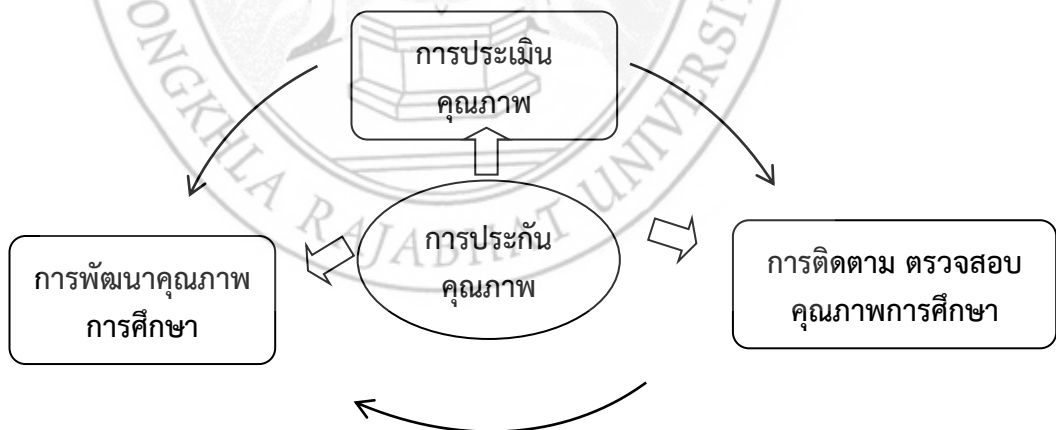
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาที่สถานศึกษา ต้องจัดให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัย ได้ศึกษาในหัวข้อ หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยได้มีนักทฤษฎีและนักการศึกษา หลายท่านได้ให้ หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

สำนักงานทดสอบการศึกษา (2563 ง: 3-5) ได้ให้หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาว่า เป็นการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งรวมถึง การใช้ผลประโยชน์เป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพในวงจรการพัฒนาใหม่ต่อเนื่อง ดังแสดงในภาพ 2

ภาพ 2 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา: สำนักงานทดสอบการศึกษาแห่งชาติ, (2563 ง: 3)

จากภาพ 2 จะเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมายรวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายทั้งนี้ในระหว่างการดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดจำเป็นต้องมีการพัฒนา กลไกในการกำกับติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารและการจัดการด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคลากรในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการและนำไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

ในส่วนของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังจากสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และนำผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าว มาใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนามาตรฐาน หรือพัฒนาเป้าหมาย และปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานปกติของสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงาน ระหว่างการปฏิบัติและประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดพร้อมกับใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในวงจการพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ทั้งนี้ทุกสถานศึกษาต้องพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการสำคัญ ได้แก่

- 1) หลักการมีส่วนร่วมแบบร่วมแรงร่วมใจในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา
- 2) หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาและตรวจสอบได้ คือ มีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณะชนที่สามารถตรวจสอบได้ และ 3) หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมมือดำเนินการทุกขั้นตอนของ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้โดยอาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผนกำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการกำกับติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่างการดำเนินงาน (Do & Check) กระบวนการนำผลการประเมินมาเป็นฐานการตัดสินใจพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ (Act)

ภควิภา ลูกเงาะ (2562: 16) กล่าวว่า แนวคิดการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินงานในลักษณะของการผสมผสานระหว่างกระบวนการบริหารกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา โดยวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาสะท้อนให้เห็นว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีแนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกัน เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษา

มีประสิทธิภาพให้ได้ผลผลิตคือ ผู้เรียนที่มีคุณภาพ ดังนั้น การดำเนินการประกันคุณภาพจึงมีแนวคิดเกี่ยวกับระบบการทำงานซึ่งมีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกัน ดังนี้ ประการแรกการควบคุมคุณภาพเป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน การวางแผนและการดำเนินงานตามแผนโดยมีการจัดระบบบริหารและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐาน ประการที่สอง การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยใช้วิธีการที่หลากหลายเหมาะสม การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประการที่สามการประเมินคุณภาพเป็นการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อประเมินคุณภาพของสถานศึกษารายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ซึ่งในการจัดทำประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพนั้นจะต้องทำให้การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ การบริหารจัดการนี้เป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จโดยต้องมีกระบวนการวางแผน (Plan) ปฏิบัติการตามแผน (Do) ตรวจสอบประเมินผล (Check) และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (Act) ซึ่งหลักการนี้เป็นการบริหารคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดมมิ่ง

โชคชัย พรหมมาก (2561: 16) กล่าวว่า หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย การวางแผน และการมอบหมายภาระหน้าที่ของงานประกันคุณภาพการศึกษามีการสร้างกระบวนการประกันคุณภาพโดยยึดหลักการควบคุม การตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพ และใช้หลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA)

ปัทมา ต๊ะเรียน (2555: 20) กล่าวว่า หลักการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน และต้องทำให้การประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานเพื่อร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ให้เป็นที่ยอมรับและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง นักเรียน สังคม และชุมชน ว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามหลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ

กล่าวโดยสรุป หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เรียนผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยยึดหลักการควบคุม การตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพและในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้สูงขึ้นนั้นสถานศึกษาต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ โดยอาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพ PDCA

2. ความหมายการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

นักคิดและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

กันยารัตน์ กลมกล่อม (2560: 35) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหมายถึง การประเมินผล การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาว่าการดำเนินการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษามีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

กัลยา เจริญมี (2560: 33) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร การศึกษาของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพมาตรฐานที่ต้องการ บนหลักการมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาให้มั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

กฤษเพชรพรวัชร ช่อมเพชร (2560: 12) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในเป็น การดำเนินงานต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยโรงเรียนมีการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาการติดตาม การตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนที่กระทรวงประกาศกำหนดสำหรับ การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนซึ่งกระทำโดยบุคลากรของโรงเรียนนั้น

สุระพงษ์ โพธิ์สิงห์ (2559: 21) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระบบประกันคุณภาพ ภายในที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ

ธนกร อัจฉกร (2557: 5) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การบริหาร จัดการ และดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ ด้อยคุณภาพ และสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูง ยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 3) โดยพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษา นั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

จากการทบทวนความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในพบว่ามีความหมาย หลัก ๆ ใน 2 ส่วน คือ 1) ความหมายเชิงกระบวนการ และ 2) ความหมายเชิงผลลัพธ์โดยความหมาย เชิงกระบวนการกล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ต้องดำเนินการบนหลักการมีส่วนร่วม นำไปเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีขั้นตอน คือ การประเมินผล ติดตามและตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาจากภายในส่วนความหมาย ในเชิงผลลัพธ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นการดำเนินการเพื่อสร้างความมั่นใจ ให้กับผู้รับบริการว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษาอย่างมีศักยภาพ

3. ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งได้มีนักทฤษฎีและนักการศึกษาหลายท่านที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาไว้ ดังนี้

กาญจจะณี เนียมจันทร์ (2561: 24) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการประกันคุณภาพว่า เป็นกระบวนการที่สำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นหน้าที่

ของทุกฝ่ายที่ต้องร่วมมือร่วมใจในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติสู่การศึกษาที่เป็นมาตรฐานสากล พัฒนาและสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ประชา ตริศรี (2560: 14) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในระบบการจัดการศึกษา เพราะการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะทำให้สถานศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอันจะเป็นหลักประกันให้ผู้เรียนและผู้ปกครองมีความมั่นใจว่าจะได้รับการบริการจากสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพตามเป้าหมายการศึกษา

สมิตตา ชัยศิลป์ (2555: 29) กล่าวว่า ความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาสืบเนื่องมาจากปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของนักเรียน โดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีศักยภาพไม่อาจแข่งขันกับประเทศในเขตเอเชียและประเทศอื่น ๆ ในโลกตลอดจนไม่สามารถตอบสนองต่อผู้เรียนสังคมและรัฐตามที่ต้องการ กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจึงได้มีการตื่นตัวต่อมารัฐสภาจึงได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จากนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำประกาศกระทรวงศึกษาธิการเพื่อกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้ถือปฏิบัติอย่างสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อมุ่งเน้นให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของผู้ปกครอง ชุมชน และเพื่อยืนยันได้ว่าสถานศึกษาได้มีการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จรัส นองมาก (2554: 6) กล่าวว่า สถานศึกษาจะต้องตระหนักและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพกับการพัฒนาการศึกษา ซึ่งทั้งสองสิ่งเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน ถ้าสถานศึกษามุ่งที่จะพัฒนา ก็ต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพซึ่งสถานศึกษาจะต้องสนับสนุนและดำเนินการในเรื่องการประกันคุณภาพ เพื่อหวังผลในเชิงพัฒนาเป็นสำคัญ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาจึงต้องมองความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพกับการพัฒนาสถานศึกษาให้ถูกต้อง เพื่อจะได้เห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพ และดำเนินการอย่างจริงจังให้เกิดผลต่อการพัฒนามากกว่าการนำหลักฐานมาแสดงว่าได้รับการประกันคุณภาพแล้ว

จากการทบทวนความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก เป็นการมุ่งเน้นให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพ เพราะเป็นหลักประกันให้ผู้เรียน ผู้ปกครองชุมชน และสังคม มั่นใจว่าจะได้รับการบริการจากสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

4. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นขั้นตอนการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานชาติ โดยได้มีนักทฤษฎีและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ง: 17) กล่าวว่า จากที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกตามแนวคิด หลักการว่าสถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมเป็นไปได้และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้นจะต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วย รายละเอียดการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎหมายประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย

- 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
- 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 5) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
- 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

โกวิท ชาญสมบัติ (2555: 21-22) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินงานเพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ประกอบด้วย

- 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษาเป็นการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด
- 2) การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นการกำกับติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา
- 3) การประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรในสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ละมุล รอดขวัญ (2555: 43-44) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระบบที่เน้นความรับผิดชอบของสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนโดยตรง โดยสถานศึกษาร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้การกำกับดูแลสนับสนุนและส่งเสริมของหน่วยงานต้นสังกัด ที่สำคัญต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และนำระบบการประกันคุณภาพสู่การปฏิบัติต้องมีการควบคุมคุณภาพ และการตรวจสอบคุณภาพ คือ กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหาร

- 1) การควบคุมคุณภาพ คือ สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการแล้วดำเนินการตามแผน คือ ลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอนเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

2) การตรวจสอบคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบผลงานหลังจากการดำเนินงานเสร็จแล้วเพื่อหาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้วหน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข้ามาร่วมติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพอีกครั้งเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุง สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

อัญชลี วงศ์กา (2555: 17) ได้กล่าวว่า ระบบการดำเนินการประกันคุณภาพเป็นแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

2) ตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3) การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพ โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง

นธี ฉิมฉวี (2554: 18-19) ได้กล่าวถึงระบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) การเตรียมการ การเตรียมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมของบุคคลใน การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา รวมถึงการพัฒนาให้บุคลากรเกิดความรู้ความเข้าใจ รวมถึงทักษะ ความชำนาญในการดำเนินการประกันคุณภาพ

2) การดำเนินการ ขั้นตอนของการดำเนินการในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต้องมีการวางแผน โดยการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดแนวทางการดำเนินงานรวมถึงระยะเวลาที่ชัดเจนกำหนดงบประมาณและผู้รับผิดชอบเมื่อวางแผนการดำเนินงานขั้นตอนต่อไปเป็นการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ โดยการส่งเสริมสนับสนุนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องทรัพยากร การให้มีการนิเทศเป็นระยะ ๆ รวมถึงการกำกับติดตามการดำเนินงานตรวจสอบการประเมินผล โดยการวางกรอบการประเมินจัดทำเครื่องมือในการประเมิน โดยการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงคุณภาพการประเมิน และส่วนสุดท้ายของขั้นตอนการดำเนินการ คือ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงเพื่อวางแผนในระยะต่อไป รวมถึงจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการ

3) การรายงานผล ขั้นตอนการรายงานผล หรือการจัดทำรายงานประเมินตนเอง หรือรายงานประจำปี โดยการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินมาวิเคราะห์ตามมาตรฐานที่กำหนด และท้ายสุดลงมือเขียนรายงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 14) กล่าวว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 8 ประการ ดังนี้

1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

- 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
- 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 อ้างถึงใน โยธกา ชุ่มใจ, 2555: 18-19) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการพัฒนาที่สำคัญ 3 ส่วน ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน คือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงานเพื่อการเข้าสู่คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินงาน 2 ขั้นตอน คือ

1.1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา (Educational Standards) เป็นการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผลผลิต (Output) กระบวนการ (Process) และปัจจัย (Input) ซึ่งจะใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ

1.2) การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาต่าง ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การดำเนินงานในเรื่องต่อไปนี้

- 1.2.1) การพัฒนาครูเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ
- 1.2.2) การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ
- 1.2.3) การพัฒนาผู้บริหารการศึกษาเข้าสู่มาตรฐานวิชาชีพ
- 1.2.4) การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ
- 1.2.5) การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
- 1.2.6) การสนับสนุนปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2) การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Audit and Intervention) หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงานเพื่อให้มีข้อมูลสารสนเทศ (Information) ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ

2.1) การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา โดยให้สถานศึกษาประเมินตนเอง (School Self Evaluation) เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา แล้วจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.2) การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาเป็นการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อตรวจสอบและควบคุมคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.3) การกำหนดมาตรการปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เป็นการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อใช้มาตรการต่าง ๆ ในการปรับปรุง และส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

3) การประเมิน และรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Quality Accreditation) หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงานในการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยมุ่งการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินงานของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง สำหรับสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินจะได้ไปรับรองมาตรฐานการศึกษา หรือคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานที่ให้การรับรองและให้สถานศึกษาเฝ้าระวังรักษาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ให้การรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียนผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยขั้นตอนในการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ การควบคุมคุณภาพการติดตามคุณภาพและการประเมินคุณภาพ จากกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 48 ที่ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การควบคุมคุณภาพ
 - 1.1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 - 1.2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
 - 1.3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - 1.4) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2) การตรวจสอบคุณภาพ
 - 2.1) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
- 3) การประเมินคุณภาพ
 - 3.1) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
 - 3.2) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง
- 4) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นขั้นตอนหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษา ที่ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานชาติ จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดตามหัวข้อ ดังนี้ 1) การควบคุมคุณภาพ 2) การตรวจสอบคุณภาพ 3) การประเมินคุณภาพ และ 4) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1. การควบคุมคุณภาพ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการควบคุมคุณภาพไว้ ดังนี้

จूरินทร์ ดวงเพชร (2561: 12) ได้กล่าวว่า การควบคุมคุณภาพ หมายถึง การใช้เทคนิคหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อควบคุมให้คุณภาพสินค้าหรือบริการเป็นไปตามมาตรฐาน และเหมาะสมต่อการนำไปใช้งาน

สมประสงค์ ยมนา (2560: 175) กล่าวว่า การควบคุมคุณภาพการศึกษาเป็นการจัดระบบและกลไกในแต่ละองค์ประกอบเชิงคุณภาพ เพื่อกำกับการดำเนินงานของโรงเรียนให้ได้ผลตามดัชนีตัวชี้วัดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

นุรมีย์ เบ็ญติสหัสอำไพ (2556: 11) กล่าวว่า การควบคุมคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือแนวทางเพื่อกำกับ ดูแลให้การดำเนินงานบรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้คุณภาพ และเกณฑ์การประเมินพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2541 อ้างถึงใน ลิขิต ชัดแก้ว, 2560: 16) กล่าวว่า การควบคุมคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา

จากการทบทวนทบทวนความหมายของการควบคุมคุณภาพ สรุปได้ว่า การควบคุมคุณภาพ คือ กระบวนการหรือแนวทางเพื่อกำกับ ดูแล วางแผน และการดำเนินการตามแผนเพื่อควบคุมให้คุณภาพการดำเนินงานบรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนด เป็นไปตามมาตรฐานและเหมาะสมต่อการนำไปใช้งานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ 4) การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ

1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาตามหัวข้อดังนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาและประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และแนวทางการกำหนดเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา

ได้มีนักคิดและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการกำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ๖: 18) กล่าวว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษา คือ การที่สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐาน และเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากรคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการทิศทางการจัดการศึกษาอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอีกทั้งสถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมได้ การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในปีปัจจุบัน โดยการใช้ข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้

ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ (2559: 37-38) ได้กล่าวถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไว้ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีเป้าหมายปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป็นกรอบและค่านึงถึงสภาพและบริบทของแต่ละสถานศึกษาด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

นิวัตติ เชียงแรง (2556: 6) กล่าวว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา คือ กระบวนการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานของชาติมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ รวมทั้งจุดเน้นบริบทและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินการที่สถานศึกษาจัดทำมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาชาติเพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ นักเรียน ครู และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐาน กำหนดทิศทางการจัดการศึกษา ความต้องการของสถานศึกษา อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.2 ความสำคัญและประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา

จากการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ทั้งทางตรงในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และทางอ้อมในรูปแบบของสมาคมผู้ปกครอง ศิษย์เก่า หน่วยงานองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งสถานประกอบการต่าง ๆ สิ่งที่ได้เห็นได้ชัด คือ สถานศึกษาเป็นผู้จัดทำหลักสูตรเพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ความต้องการ และบริบทของท้องถิ่น โดยมี

คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ การที่สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการ การศึกษาด้วยตนเองย่อมทำให้คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารจัดการการศึกษาแตกต่างกันไป ดังนั้น การพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องต้องอาศัย การทำงานเชิงระบบ (System Approach) ในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยมี มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายความสำเร็จ จึงมีความสำคัญในการที่ผู้บริหาร สถานศึกษาจะใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

นอกจากนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังมีความสำคัญ ต่อการวางรากฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางนโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังมีความสำคัญในการใช้เป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการกำหนดคุณภาพต้องการ เพื่อการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวได้ ดังนั้น มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้น ต้องครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่สะท้อนคุณภาพของการจัดการศึกษา ที่แท้จริง และในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีประโยชน์ ดังนี้ 1) ช่วยให้สามารถ กำหนดเป้าหมาย นโยบายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ชัดเจน 2) สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้ตรงตาม ความต้องการของสถานศึกษา 3) ใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ การตรวจสอบการนิเทศ การติดตาม และประเมินผล เพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเข้มแข็ง และ 4) มีข้อมูล สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา (สำนักทดสอบ ทางการศึกษา, 2563 ก: 11)

กล่าวโดยสรุป มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายความสำเร็จ จึงมีความสำคัญที่สถานศึกษาจะใช้เป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อวางแผน กำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในปัจจุบัน และอนาคต โดยครอบคลุมทั้งด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ และด้านการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังเป็นเครื่องมือในการนิเทศติดตาม

1.1.3 ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา นำสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงและได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สถานศึกษาควรดำเนินการที่เน้นการมีส่วนร่วมโดยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ องค์กรที่สนับสนุนสถานศึกษาตามความเหมาะสม ร่วมดำเนินการ โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามี 5 ขั้นตอน ต่อไปนี้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 ก: 12)

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาตัวแทน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ
- 2) สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เห็นความสำคัญและความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในการที่จะพัฒนา
คุณภาพชีวิต และสร้างสังคมไทยให้มีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม

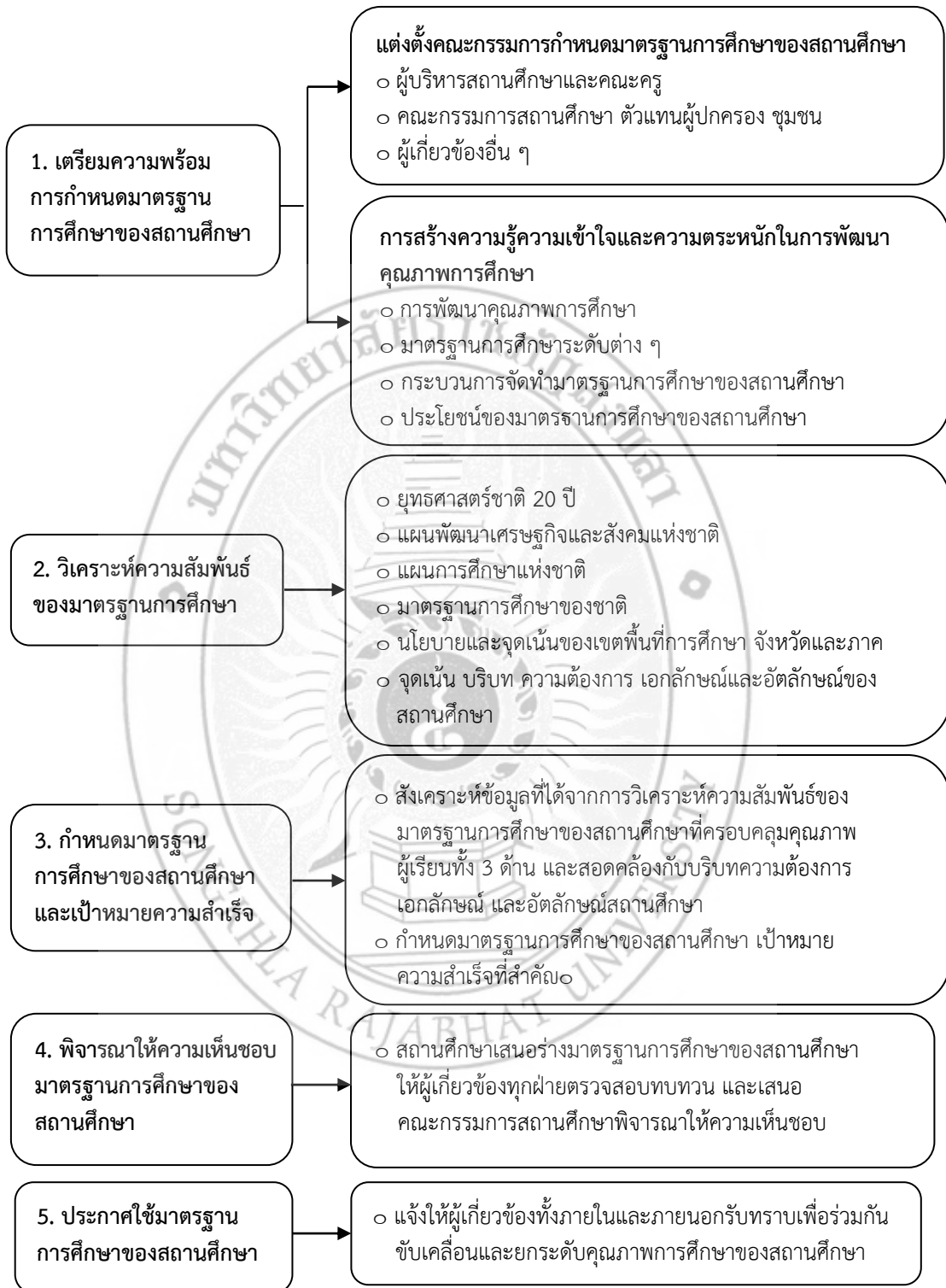
ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา การกำหนด
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต้องมีข้อมูลสารสนเทศหลายส่วนประกอบการพิจารณา เช่น บริบท
ความพร้อมและศักยภาพของ สถานศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ความต้องการ
ของท้องถิ่น ชุมชน นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จุดหมายของแผนพัฒนาการศึกษา เป็นต้น
สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในสาระและประเด็นสำคัญต่าง ๆ เชื่อมโยงไปสู่
มาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ แล้วสรุปเป็นเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากเป้าหมาย
ที่สถานศึกษาต้องการ สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ 3 ด้าน คือ
คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งควรสะท้อนถึงเป้าหมายหรือภาพความสำเร็จ
ที่เด่นชัดเป็นรูปธรรม สถานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์พิเศษอาจกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมเพื่อให้เห็น
ความโดดเด่นเฉพาะทางได้ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไม่จำเป็นต้องมีจำนวนมากและ
สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับบุคคลมัยหรือความต้องการยกระดับให้สูงขึ้นอีก

ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
สถานศึกษาเสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบทบทวน
เพื่อพิจารณาความครอบคลุม ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และนำไปสู่การปฏิบัติ สามารถบรรลุ
เป้าหมายได้จริงแล้วจึงเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 5 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษา
ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
สถานศึกษาควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกัน
ขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการการประชาสัมพันธ์
ทำได้หลายช่องทาง เช่น แจกใบที่ประชุม แจกใบเว็บไซต์ของโรงเรียน ติดประกาศ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาประกอบด้วย
การดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา 3) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา 4) การพิจารณาให้
ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษา 5) การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษา ตามภาพ 3

ภาพ 3 กระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา, (2563 ก: 18)

1.1.4 แนวทางการกำหนดเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การกำหนดเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีแนวทาง ดังนี้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 ก: 19)

1) สถานศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SWOT Analysis) และประเมินบริบทต่าง ๆ ของสถานศึกษาด้วยความรอบคอบ โดยพิจารณาร่วมกับข้อมูลสารสนเทศ ความสำเร็จของสถานศึกษาย้อนหลังอย่างน้อย 3 ปี จนได้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2) สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ความสำเร็จ ที่ท้าทายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ครอบคลุม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยลักษณะของเป้าหมายที่ดีควรมีลักษณะ SMART ดังนี้

2.1) เฉพาะเจาะจง (Specific) เป้าหมายต้องมีลักษณะเฉพาะเจาะจง สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ไม่ควรระบุให้กว้างจนเกินไป และไม่ใช้คำที่ต้องตีความ

2.2) วัดผลได้ (Measurable) เป้าหมายควรวัดได้เป็นตัวเลข ประเมินค่าเปรียบเทียบได้ และใช้ติดตามประเมินผลได้

2.3) มุ่งเน้นการปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ (Action Oriented) เป้าหมายต้องระบุถึงสิ่งที่สถานศึกษาจะดำเนินการ และนำไปสู่การกำหนดโครงการและกิจกรรมได้อย่างชัดเจน

2.4) ตั้งอยู่บนความเป็นจริง (Realistic) เป้าหมายต้องเป็นจริงได้ แต่ไม่ง่ายจนเกินไป เป้าหมายที่ดีต้องมีความท้าทาย (Challenge) เพื่อนำไปสู่การคิดค้น ริเริ่มวิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ

2.5) มีกำหนดขอบเขตของเวลา (Timely) เป้าหมายต้องมีกรอบระยะเวลาที่แน่นอน ชัดเจน ซึ่งอาจจะเป็นรายวัน สัปดาห์ เดือน ไตรมาส ครึ่งปี หรือ 1 ปี ไม่ควรตั้งเป้าหมายที่ยาวนานเกินกว่า 1 ปี เมื่อดำเนินโครงการจนบรรลุเป้าหมายในปีนั้น ๆ ในปีถัดไปสถานศึกษาก็จะตั้งเป้าหมายที่สูงขึ้นและท้าทายยิ่งขึ้นได้

3) การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จที่ท้าทาย สถานศึกษาต้องพิจารณาข้อมูลเชิงเปรียบเทียบประกอบด้วย (Benchmark) โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายเชิงเปรียบเทียบได้ ดังนี้

3.1) กำหนดเป้าหมายโดยเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน เช่น ดูผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในปีที่ผ่านมา ๆ มา เพื่อดูแนวโน้มความสำเร็จ แล้วกำหนดเป้าหมายให้สูงขึ้น

3.2) กำหนดเป้าหมายโดยเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในกลุ่มเดียวกัน เพื่อสร้างความท้าทายในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ ที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

3.3) กำหนดเป้าหมายโดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายของสถานศึกษาในระดับที่เหนือกว่ากลุ่มเดียวกันหรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์รางวัลที่ได้รับ การยอมรับระดับชาติหรือนานาชาติ

ทั้งนี้ สถานศึกษาเลือกกำหนดเป้าหมายด้วยวิธีใดก็ตามต้องคำนึงถึงศักยภาพ และบริบทของสถานศึกษาด้วย เป้าหมายที่ดีต้องท้าทายให้ลงมือทำ แต่ต้องมีความเป็นไปได้โดยอาศัย การริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์

4) ระบุเป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้ชัดเจน ดังนี้

4.1) ระบุเป้าหมายเชิงปริมาณเป็นจำนวนร้อยละ หรือค่าเฉลี่ย โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ผ่านมาเป็นฐาน (Baseline) ในการกำหนดเป้าหมายที่ท้าทาย

4.2) ระบุเป้าหมายเชิงคุณภาพ เช่น เพิ่มขึ้น สูงขึ้น ดีเลิศ ดีเยี่ยม ชัดเจนก้าวหน้าขึ้น มีแนวโน้มที่ดีขึ้น ซึ่งจะต้องมีเกณฑ์ระดับคุณภาพกำกับด้วย

กล่าวโดยสรุป แนวทางในการกำหนดเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษา คือ การที่สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพบริบทเพื่อกำหนดเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วม กำหนดกรอบระยะเวลา เป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

1.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาเปรียบเสมือนแผนที่ที่สถานศึกษาจะใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนด โดยผู้วิจัยได้ศึกษาในหัวข้อดังนี้ หลักการ แนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.2.1 หลักการ แนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาตามแนวทาง เป้าหมาย อุดมการณ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและสถานศึกษาดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ยึดแนวคิดพื้นฐาน หลักการให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการ ดำเนินการใช้สารสนเทศสำหรับการพัฒนาคุณภาพ การสร้างวัฒนธรรม คุณภาพของสถานศึกษา และการจัดทำระบบการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาเพื่อมุ่งสร้างคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามทุกระบุไว้ในข้อ 9 ของกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 ข: 18)

1.2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ง: 18-19) กล่าวว่า ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา และมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 2 ประเภท ดังนี้ 1) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นแผนระยะกลาง 3-5 ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายในสถานศึกษาวิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษาประเมินสถานภาพของสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนากำหนดแผนงาน โครงการกิจกรรมรองรับพร้อมประมาณการงบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

2) แผนพัฒนาประจำปี เป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์ ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์งบประมาณรายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมจัดทำรายละเอียดของโครงการ กิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา นโยบาย และจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อแก้ไขปัญหาปรับจุดอ่อนของสถานศึกษา และเสนอ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความเห็นชอบ

ศิรินทร ดงเรืองศรี (2561: 7) ได้กล่าวถึง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไว้ ดังนี้ เป็นการดำเนินการจัดทำแผนที่พัฒนาอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานข้อมูลของสถานศึกษา ประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์และ แนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษา และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ กิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรสถานศึกษา

มาลัยรัตน์ บุญกระจ่าง (2556: 9) กล่าวว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เป็นการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษา มีการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม มีการกำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัยหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ให้ครอบคลุม การพัฒนาหลักสูตรด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการเพื่อไปสู่มาตรฐานที่กำหนด มีการกำหนดแหล่งวิทยาการ ภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาและ ผู้เรียนรับผิดชอบ และดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และ แนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง และองค์กร ชุมชน มีการกำหนดการใช้งบประมาณ และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีจากการมีส่วนร่วมของ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

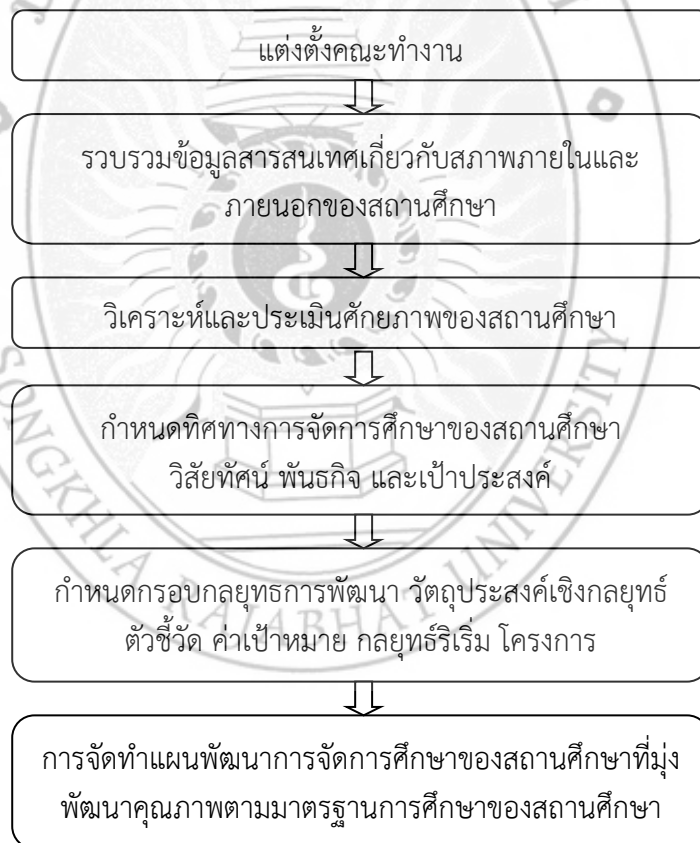
สุภาพ จันทะคาม (2556: 45) กล่าวว่า การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดทำอย่างเป็นระบบประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลัก ของระบบการศึกษาและเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์

วิสาลินี รัตนโอภา (2555: 37) กล่าวว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เป็นการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา โดยกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ และเป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน แหล่งเรียนรู้ บทบาท หน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากร ผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงาน ชุมชนและท้องถิ่นการใช้ งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและเสนอแผนพัฒนา การจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และเสนอแผนปฏิบัติการประจำปี ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการทบทวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสรุปได้ว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา คือ แผนที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนากำหนดแผนงาน โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ และบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

1.2.3 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นขั้นตอนของการกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด (3-5 ปี) โดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดร่วมกัน ซึ่งสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน ดังแสดงในภาพ 4 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 ข: 24-36)

ภาพ 4 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี)
ที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา, (2563 ข: 24)

ขั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการ

1) คณะทำงานควรประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาด้วย คณะกรรมการและคณะทำงานอาจจำแนกเป็นด้าน ๆ ตามความเหมาะสม เช่น คณะกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการแต่ละด้าน เช่น ด้านข้อมูลและสารสนเทศ โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้สามารถจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ

2) สร้างความรู้ความเข้าใจคณะกรรมการและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาการศึกษา

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานและระบบสารสนเทศต้องถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ครอบคลุมงานทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรงจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีการวิเคราะห์สารสนเทศ วิเคราะห์ความขาด-เกินเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อจะใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาตัวอย่างข้อมูลสารสนเทศ

1) ข้อมูลพื้นฐานด้านปริมาณ เช่น นักเรียนจำแนกตามระดับชั้น ครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

2) ข้อมูลด้านคุณภาพผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับ ประกอบด้วย ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับชาติ คุณภาพผู้เรียนจากผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก สุขภาพผู้เรียน รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษารวมถึงนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน

3) ข้อมูลด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ เช่น กฎหมายนโยบายที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา รายงานผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก สถานศึกษา ประชาชนชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น บันทึกรายงานการประชุม รายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน รายงานผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา

4) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น หลักสูตรในแต่ละระดับ แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดประสบการณ์ บันทึกหลังสอน แฟ้มสะสม ผลงานของครู การบริหารจัดการชั้นเรียน สื่อสารสนเทศที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5) นโยบายที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาสภาพภายนอกด้านโอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษานั้นมีการวิเคราะห์หลายแนวทาง เช่น Scenario Planning, Five Forces Model, BSC, KPI, SWOT Analysis และ TOWS Matrix เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการกำหนดเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดการศึกษา เปรียบเสมือนเป็นผลลัพธ์ระดับสูงที่สถานศึกษาต้องการที่จะบรรลุ ซึ่งการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาร่วมกันตั้งปณิธานความมุ่งหวัง ตั้งมั่น พยายามที่จะพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ โดยร่วมกันระดมพลังปัญญา วิจัยเรียนรู้ แรงแค้นดาลใจ ตรวจสอบ ทบทวน กลั่นกรอง จัดวาง สร้างสรรค์ สภาพพึงประสงค์ของสถานศึกษา ทิศทางของสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ มีสาระสำคัญ ดังนี้

1) การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision)

วิสัยทัศน์จะเป็นการมองไปในอนาคต (Future Perspective) เป็นสิ่งที่จะบอกถึงสิ่งที่สถานศึกษาอยากจะเป็นในอนาคต เป็นการบอกถึงทิศทางขององค์กรในอนาคต

2) การกำหนดพันธกิจ (Mission)

พันธกิจเป็นบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ที่ต้องดำเนินการเพื่อให้วิสัยทัศน์เป็นจริง พันธกิจจึงเป็นการบ่งบอกหน้าที่ของสถานศึกษาที่กำลังทำ หรือจะทำในอนาคตให้แก่ ผู้รับบริการ หรือสังคมได้รู้ว่าเรากำลังทำอะไร ข้อความที่ปรากฏในพันธกิจมีกระบวนการผลิตของสถานศึกษา กลุ่มหรือผู้รับบริการ หรือวิธีการดำเนินงานและความรับผิดชอบของสถานศึกษา

3) การกำหนดเป้าประสงค์ (Goal)

เป้าประสงค์ เป็นสิ่งที่คาดหวังในอนาคต หรือผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้น โดยมีความเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ และประเมินผลความสำเร็จต่อไป

ขั้นที่ 5 การกำหนดกรอบกลยุทธ์พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา (Strategic Formulation)

การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) ของสถานศึกษาเป็นการเลือกวิธีการทำงานที่แยบคาย สู่จุดหมายปลายทางอย่างมีทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ตอบสนองวิธีการสู่จุดหมายปลายทางระดับนโยบาย สามารถดำเนินการได้ประสบความสำเร็จนำไปปฏิบัติได้จริง การกำหนดกลยุทธ์เป็นการนำข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับจากขั้นตอนการกำหนดทิศทางของหน่วยงานและการศึกษาสถานภาพหน่วยงาน (SWOT Analysis) ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) ของสถานศึกษามาจัดทำเป็นกลยุทธ์ในรูปแบบต่าง ๆ การกำหนดกลยุทธ์เปรียบเสมือนการตอบคำถามว่า เราจะไปถึงจุดนั้นได้อย่างไร หรือเราจะบรรลุทิศทางของหน่วยงานได้อย่างไร กรอบกลยุทธ์ของสถานศึกษาประกอบด้วย ประเด็นกลยุทธ์ ระดับสถานศึกษา วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ริเริ่ม (กลยุทธ์ระดับแผนงาน)

1) การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ (กลยุทธ์ระดับสถานศึกษา) ประเด็นกลยุทธ์ระดับสถานศึกษา Strategic Issues เป็นประเด็นกลยุทธ์หลักที่สถานศึกษากำหนดการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุทิศทาง การจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์จากพันธกิจ เป้าประสงค์ แล้วมากำหนดเป็นประเด็นกลยุทธ์ (ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษา)

2) การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์เป็นผลสำเร็จต่าง ๆ ที่ต้องการบรรลุภายใต้ ประเด็นกลยุทธ์ โดยการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์จากเป้าประสงค์และมาตรฐานการศึกษาเป็นหลัก

3) การกำหนดตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายตัวชี้วัด (Key Performance Indicators) เป็นตัวชี้วัดของวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดว่าองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ในแต่ละกลยุทธ์หรือไม่ ค่าเป้าหมายเป็นความสำเร็จที่สถานศึกษาต้องการจะบรรลุในแต่ละตัวชี้วัด

4) การกำหนดกลยุทธ์ริเริ่ม (Strategic Initiative) กลยุทธ์ริเริ่มเป็นวิธีการที่ดีที่สุด โดดเด่น แตกต่างจากเดิมที่สถานศึกษาจะต้องทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ โดยนำผลจากการวิเคราะห์ TOWS Matrix และนโยบายที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ

5) โครงการและกิจกรรม การกำหนดโครงการ/กิจกรรมระยะ 3-5 ปี เป็นการกำหนดโครงการ กิจกรรม แต่ละกลยุทธ์ริเริ่มที่คาดว่าจะดำเนินการในระยะ 3-5 ปี เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย ของโรงเรียนในระยะ 3-5 ปี

กล่าวโดยสรุป กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษามีขั้นตอนในการจัดทำ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะทำงาน 2) รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ 3) วิเคราะห์สภาพบริบทของสถานศึกษา 4) กำหนดทิศทางจัดการศึกษา 5) กำหนดกลยุทธ์การพัฒนา และ 6) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

1.3 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

เป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ โดยนำเอากลยุทธ์หรือวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาตามหัวข้อ ดังนี้ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การขับเคลื่อนคุณภาพ การจัดการศึกษาวงจรคุณภาพ การบริหารเชิงระบบ (PDCA) และการจัดทำและนำไปสู่การใช้แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.3.1 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ โดยได้มีนักคิดและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไว้ ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ก: 19-20) กล่าวว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาต้องมีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ไม่เป็นภาระกับครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมากเกินไป สถานศึกษาต้องดำเนินงานตาม

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดบรรลุ เป้าหมายระดับใด โดยสามารถใช้แนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่เน้นความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย หรือสถานศึกษาสามารถสร้างรูปแบบการบริหารจัดการของตนเองได้

ธัญพร ยมนันต์ (2561: 22) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาไว้ ดังนี้ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา คือ เข้มทิศ ในการทำงานของทุกฝ่ายในสถานศึกษา มีผู้บริหารทำหน้าที่อำนวยความสะดวก กำกับดูแล ติดตาม นิเทศ ครูผู้สอนทำหน้าที่จัดการเรียนการสอน และดำเนินการตามแผนงาน สถานศึกษา มีการมอบหมายความรับผิดชอบ การทำความเข้าใจแผนปฏิบัติการกรอบระยะเวลาและกิจกรรม โครงการที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงาน และการรายงานผล ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

เทวีน เงาะเศษ (2560: 21) กล่าวว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจั ดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้สามารถ ดำเนินได้ อย่างเข้าใจตรงกัน มีแนวทางการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน มีการเชื่อมโยง ประสานสัมพันธ์ในทุกขั้นตอนของกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพนั้นควรได้พิจารณา ทบทวนโครงสร้างการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา และให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีการกำหนดบทบาท หน้าที่รับผิดชอบและภาระงาน อย่างชัดเจน และควรมีคณะทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อร่วมกัน รับผิดชอบงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ควรจัดทำเป็นเอกสาร ให้ทุกคนได้รับทราบและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

ณัทศมน ชมพวงค์ (2556: 8) การปฏิบัติงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีมีความชัดเจนและครอบคลุม งานและโครงการของสถานศึกษา

ทรงสิทธิ์ เหลืองธัชยวานิช (2554: 41) แผนที่จัดทำอย่างเป็นระบบบนพื้นฐาน ข้อมูลของสถานศึกษาประกอบด้วย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์ ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับ ร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนด อย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และมาตรฐานหลักสูตรสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยการจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ ประจำปีที่มีความชัดเจน ครอบคลุม ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม กำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบและภาระงาน อย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเข้าใจตรงกัน มีแนวทางการดำเนินงานไปในทิศทาง เดียวกัน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษา มีการกำกับ ติดตามตรวจสอบ และ ประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด โดยเน้นความร่วมมือจากทุกฝ่าย

1.3.2 การขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา

ในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา เน้นการใช้แผนพัฒนาการจัดการศึกษาและการบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ควบคู่กัน เพื่อให้เกิดความชัดเจน เหมาะสม และสามารถดำเนินการพัฒนาสู่อนาคต ได้อย่างเป็นระบบ และมีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นความเป็นระบบมีความเป็นเหตุเป็นผลยึดกระบวนการเชิงกลยุทธ์เพื่อการดำเนินการจึงต้อง เชื่อมโยง และมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาเป็นกระบวนการศึกษา วิเคราะห์สังเคราะห์ ออกแบบ และวางแผนดำเนินการที่ให้เห็นความสำคัญกับการมองความสำเร็จของปัจจุบันสู่อนาคต ภายใต้การพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการใช้ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษาด้วยการระดมทรัพยากรมาใช้ และการพิจารณาถึงทางเลือกต่าง ๆ อย่างรอบคอบและชัดเจนว่าจะสามารถ นำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายตามภารกิจที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์หลักที่วางไว้ นอกจากนี้ การวางแผนกลยุทธ์เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ทุกปัจจัยที่คาดว่าจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และที่จะมีผลกระทบต่อสถานศึกษาทั้งในแง่ของโอกาส และอุปสรรค เพื่อจะบอกทิศทางที่สถานศึกษากำหนดขึ้นอย่างชัดเจน ในการดำเนินการสู่อนาคต ดังแผนภาพ 5 (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 ข: 10-12)

ภาพ 5 การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์

ที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา, (2563 ข: 12)

การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องออกแบบการดำเนินการภายในสถานศึกษาที่เน้นการสร้างความสำเร็จสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ตรงกันในทุกขั้นตอน การดำเนินการ เข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างขั้นตอนของการดำเนินการ และสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะยึดขั้นตอนของวงจรคุณภาพการบริหารงานเชิงระบบ (PDCA) เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพ ทั้งขับเคลื่อนคุณภาพของสถานศึกษา ขับเคลื่อนคุณภาพงานของกลุ่มงาน ทั้งขับเคลื่อนคุณภาพของบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเฉพาะตน ภายใต้ 4 ขั้นตอนสำคัญ ประกอบด้วย (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 ข: 13-15)

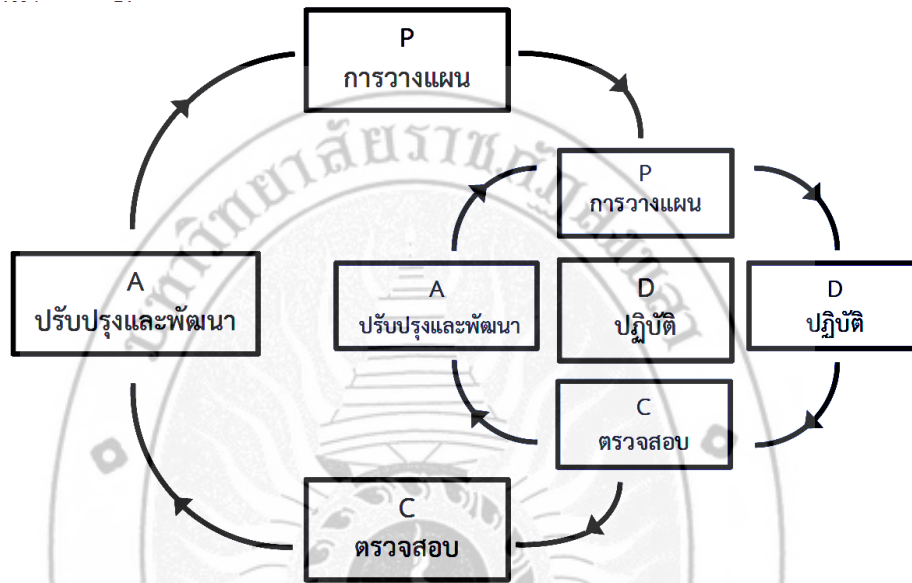
P : Planning การวางแผนพัฒนาคุณภาพ

D : Doing การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ

C : Checking การตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพ

A : Action การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ

การขับเคลื่อนวงจรคุณภาพการบริหารเชิงระบบ (PDCA) ดังแสดงในภาพ 6

ภาพ 6 วงจรคุณภาพการบริหารเชิงระบบ (PDCA)

ที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา, (2563 ข: 13)

ขั้นตอนการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพการบริหารงานเชิงระบบ (PDCA) สถานศึกษาจะต้องประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยยึดการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เกิดจากการประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศมาออกแบบ วางแผน การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมในสถานศึกษา โดยทุกคนยึดมั่นที่จะดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมีรายละเอียด ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

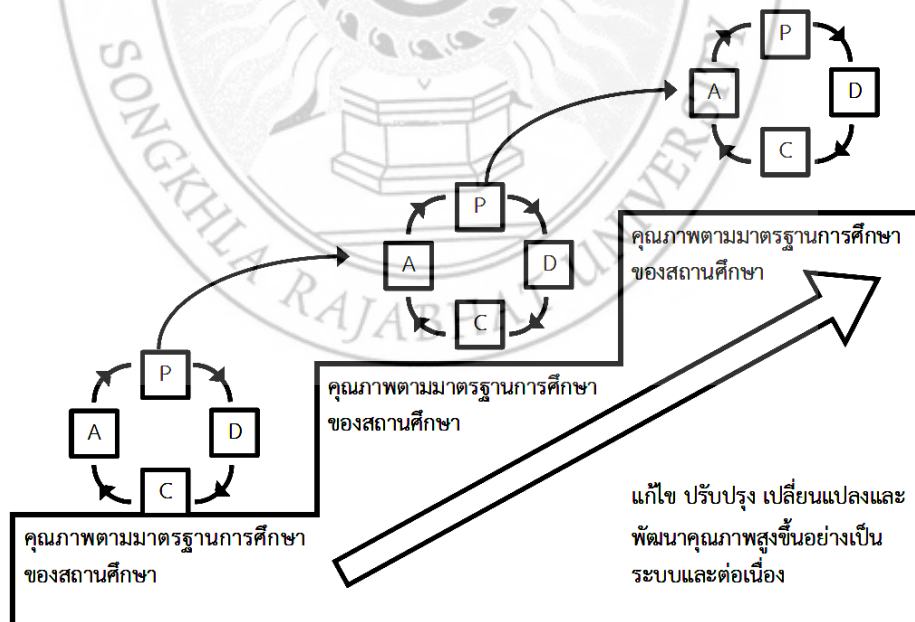
1) ขั้นตอนการวางแผนพัฒนาคุณภาพ P : Planning เป็นขั้นการกำหนดกรอบรายละเอียดของการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ผ่านการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สำหรับการวางแผนแนวทางเพื่อพัฒนาด้วยการพิจารณา คัดเลือกแนวทางที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาที่สุดในการแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาคุณภาพโดยจะช่วยให้ส่งเสริมให้การคาดการณ์สิ่งที่จะเป็นผลสำเร็จในอนาคตมีความชัดเจนมากที่สุด

2) ขั้นการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ D : Doing เป็นขั้นการนำแนวทางที่ผ่านการวางแผนไว้อย่างชัดเจนมาสู่การปฏิบัติตามกิจกรรม ซึ่งกำหนดไว้ในแนวทางดังกล่าว เพื่อสร้างความสำเร็จให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ทั้งการแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพจนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3) ขั้นการตรวจสอบประเมินผลการพัฒนาคุณภาพ C : Checking เป็นขั้นการเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากการดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาคุณภาพสำหรับนำมา วิเคราะห์ แผลผล และเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ และเงื่อนไขของความสำเร็จจากการดำเนินการว่าบรรลุผลสำเร็จหรือไม่ อย่างไร

4) ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ A : Action เป็นขั้นการนำผลการประเมินมาพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ และตัดสินใจในการพิจารณาแนวทางสำหรับการแก้ไขปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาคุณภาพไปประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างกระบวนการสนับสนุนความก้าวหน้าอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง สถานศึกษาวางแผนและออกแบบการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยการประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพการบริหารงานเชิงระบบ (PDCA) สำหรับการกำกับ วางแผน และออกแบบขับเคลื่อนวงจรให้เกิดความเป็นพลวัต (Dynamic) ซึ่งจะทำให้วงจรดำเนินไปอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป การขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาเป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ โดยใช้การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ควบคู่กัน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาได้อย่างเป็นระบบ และในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะยึดขั้นตอนของการบริหารงานเชิงระบบ PDCA ดังแสดงในภาพ 7

ภาพ 7 วงจรคุณภาพกับการพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

ที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา, (2563 ข: 15)

1.3.3 การจัดทำและนำไปสู่การใช้แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งต้องกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานของการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย มาตรฐานด้านผลลัพธ์ (มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ที่จำแนกเป็นผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน) กับมาตรฐานด้านกระบวนการ (มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการกับมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ) โดยสถานศึกษาดำเนินการศึกษา วิเคราะห์สังเคราะห์นโยบายทางการจัดการศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด จุดเน้นการพัฒนา กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาผลที่เกิดจากการสังเคราะห์ผลการประเมินในรอบปีที่ผ่านมา ที่เน้นเป้าหมายคุณภาพตามมาตรฐานซึ่งบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ ตอบสนองต่อความต้องการพัฒนาคุณภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้วยการตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง เหมาะสม เพียงพอ ชัดเจนซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพของการดำเนินการพัฒนา สำหรับการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ผ่านแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาที่ได้จัดสร้างขึ้นและนำไปสู่การใช้อย่างเป็นระบบ บุคลากรในสถานศึกษาควรศึกษาความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยง และความเป็นเหตุเป็นผลของการทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 ข: 16)

กล่าวโดยสรุป ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของการประกันคุณภาพภายในซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานด้านผลลัพธ์และมาตรฐานด้านกระบวนการ ซึ่งสถานศึกษาต้องการวิเคราะห์ สังเคราะห์ นโยบายการจัดการศึกษา และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.4 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

การจัดระบบบริหารและสารสนเทศเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาตามหัวข้อ ดังนี้ ความหมายการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และกระบวนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา

1.4.1 ความหมายการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ธัญรัตน์ ศรีคง (2558: 45) กล่าวว่า การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการพัฒนาการจัดการ และการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์การทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งสิ่งที่คาดว่าจะเป็นในอนาคต

ณัฐพล ภิญญ (2558: 37) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร หมายถึง วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้กระบวนการในการจัดระบบข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ เพื่อให้ผู้บริหารใช้ในการประกอบการตัดสินใจการควบคุมในการบริหารงานต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพ

ประเสริฐ คำน้อย (2555: 39-40) ได้สรุปประเด็นการจัดระบบบริหารและ
สารสนเทศ ดังนี้

1) จัดโครงสร้างการบริหารงานภายในสถานศึกษาที่ครอบคลุมภารกิจ
ของสถานศึกษา

2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา

3) ใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน

4) มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

5) มีรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ

6) การปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง

7) จัดเก็บข้อมูลครบถ้วนตามภารกิจของสถานศึกษา

8) มีการจัดทำเอกสารสารสนเทศประจำปีของสถานศึกษา

9) ใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาระบบสารสนเทศ

อังคณา สุขผล (2554: 37) กล่าวว่า การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ คือ
การรวบรวมข้อมูลผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์ด้วยข้อมูลต่าง ๆ แล้วจึงสามารถนำไปใช้
ประกอบการตัดสินใจได้

มานพ วงษ์น้อย (2554: 30) กล่าวว่า การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
หมายถึง โครงสร้างการบริหารจัดการและระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นข้อมูลในการดำเนินงาน
พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีคณะกรรมการกำหนดแนวทางความคิดเห็น การตรวจสอบ ทบทวน
และรายงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา

นธิ ฉิมฉวี (2554: 25-26) กล่าวว่า การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาประมวลผลข้อมูลให้อยู่ในรูปสารสนเทศ รวมถึงการจัดเก็บ
รักษาอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปใช้ประโยชน์สูงสุดในการสนับสนุนการบริหาร และการตัดสินใจ
ในระดับปฏิบัติการให้เหมาะสมกับภารกิจในการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนั้นข้อมูลสารสนเทศ
จึงมีความสำคัญในการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ โดยเฉพาะการวางแผนการศึกษาและการกำหนด
นโยบาย ต้องมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ มีความละเอียด ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงตาม
ความต้องการ และทันสมัยจะช่วยให้การวางแผนการบริหารจัดการและการตัดสินใจดำเนินไป
อย่างมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามหากหน่วยงานใดไม่ได้มีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้
ในการปฏิบัติงานนั้น การปฏิบัติงานนั้น ๆ ก็ย่อมเสี่ยงต่อความผิดพลาดสูง สถานศึกษาที่มีระบบ
สารสนเทศที่สมบูรณ์ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน จะช่วยให้ระบบบริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินงาน
พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดระบบบริหาร
และสารสนเทศโดยการจัดโครงสร้างการบริหารที่เหมาะสม แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ
วางแผน และจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา จัดหาเครื่องมือหรือสร้างเครื่องมือการเก็บ
รวบรวมข้อมูลโดยคำนึงถึงความถูกต้องของข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน นำข้อมูลมาวิเคราะห์จัดเป็นหมวดหมู่
เพื่อการใช้ที่สะดวกตามวัตถุประสงค์ และรวมถึงการปรับปรุงพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ

กล่าวโดยสรุป การจักระบบบริหารและสารสนเทศ คือ วิธีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และเป็นปัจจุบันผ่านการประมวลผล หรือการวิเคราะห์ โดยมีคณะกรรมการในการวางแผนและจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประกอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการสร้างเครื่องมือที่จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง และสะดวกในการใช้

1.4.2 กระบวนการจักระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา

ตามหลักเกณฑ์แล้วแนวปฏิบัติในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีการดำเนินการจักระบบบริหารและสารสนเทศ ดังนี้

1) จัดโครงสร้างหรือระบบบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 และกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปในการพัฒนาการจัดการภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพควรที่จะจัดให้มีระบบบริหารและสารสนเทศในทุกฝ่ายงาน การจักระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษานับว่ามีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย ในการพัฒนาคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการและครอบคลุมภารกิจ ด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาจึงต้องมีระบบการบริหารและการจัดการศึกษาที่นำไปสู่คุณภาพของผู้เรียน รวมถึงระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพเป็นระบบ ถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน และสามารถเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้ตลอดเวลา โดยผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ ตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) กำหนดผู้รับผิดชอบและกำหนดสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่

การจักระบบบริหารและสารสนเทศที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำเป็นต้องมีการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบและจักระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึง และการให้บริการ การดำเนินการดังกล่าวควรคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานในท้องถิ่น นอกจากนี้ ควรคำนึงถึง หลักธรรมาภิบาล การกระจายอำนาจความโปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมทั้งบุคลากรทุกกลุ่มงานควรมีการรับรู้หรือร่วมงานอย่างทั่วถึง (School Wide) ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้การบริหารงานข้อมูลสารสนเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีแนวทาง ดังนี้ 1) คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศให้มีหน้าที่จัดทำข้อมูลตามระบบการใช้โปรแกรมข้อมูลสารสนเทศ ให้เข้ารับการอบรมในโปรแกรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น บุคลากรในด้านนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบและมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ 2) จัดให้มีระบบติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำเนินการกรอกข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน 3) ให้การสนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาให้ได้รับการอบรมพัฒนาทักษะด้านการใช้นวัตกรรมและ

เทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง 4) มีบทบาทในการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูลสารสนเทศที่ทางสถานศึกษาได้จัดทำขึ้นก่อนนำไปใช้เพื่อให้เกิดผลดีต่อภาพพจน์ ของสถานศึกษา 5) สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีความรู้และสามารถสืบค้นข้อมูล สารสนเทศที่ทางสถานศึกษาจัดทำขึ้นได้ด้วยตนเอง โดยมีการจัดทำห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ไว้ให้บริการ และให้ผู้ที่ เป็นเจ้าหน้าที่จัดทำข้อมูลสารสนเทศในด้านต่าง ๆ เป็นผู้แนะนำขั้นตอน การสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในนั้น สถานศึกษาทุกขนาดไม่ว่าขนาดเล็ก ขนาดปานกลาง หรือขนาดใหญ่ ควรจัดทำคำสั่ง มอบหมายงานให้ชัดเจน

3) นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการพัฒนาการเรียน การสอน

กล่าวโดยสรุป กระบวนการจัดระบบบริหารสารสนเทศในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีขั้นตอนในการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การจัดระบบ โครงสร้างการบริหาร 2) การกำหนดผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถ และ 3) นำข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้

2. การตรวจสอบคุณภาพ

นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการตรวจสอบคุณภาพไว้ ดังนี้ วรรณุช เกษมสุข (2561: 36) กล่าวว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาในการทบทวน ปรับปรุงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระหว่างและหลังการดำเนินงาน ดำเนินการโดยบุคลากร ในสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดสรุปและทำรายงานเป็นรูปเล่มเพิ่มเติมข้อเสนอแนะ มาตรการ เร่งรัดและเผยแพร่รายงานให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

เพียงนุช วงศ์ใหญ่ (2556: 21) กล่าวว่า การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบ และ เป็นกระบวนการทบทวนที่เป็นระบบและเป็นอิสระ เพื่อทราบว่ากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพและ ผลลัพธ์ที่ได้มีความสอดคล้องกับแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ และการเตรียมการดังกล่าวมีการถือ ปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมเพียงพอที่จะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่

ชูชาติ แก้วนอก (2556: 31) กล่าวว่า การติดตามตรวจสอบคุณภาพเป็นกิจกรรมที่ต้อง ดำเนินการตามระบบคุณภาพอย่างเป็นระบบ เพื่อชี้ให้เห็นว่าการดำเนินการเป็นไปตามแผน หรือข้อกำหนดที่ได้ระบุไว้ในแผนงานคุณภาพขององค์กรหรือไม่

กล่าวโดยสรุป การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา คือ การดำเนินงานของสถานศึกษาที่มี การดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อทราบว่าผลการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ว่าเป็นไปตามแผนหรือข้อกำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือไม่ มีประสิทธิภาพพอที่จะ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งจะดำเนินการในระหว่างและหลังการดำเนินงานภายในสถานศึกษา โดยบุคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด และจัดทำเป็นรายงานสรุปเผยแพร่รายงานให้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1 ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญในการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถจะบรรลุตามเป้าหมายได้หรือไม่ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาในหัวข้อ ดังนี้ การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษารูปแบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และกระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2.1.1 การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ก: 21) ได้กล่าวถึง การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา เป็นการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาว่าการดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่อย่างไร สถานศึกษาควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมทั้งสร้างเครื่องมือติดตามผลการทำระบบระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

กานต์ ศรีแสง (2559: 60) กล่าวว่า การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา คือ การดำเนินการวางแผนและกำหนดแนวทางในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน ชี้แจงการดำเนินงาน วิธีการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียนและคณะกรรมการ สร้างเครื่องมือการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน โดยการมีส่วนร่วมของคณะครูในสถานศึกษา ดำเนินการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามและประเมินผล และวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบนำผลจากการตรวจสอบมาประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนและเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้

เสาวลักษณ์ บุญจันทร์ (2555: 8) กล่าวว่า ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา คือ การที่สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาใช้วิธีการหลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

เจมรีณี ใจเรือง (2555: 6) ได้กล่าวว่า การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา คือ การติดตาม ตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมถึงการจัดทำรายงาน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งการตรวจสอบต้องสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และมีการเปิดเผยผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน รวมทั้งนำผลการตรวจสอบคุณภาพไปปรับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีและใช้เป็นข้อมูลเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย

กล่าวโดยสรุป การติดตาม ตรวจสอบ ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เหมาะสม และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการวางแผน กำหนดแนวทางในการติดตามตรวจสอบ และชี้แจงการดำเนินงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา พร้อมทั้งมีการสร้างเครื่องมือการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน และวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบ นำผลจากการตรวจสอบมาประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนและเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจัดให้มีการรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

2.1.2 รูปแบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

รูปแบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการหรือวิธีการในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายในสถานศึกษาตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งสำนักทดสอบทางการศึกษา (2554: 8-9) ได้กล่าวถึงรูปแบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ

เป็นการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องด้วยผู้บริหารสถานศึกษาเองตามโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้สามารถดำเนินการได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม และสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

รูปแบบที่ 2 คณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

เป็นการตรวจสอบของคณะกรรมการสถานศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นระยะ ๆ ตามที่สถานศึกษากำหนดคือโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้สามารถดำเนินการได้ตามแผนหรือไม่ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่และสรุปผลการรายงานติดตามตรวจสอบเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาดำเนินการต่อไป

รูปแบบที่ 3 หัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงานติดตามตรวจสอบ

เป็นการติดตามตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ปฏิบัติงานเสนอหัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงาน หัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่ายงานเป็นผู้ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานจากรายงานดังกล่าวและจากการปฏิบัติงานจริง ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม และสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มงาน/ฝ่าย เสนอต่อคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้ง และสรุปผลการรายงานติดตามตรวจสอบเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาดำเนินการต่อไป

รูปแบบที่ 4 ผู้ปฏิบัติงานรายงานการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

เป็นการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานตามที่สถานศึกษากำหนด คือ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัด ความสำเร็จของโครงการกิจกรรมหรือไม่เพียงใด และผู้บริหารสถานศึกษา

เป็นผู้ติดตามตรวจสอบจากรายงานดังกล่าวและตรวจสอบการปฏิบัติงานจริงด้วยตนเอง และสรุปเป็นรายงานติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการหรือวิธีการในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในสถานศึกษาตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาสามารถเลือกใช้ได้ตามรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพบริบทและความพร้อมของสถานศึกษา

2.1.3 กระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งสำนักทดสอบทางการศึกษา (2554: 10-16) ได้กล่าวถึงกระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไว้ 2 ลักษณะ คือ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัดและการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา

1) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด

หน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และแจ้งให้สถานศึกษาทราบ พร้อมเปิดเผยผลการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน ในการดำเนินการจะเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ บุคลากรในสังกัด และบุคลากรจากภาคส่วนอื่น

2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา

เป็นกระบวนการที่สถานศึกษาสามารถดำเนินการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพได้ตามบริบทของสถานศึกษา ซึ่งในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงฯ เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ประกอบด้วย การปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานประจำปี การดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ มีการสรุปผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การติดตามตรวจสอบมีการให้ข้อสังเกต ให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการต่อไป

กล่าวโดยสรุป กระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการในการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด และการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษา

3. การประเมินคุณภาพ

การประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นการทบทวนผลการดำเนินงานที่สถานศึกษาได้ปฏิบัติ โดยได้มีนักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายการประเมินคุณภาพไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 6) กล่าวว่า การประเมินคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย การทบทวนคุณภาพของสถานศึกษา การประเมินเพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม ในการประกันคุณภาพการศึกษาจะมีความสัมพันธ์สอดคล้องและมีการดำเนินการที่อาศัยการมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมทำ ร่วมแสดงความคิดเห็น มีการพัฒนา และควบคุมคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการปรับปรุงตรวจสอบและประเมินความก้าวหน้าตามจุดหมายเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสถานศึกษาหรือหน่วยงานในพื้นที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 อ้างถึงใน ศศิวิมล ภูมิแดง, 2556: 32) ได้กล่าวว่า การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลางประกอบด้วย การทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา

กล่าวโดยสรุป การประเมินคุณภาพ คือ กระบวนการพัฒนาและดำเนินงานในการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเป้าหมาย ทบทวนการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

3.1 ประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นขั้นตอนที่สำคัญ โดยเป็นการประเมินผลการดำเนินการภายในสถานศึกษา ซึ่งได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ค: 20-21) กล่าวว่า ประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ โดยอาศัยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพสะท้อนจุดเด่นและจุดควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย วิเคราะห์เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาที่ประกาศใช้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายเหมาะสม ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป

แรงชนันท์ ขวัญศรี (2559: 20) กล่าวว่า การประเมินคุณภาพภายในมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาดำเนินการประเมินตามมาตรฐาน เกณฑ์ ประเด็นพิจารณาที่กำหนดไว้เป็นส่วน รูปแบบไตรภาคี ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม โดยการกำหนดแผนการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดทำและบริหารการใช้คู่มือ และแบบประเมินให้เพียงพอต่อคณะกรรมการ ดำเนินการประชุมชี้แจงครูให้เข้าใจ และแนวทางในการดำเนินการ ประเมินการดำเนินการตามแผน ประมวลสรุป และวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาดำเนินการกรองผลการประเมินลงในสารสนเทศ

พิทักษ์ ดวงาสงค์ (2558: 25) กล่าวว่า ประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ การประเมินคุณภาพภายในที่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเอง การแต่งตั้งคณะกรรมการ การประชุมวางแผนกำหนดระยะเวลาการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การจัดทำรายงานผลการนำเสนอรายงานผลการประเมิน และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ตรงตามมาตรฐานการศึกษาของสถาน การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษาจะสะท้อนภาพความสำเร็จใน 3 ด้าน คือ 1) คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่เกิดการเชื่อมโยงจากมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรสู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยระบุถึงกลุ่มผู้เรียนที่ได้มาตรฐานและกลุ่มผู้เรียนที่ไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งผลจากการประเมินจะบ่งบอกถึงสภาพการจัดการศึกษาว่าบรรลุตามมาตรฐานหรือไม่ และมีสิ่งใดที่ต้องดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น 2) คุณภาพครูตามมาตรฐานการสอน เป็นการประเมินคุณภาพการสอนของครูว่าเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการเรียนรู้หรือไม่ มีสิ่งใดบ้างที่ต้องปรับปรุงพัฒนา 3) คุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการประเมินคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาด้วยวิธีการอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกตการสัมภาษณ์ การตรวจสอบหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องในมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนและการเรียนการสอน

ธัญรัตน์ ศรีคง (2558: 74) กล่าวว่า ประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด โดยบุคลากรภายในหรือผู้เกี่ยวข้อง และดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ดอเลาะ การี (2556: 23) กล่าวว่า ประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากรภายในหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง โดยสะท้อนภาพความสำเร็จของคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป การประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ เพื่อทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ

การประเมินคุณภาพภายในจากบุคลากรภายในและผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมจัดทำเครื่องมือที่หลากหลาย และเหมาะสม จัดทำรายงานผล การนำเสนอรายงานผลการประเมิน และการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ตรงตามมาตรฐานการศึกษาของสถานการประเมินคุณภาพ ภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษาจะสะท้อนภาพความสำเร็จใน 3 ด้าน 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านครู และ 3) ด้านการบริหารจัดการ

3.2 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองไว้ ดังนี้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2563 ก: 22) กล่าวว่า การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง เป็นการนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวบรวมสารสนเทศ ข้อมูลทั่วไป และผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐาน ไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด เสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และส่งรายงานดังกล่าว ต่อหน่วยงานต้นสังกัด เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

สรารุฒิ คณะชาวม (2560: 51) ได้กล่าวถึงการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง คือ การที่สถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่สามารถสรุปเนื้อหาการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพ ผลสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนดไว้ และนำเสนอเผยแพร่รายงานให้กับผู้เกี่ยวข้องได้รับรู้และรับทราบในการดำเนินงานแต่ละปี

พิมพ์ชญา ปรีชาธนเกียรติ (2559: 10) กล่าวว่า การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง เป็นการนำผลการดำเนินงานผลการประเมิน การวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐาน การศึกษามาจัดทำเป็นรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี แล้วนำออกเผยแพร่ภายในสถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้รับทราบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

นธิ นิมนฉวี (2554: 43) ได้กล่าวว่า การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง คือ การนำเสนอผลการดำเนินงาน และผลการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมาย ที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนข้อเสนอแนะและความมุ่งหวังที่จะดำเนินการ พัฒนาต่อไป โดยมีขั้นตอนในการจัดทำ รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี คือ การกำหนดเป้าหมาย การรายงาน แต่งตั้งคณะจัดทำรายงาน ผลคุณภาพการศึกษาประจำปี รวบรวมวิเคราะห์ แผลผล จากการรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงาน แล้วดำเนินการเขียนรายงานและจัดทำรายงานผลคุณภาพ การศึกษาประจำปี นำเสนอคณะผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ ตามรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เมื่อได้รับการพิจารณาเห็นชอบแล้วนำมาเผยแพร่สู่ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และสุดท้ายติดตามผลและรับข้อมูลย้อนกลับจากกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การรายงาน คุณภาพการศึกษาประจำปี สถานศึกษาต้องมีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีที่ครอบคลุม มาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา สภาพ ความสำเร็จตามเป้าหมายของแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ผลการประเมินจุดเด่น จุดด้อย แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

มีส่วนร่วม มีการนำเสนอรายงานต่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียนชุมชน และ
 สาธารณชน

กล่าวโดยสรุป การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง เป็นการนำเสนอผล
 การดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ตามมาตรฐาน เป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 และโดยการรวบรวมสารสนเทศ ข้อมูลทั่วไปและผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา
 ของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐาน และจัดทำเป็นรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงาน
 ที่สถานศึกษากำหนดนำเสนอรายงานต่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน
 และสาธารณชน

3.2.1 ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

การจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา(Self-Assessment
 Report) เป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานและการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปี
 ที่ผ่านมา ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้
 เพื่อรายงานผลการดำเนินงานแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงาน
 ที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา,
 2563 ค: 12-15)

1) แต่งตั้งคณะทำงาน

สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง
 ของสถานศึกษา ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครู และบุคลากร
 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และอาจกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง
 ก็สามารทำได้

2) รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ

สถานศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนคุณภาพ
 ของสถานศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่มี
 ความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลสารสนเทศนั้น ส่งผลต่อ
 ความน่าเชื่อถือและความสมบูรณ์ของรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ดังนั้นข้อมูลที่
 เก็บรวบรวมจึงต้องเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษาและผลดำเนินงานของ
 สถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาที่เกิดขึ้นจริงและสามารถสะท้อนคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษา
 ของสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วนชัดเจน

ข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการเขียนรายงาน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของ
 สถานศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา ข้อมูลงบประมาณ ข้อมูล
 สภาพชุมชนโดยรวม และ 2) ข้อมูลที่เป็นผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับ
 ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา
 ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ผลการทดสอบระดับชาติของผู้เรียนหรือ
 ผลการประเมินผู้เรียนอื่น ๆ ผลการดำเนินงานในเชิงผลการประเมินจากการดำเนินงานตามแผนงาน
 โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ผลการใช้แหล่งเรียนรู้ภายใน

และภายนอกสถานศึกษา ผลการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม สรุปผลการประเมินจากหน่วยงานภายนอกและข้อเสนอแนะ

3) เขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

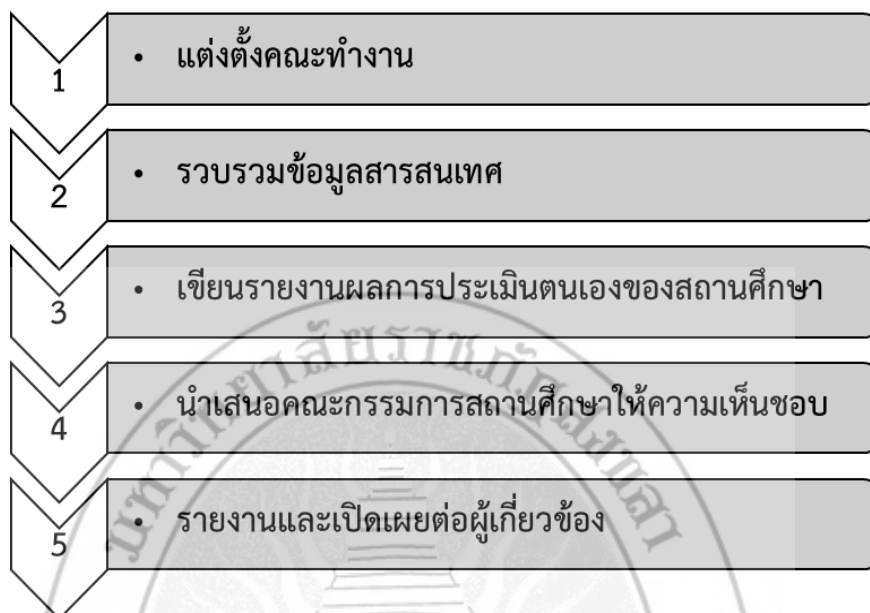
สถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ได้ตามความเหมาะสม สามารถนำเสนอได้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การนำเสนออาจเป็นความเรียง ตารางประกอบความเรียง การบรรยายประกอบแผนภูมิ รูปภาพ หรือ กราฟ ฯลฯ โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน สาระสำคัญแบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ 2 ข้อมูลการประเมินตนเอง ซึ่งในส่วนที่ 2 จะนำเสนอข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และตอบคำถาม 3 ข้อ คือ ข้อ 1 มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีระดับคุณภาพใด ข้อ 2 ข้อมูลหลักฐาน และเอกสารเชิงประจักษ์สนับสนุนมีอะไรบ้าง และ ข้อ 3 แผนงาน แนวทางพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้นกว่าเดิม

4) นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบสถานศึกษา ต้องนำเสนอรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหลังจากเขียนรายงานประเมินตนเองเสร็จสมบูรณ์แล้ว

5) รายงานและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง เมื่อรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วสถานศึกษาจะต้องรายงานและเผยแพร่ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาดำเนินการเผยแพร่ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาได้หลากหลายวิธีตามความเหมาะสม เช่น เว็บไซต์ของสถานศึกษา จุลสาร วารสาร แผ่นพับ เสียงตามสาย และการชี้แจงในการประชุม เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองเป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังภาพ 8

ขั้นตอนการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

ภาพ 8 ขั้นตอนการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

ที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา, (2563 ค: 13)

4. การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และเป็นเจตนารมณ์ที่สำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ต้องดำเนินการให้มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง จากการทบทวนเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้ศึกษาในหัวข้อ ความหมายของการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และวิธีการดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

4.1 ความหมายของการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้
 จำนงค์ จันวิจิตร (2559: 31) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง กำหนดสภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้อย่างต่อเนื่องมีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา/โครงการ มีการนำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการนำผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การนำผลรายงานการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เอ็งฟ้า บัวชุม (2557: 46) กล่าวว่า งานพัฒนาคุณภาพเป็นกระบวนการต่อเนื่อง สถานศึกษาควรได้มีการศึกษาค้นคว้าเทคนิควิธีที่จะสนับสนุนให้ระบบการประกันคุณภาพมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และสร้างความรู้สึกรักของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มุ่งมั่นพัฒนาสู่คุณภาพที่สูงขึ้นการประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นกระบวนการบริหารจัดการการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา เป็นภาระงานปกติของสถานศึกษาที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จัดระบบให้ทุกคนมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่วางแผนจนถึงประเมินตนเอง ปรับปรุงพัฒนางานของตนตามทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพสอดคล้องกับหลักสูตรเป็นที่ยอมรับของนักเรียน ครูบุคลากรของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

ปราโมศ อิศโร (2554: 49) ได้กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพเป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ทั้งระดับชาติ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับปฐมวัย ระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือระดับสถานศึกษาที่กำหนดขึ้นเพิ่มเติมตามบริบทหรือเอกลักษณ์ของสถานศึกษา หัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ คือ การสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนตระหนักถึงความจำเป็นของการทำงานเป็นกลุ่ม ทำงานอย่างมีระบบ และทุกคนต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง จัดทำข้อมูลสารสนเทศในส่วนที่รับผิดชอบ และจัดหมวดหมู่ข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุถึงมาตรฐานที่กำหนดนั้น ต้องมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่ทุกกิจกรรม โครงการ และทุกงานมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การยกระดับคุณภาพผู้เรียนทุกด้าน มีการพัฒนาด้านปัจจัยให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสรรหาให้เพียงพอ ดูแลรักษาให้ใช้ได้อยู่เสมอ และปลอดภัยในการใช้ประการสำคัญต้องมีระบบและกลไกการปฏิบัติงานตามแผน รวมทั้งติดตามกำกับการทำงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554: 29-30) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความยั่งยืน ของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนในทางที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายใน ผลการตรวจสอบคุณภาพ ผลประเมินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานวางแผนพัฒนาทุกระยะหรือทุกรอบการพัฒนา กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นสถานศึกษาต้องยึดคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเอง จัดระบบและโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผน และดำเนินงานตามแผนด้วยจิตสำนึกที่ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นภาระงานปกติที่ทุกคนจะต้องรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน ส่งผลให้การดำเนินงานมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนทั้งสถานศึกษาการทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้น

จากข้อความข้างต้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็นการดำเนินการเพื่อกำหนดภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ซึ่งหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคือ การสร้างจิตสำนึกให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นภาระงานปกติที่ทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบ

4.2 กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องประกอบด้วย 4 แนวคิด ดังนี้
แนวคิดที่ 1 กระบวนการพัฒนาโดยใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด แนวคิดที่ 2 การจัดการความรู้
แนวคิดที่ 3 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และแนวคิดที่ 4 การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์
โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554: 9-37)

4.2.1 กระบวนการพัฒนาโดยใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด (Data Wise Improvement Process)

การใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาดเป็นกระบวนการนำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่สถานศึกษามีอยู่มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียน การสอน หรือด้านอื่น ๆ โดยข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ได้มาจากการประเมินจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

ขั้นตอนการนำข้อมูลไปใช้อย่างชาญฉลาด แบ่งได้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

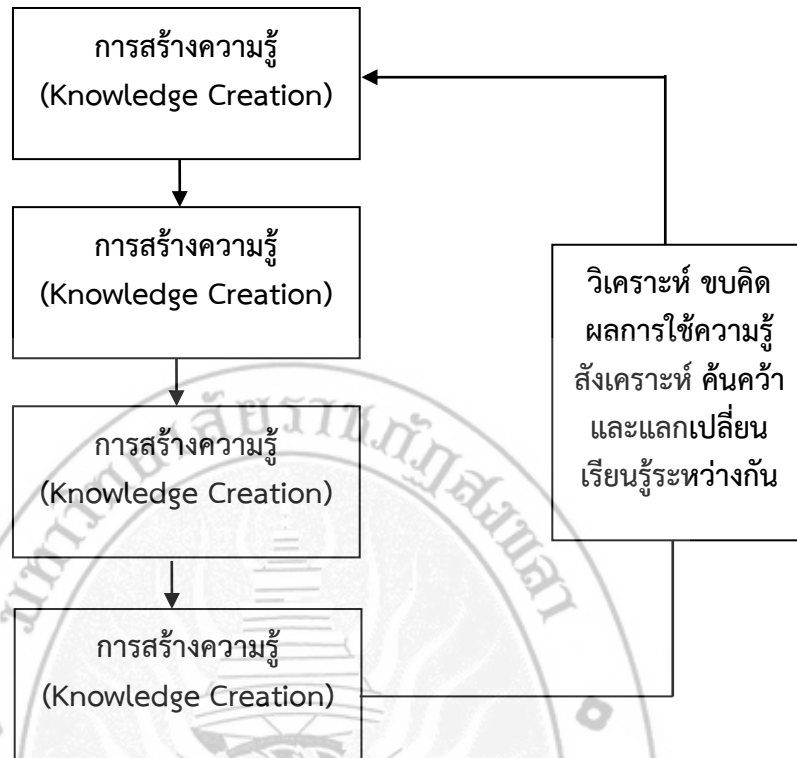
ระยะที่ 1 การจัดเตรียมข้อมูล เป็นระยะที่สถานศึกษาจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ด้านต่าง ๆ สำหรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น ข้อมูลการบริหารจัดการ ข้อมูลการจัดการเรียน การสอน เป็นต้น ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการเตรียมการครั้งนี้ได้มาจากการกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ หรือประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การวางระบบการทำงานที่ใช้ หลักการร่วมมือร่วมพลัง และขั้นที่ 2 การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการประเมินให้กับครู

ระยะที่ 2 การสืบเสาะเพื่อวางแผนการใช้ข้อมูล เป็นระยะที่สถานศึกษาต้อง กำหนด ออกแบบ หาแนวทางและแบบแผน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ทั้งในด้านการบริหารจัดการหรือ การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 3 การจัดทำข้อมูลภาพรวมทั่วไปของผู้เรียน ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง และขั้นที่ 5 การตรวจสอบการจัดการเรียนการสอน ของครู

ระยะที่ 3 การลงมือปฏิบัติงาน เป็นระยะที่สถานศึกษาลงมือปฏิบัติงาน ตามแนวทางและแบบแผนที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งถือเป็นขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ ของสถานศึกษา หรือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามแนวทางหรือแบบแผน ที่กำหนดไว้ในขั้นตอนนี้ สถานศึกษาสามารถนำผลจากการปฏิบัติงานไปใช้สะท้อนกลับ ประกอบด้วย ขั้นที่ 6 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้/แผนปฏิบัติงานของครู ขั้นที่ 7 การวางแผนเพื่อประเมิน ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน และขั้นที่ 8 การปฏิบัติและการประเมินผล

4.2.2 การจัดการความรู้ (Knowledge Management)

การจัดการความรู้เน้นการให้ความสำคัญกับคนในองค์กรเป็นหลัก เนื่องจาก เป็นผู้ขับเคลื่อนขั้นตอนของกระบวนการและสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพในทุกขั้นตอน และที่สำคัญ คนเหล่านี้จะต้องอยู่บนฐานของความรู้ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป้าหมายหลักของการจัดการ ความรู้ในองค์กรก็เพื่อพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการความรู้จึงเป็นกระบวนการพัฒนาคน เพื่อให้คนใช้ความรู้ในการพัฒนางาน ให้มีชิ้นงานหรือมีผลงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การจัดการความรู้แบ่งออกได้เป็น 4 ขั้นตอน ดังภาพ 9

ภาพ 9 ขั้นตอนการการจัดการความรู้
ที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา, (2554: 24)

4.2.3 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

เครือข่ายการเรียนรู้ ประกอบด้วย กลุ่มย่อย ๆ ซึ่งมีอยู่อย่างหลากหลาย เช่น เครือข่ายภายในโรงเรียน ประกอบด้วยเครือข่ายครูตามระดับชั้น ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือเครือข่ายระหว่างโรงเรียน เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น เครือข่ายโรงเรียน เครือข่ายกลุ่มสถานศึกษา เครือข่ายวิชาการ เครือข่ายกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นต้น โดยข้อมูลสารสนเทศและทรัพยากรที่ใช้ในเครือข่ายเช่นนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการเรียน การสอน การประเมินผลการเรียนรู้ วิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของสถานศึกษารวมถึงคุณภาพของผู้เรียนและความสำเร็จ กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เคล็ดลับในการใช้เทคโนโลยีและมุมมองที่มีต่อผู้บริหารและการบริหารจัดการ

4.2.4 การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ (Evaluation Utilization)

การนำผลการประเมินไปใช้เป็นแนวคิดหนึ่งสำหรับการปฏิบัติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่แล้วสถานศึกษาจะใช้กระบวนการของวงจร PDCA ในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในที่นี้ก็คือ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางในการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ คือการนำผลการประเมินด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษามาใช้ในการกำหนด

แผนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้มีความสอดคล้อง เหมาะสม และทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้นั้นเอง ผลการประเมินของสถานศึกษามีลักษณะเป็นสารสนเทศ ดังนั้น สถานศึกษาควรนำผลการประเมินทั้งผลการประเมินคุณภาพภายใน และผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาพิจารณาาร่วมกัน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ แล้วนำผลการประเมินดังกล่าวมาพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้ 1) การนำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่สถานศึกษามีอยู่ มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา 2) การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ 3) การสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างสถานศึกษาหรือองค์กรต่าง ๆ และ 4) การนำผลการประเมินจากภายในและภายนอกมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

บทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมและมัธยมศึกษา เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อการพัฒนา ส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561: 1-3)

1. ระดับสถานศึกษา

ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.2 จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

1.2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย หรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้ และให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้ สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน

1.2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.2.3 ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.2.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และวิธีการที่เหมาะสม

1.2.5 ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

1.2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี

1.2.7 พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.3 สถานศึกษาแต่ละแห่งให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

2. ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษา วิเคราะห์ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตลอดจนให้คำปรึกษาช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งอย่างต่อเนื่อง

2.2 รวบรวม และสังเคราะห์ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report: SAR) พร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้น และจัดส่งไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

2.3 ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 ให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอก

2.5 อาจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์ และให้ข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

3. ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

3.2 ศึกษา วิเคราะห์ สรุปผลรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report: SAR) และรวบรวมประเด็นที่ต้องการให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบ ซึ่งรวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูล และแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

3.3 ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3.4 ประสานความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการจัดบุคลากรร่วมเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายนอกกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

3.5 อาจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์ และให้ข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

กล่าวโดยสรุป บทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้นเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย/มาตรฐานสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของชาติ

บริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

1. ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรับผิดชอบ 5 อำเภอ คือ อำเภอห้วยยอด อำเภอกันตัง อำเภอสิเกา อำเภอวังวิเศษ และอำเภอรัษฎา ตามภารกิจมีสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบ จำนวน 134 แห่ง 1 สาขา มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1.1 วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (HPO) ขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานอย่างยั่งยืน

1.2 พันธกิจ

1.2.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาทุกรูปแบบอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ

1.2.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

1.2.3 ส่งเสริมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีศักยภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

1.2.4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

1.3 เป้าประสงค์

1.3.1 นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย มีคุณลักษณะ คุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.3.2 ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเป็นธรรม

1.3.3 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะที่เหมาะสม และทำงาน มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

1.3.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษา ขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน อย่างยั่งยืน

1.3.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา บริหารจัดการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

1.4 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 : เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

กลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์ที่ 3 : เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรให้ได้มาตรฐานวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 4 : เพิ่มโอกาสการเข้าถึงการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

กลยุทธ์ที่ 5 : ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 6 : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

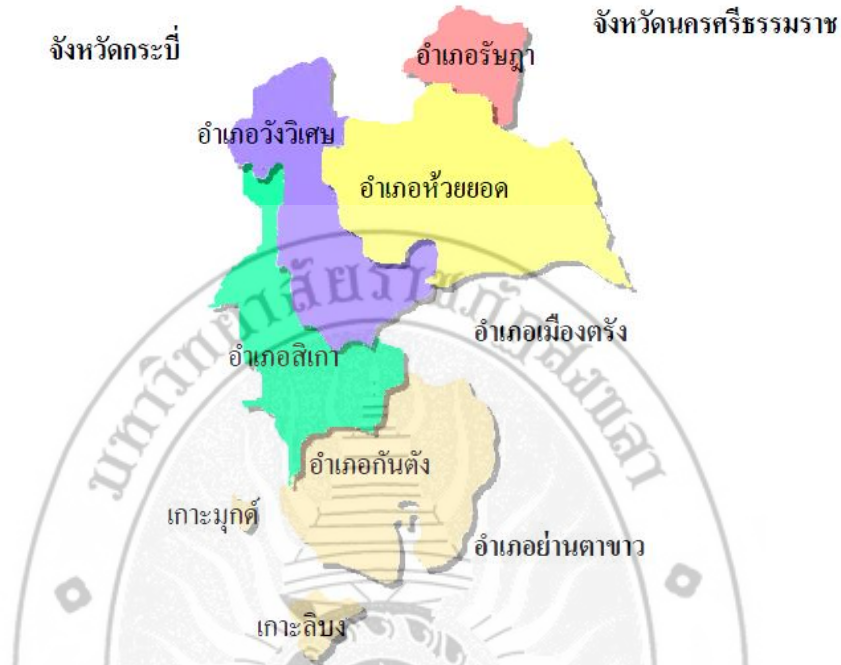
1.5 ที่ตั้งสำนักงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ 359 ถนนเพชรเกษมตำบลห้วยยอด อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง รหัสไปรษณีย์ 92130 โทรศัพท์ 075-273714 โทรสาร 075-273714 Website <http://www.trang2.go.th> E-mail: smattrang2@gmail.com

1.6 อาณาเขต

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้ ทิศเหนือจดอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ทิศใต้จดอำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง และทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย ทิศตะวันออกจดอำเภอศรีบรรพต

และอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง อำเภอเมืองตรัง อำเภอย่านตาขาว และอำเภอปะเหลียน
ทิศตะวันตก จดอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ทะเลอันดามันมหาสมุทรอินเดีย

ภาพ 10 พื้นที่รับผิดชอบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2, (2563: 4)

2. ข้อมูลโรงเรียน ผู้บริหาร และข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

2.1 จำนวนโรงเรียน

ในปีการศึกษา 2563 จำนวนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตรัง เขต 2 มีจำนวนทั้งสิ้น 134 โรงเรียน 1 สาขา ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	คิดเป็นร้อยละ
กันตัง	33 (1 สาขา)	24.63
สิเกา	24	17.91
ห้วยยอด	40	29.85
วังวิเศษ	19	14.18
รัษฎา	18	13.43
รวม	134 (1 สาขา)	100

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 2, (2563: 23)

2.2 จำนวนผู้บริหาร ข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษา

ปีการศึกษา 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 มีผู้บริหาร
ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 1,386 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนผู้บริหารและข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตรัง เขต 2 ปีการศึกษา 2563

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)
ผู้บริหารสถานศึกษา	130
รองผู้บริหารสถานศึกษา	2
ครู	1,254
รวม	1,386

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2, (2563: 69)

**3. ผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตรัง เขต 2**

3.1 ผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561 โดยภาพรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษา
อยู่ในระดับดีเลิศ

3.2 สถานศึกษามีผลการประเมินในระดับดีเลิศ สูงสุด จำนวน 75 โรงเรียน (ร้อยละ 55.97) รองลงมา คือ ระดับดี จำนวน 38 โรงเรียน (ร้อยละ 28.36) ระดับดี จำนวน 21 โรงเรียน (ร้อยละ 15.67)

3.3 สถานศึกษามีผลการประเมินในระดับดีขึ้นไป จำนวน 134 โรงเรียน (ร้อยละ 100) และผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน 134 โรงเรียน (ร้อยละ 100 ของจำนวนสถานศึกษาที่จัดการศึกษา)

3.4 สถานศึกษามีผลการประเมิน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ สูงสุดและอยู่ในระดับดีเลิศ รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญและอยู่ในระดับดีเลิศ และสถานศึกษามีผลการประเมินมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ต่ำสุดและอยู่ในระดับดีเลิศเช่นเดียวกัน

3.5 เครือข่ายสถานศึกษาทุกเครือข่ายมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเลิศ

3.6 เครือข่ายสถานศึกษาสายน้ำตรัง มีผลการประเมินสูงสุดและอยู่ในระดับดีเลิศ รองลงมา คือ เครือข่ายสถานศึกษาวิเศษวิทย์มีผลการประเมินสูงสุดและอยู่ในระดับดีเลิศ และเครือข่ายสถานศึกษาศรีตรัง มีผลการประเมินต่ำสุดและอยู่ในระดับดีเลิศเช่นเดียวกัน

3.7 โครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561 มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก จำนวนทั้งหมด 36 โครงการ/กิจกรรม ซึ่งมีโครงการ/กิจกรรม จำนวน 15 โครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการมากที่สุด จำนวน 133 โรงเรียน (ร้อยละ 100 ของ จำนวนสถานศึกษาที่จัดการศึกษา) รองลงมา คือ โครงการ/กิจกรรมโครงการเรียนรู้อะไรมีสถานศึกษาดำเนินการ จำนวน 126 โรงเรียน (ร้อยละ 94.74) และกิจกรรมของหายได้คืนมีจำนวน สถานศึกษาดำเนินการน้อยที่สุด จำนวน 1 โรงเรียน (ร้อยละ 0.75)

3.8 โครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561 มาตรฐานที่ 2 การบริหารและการจัดการ จำนวนทั้งหมด 22 โครงการ/กิจกรรม ซึ่งมีโครงการ/กิจกรรม จำนวน 9 โครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการมากที่สุด จำนวน 133 โรงเรียน (ร้อยละ 100 ของจำนวนสถานศึกษาที่จัดการศึกษา) รองลงมา คือ โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนา การศึกษาและประชาสัมพันธ์ มีสถานศึกษาดำเนินการ จำนวน 117 โรงเรียน (ร้อยละ 87.97) และ กิจกรรมเรียนเทควันโตนวันหยุด มีจำนวนสถานศึกษา ดำเนินการน้อยที่สุด จำนวน 1 โรงเรียน (ร้อยละ 0.75)

3.9 โครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561 มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ จำนวนทั้งหมด 13 โครงการ/กิจกรรม ซึ่งมีโครงการ/กิจกรรม จำนวน 1 โครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการมากที่สุด จำนวน 133 โรงเรียน (ร้อยละ 100 ของจำนวนสถานศึกษาที่จัดการศึกษา) รองลงมา คือ โครงการพัฒนา คุณภาพนักเรียนปฐมวัย มีสถานศึกษาดำเนินการ จำนวน 125 โรงเรียน (ร้อยละ 93.98) และ กิจกรรมเดย์แคมป์ กิจกรรมฝึกตีกลองยาวเด็กปฐมวัย กิจกรรมหนึ่งห้องเรียนหนึ่งนวัตกรรม และ

กิจกรรมหนึ่งห้องเรียนหนึ่งโครงการคุณธรรม มีจำนวนสถานศึกษาดำเนินการน้อยที่สุด จำนวน 1 โรงเรียน (ร้อยละ 0.75)

3.10 โครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานโดยภาพรวมทั้ง 3 มาตรฐานให้ดียิ่งขึ้นของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งหมด 59 โครงการ/กิจกรรม ซึ่งมีโครงการ/กิจกรรม จำนวน 5 โครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการมากที่สุด จำนวน 133 โรงเรียน (ร้อยละ 100 ของจำนวนสถานศึกษาที่จัดการศึกษา) รองลงมา คือ โครงการการประเมินผลการใช้หลักสูตร/การประเมินผลการใช้หลักสูตรมีสถานศึกษาดำเนินการ จำนวน 132 โรงเรียน (ร้อยละ 99.25) และกิจกรรมระดับเชิงสำคัญต่างๆ กิจกรรมจัดสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน การพัฒนารูปแบบ การจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม การพัฒนารูปแบบการจัดเก็บข้อมูลเด็กในระบบสารสนเทศของชั้นเรียนด้วยระบบเทคโนโลยีให้ทันสมัย มีจำนวนสถานศึกษาดำเนินการน้อยที่สุด จำนวน 1 โรงเรียน (ร้อยละ 0.75) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2, 2562: 4-5)

กล่าวโดยสรุป บทบาทของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ได้มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษา จากผลการประเมินที่ผ่านมา พบว่า ในภาพรวมผลการประเมินของสถานศึกษาอยู่ในระดับดีเลิศ โดยมาตรฐานที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ รองลงมา คือ มาตรฐานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่มีผลการประเมินน้อยที่สุด คือ มาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. วิจัยในประเทศ

1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แรงชนันท์ ขวัญศรี (2559: 58-61) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

และด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

จันทร์เพ็ญ เลี้ยงมณีกุล (2556: 225-226) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจิตสำนึกผู้บริหารและการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ความสัมพันธ์ระหว่างจิตสำนึกผู้บริหารกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับมากที่สุด 2) จิตสำนึกผู้บริหารของโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณา 3 ด้าน เรียงลำดับจากมากที่สุดลงมา คือ จรรยาบรรณต่อสังคมด้านทฤษฎี มนุษย์นิยม และด้านการบริหารตามแนวพุทธ 3) การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษากรุงเทพมหานครด้านการประกันคุณภาพภายใน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากที่สุดลงมา คือ ด้านการควบคุมคุณภาพ ด้านการประเมินคุณภาพ และด้านการตรวจสอบคุณภาพ

เจมรีณี ใจเรื่อง (2555: 70-73) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 1) ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานการศึกษา และข้อที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ มีการจัดทำมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้และกำหนดอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา (3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี และข้อที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ มีการกำหนดกิจกรรม/โครงการ/แผนงานและระบุผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาการดำเนินงานในแผนงานอย่างชัดเจน 3) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศเป็นระบบอย่างถูกต้อง เอื้อต่อการใช้งาน และมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด คือ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน 4) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีสภาพการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีการติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีสภาพการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนและปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ ทันตามเวลาที่กำหนด 5) ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการสรุปผลรายงานผลการประเมินตนเองให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ มีการวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจนเป็นระบบ 6) ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพ

ภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้/คุณลักษณะอันพึงประสงค์/อ่านคิดวิเคราะห์/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกระดับชั้น และข้อที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานทุกมาตรฐาน 7) ด้านการจัดทำรายงานประจำปี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด คือ มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์และแปลผล และข้อที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ สถานศึกษานำรายงานประจำปีเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อรับรองผลการประกันคุณภาพภายใน 8) ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินทั้งภายในและภายนอกมาใช้พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการพัฒนาแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมให้มีผลดีอย่างต่อเนื่อง

สุจิตรา ภูแข่งหมอก (2555: 70-71) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 2 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความเห็นของบุคลากร โดยภาพรวมและรายด้านทุกข้ออยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านได้ ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติงานของสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายในที่มีความเป็นไปได้ 2) ด้านการประเมินตนเองของสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนกำหนดบุคลากรให้รับผิดชอบแต่ละตัวชี้วัด และ 3) ด้านการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาในครั้งต่อ ๆ ไป

กรวิวัฒน์ ตันเจริญ (2555: 142-143) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ 1) การเตรียมการด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร พบว่า ข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนมีระบบโครงสร้างการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ โรงเรียนสร้างความตระหนักให้บุคลากรในสถานศึกษาเห็นประโยชน์ของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) การเตรียมการด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการในการกำกับดูแล ติดตามการดำเนินงาน 3) การดำเนินการด้านการวางแผน การปฏิบัติงาน พบว่า ข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีการวิเคราะห์สภาพบริบทของโรงเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของครู นักเรียน โรงเรียน และกำหนดแนวทางในการดำเนินงานอย่างชัดเจน 4) การดำเนินการด้านการดำเนินการตามแผนอยู่ในระดับมาก พบว่า ข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากร 5) การดำเนินการด้านการตรวจสอบประเมินผล พบว่า ข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด

คือ โรงเรียนรายงานผลการดำเนินการครอบคลุมทุกมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ โรงเรียนมีการตรวจสอบผลการดำเนินการตามมาตรฐาน 6) การดำเนินการด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง พบว่า ข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยที่ต้องปรับปรุง รองลงมา คือ มีการนำผลการดำเนินงานมาใช้ปรับปรุงในปีถัดไป 7) การรายงานการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีการเสนอผลการดำเนินงานตามมาตรฐาน รองลงมา คือ ครูผู้สอนนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน 8) การรายงานรายงานประจำปี พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สถานศึกษาจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำแนกเป็นรายมาตรฐานการศึกษา รองลงมา คือ โรงเรียนจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพประจำปีส่งให้หน่วยงานต้นสังกัด

จากการทบทวนวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีผลการประเมินในภาพรวม และในรายด้านอยู่ในระดับที่ดีทุกด้าน

1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

น้อยนัตดา มีศรี (2559: 128-129) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า แนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยอาศัยกรอบแนวคิด ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2553 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ร่วมกัน วิเคราะห์สภาพบริบท จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนา กำหนดเป้าหมายในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย มีการจัดทำข้อมูลของผู้เรียนให้เป็นปัจจุบัน 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีแนวทางในการพัฒนา โดยการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และต้องกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจต่าง ๆ ให้ชัดเจน มีการกำหนดแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่เน้นพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และนำข้อบกพร่องไปพัฒนาให้ดีขึ้น 3) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีแนวทางการพัฒนา โดยสถานศึกษาต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน สามารถเข้าถึงได้ง่าย มีการพัฒนาครูและบุคลากรในด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอนและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีแนวทางในการพัฒนาโดยการวิเคราะห์ทิศทางเป้าหมายของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม หรือโครงการ ชัดเจนและต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยลำดับความสำคัญในแต่ละกิจกรรมหรือโครงการ มีเป้าหมายที่ชัดเจน และมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง 5) ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษามีแนวทางในการพัฒนา โดยการวิเคราะห์สภาพจุดแข็ง จุดอ่อนของสถานศึกษาเพื่อวางแผนปรับเปลี่ยน และพัฒนาสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบ พร้อมกำหนดปฏิทินและเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบที่ชัดเจน โดยอาศัยการมีส่วนร่วม 6) ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการ

ประเมินคุณภาพภายในที่ประกอบด้วยบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยศึกษาปัญหา การประกันคุณภาพ ร่วมกันพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน ที่ทำให้การประเมินคุณภาพไม่เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ อาศัยเครื่องมือที่มีคุณภาพในการประเมิน และให้เน้นความสำคัญในการประเมิน ที่มีลักษณะการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ 7) การจัดทำรายงานประจำปี มีแนวทางในการพัฒนา โดยการกำหนดผู้รับผิดชอบโดยอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย มีการตรวจสอบความถูกต้อง ตามมาตรฐานการศึกษา และเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชน 8) ด้านการจัดให้มีการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีแนวทางในการพัฒนาโดยการจัดทำกรอบแนวแนวคิด ในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA โดยผู้บริหารต้องมีความจริงจัง ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

อัญชลี ทันที (2557: 168) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามระบบประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า ปัญหาในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามี ดังนี้ 1) ด้านการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการประชุมร่วมกับครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและ ชุมชน ในการวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ อัตลักษณ์ และมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ควรมีการวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย และสอดคล้องกับกรอบกลยุทธ์ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ด้านการจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ ควรนำระบบ PDCA มาใช้ในการปฏิบัติงาน และแต่งตั้งบุคลากรที่มีความสามารถ ด้านคอมพิวเตอร์ รวมทั้งปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ 4) ด้านการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผน และนำข้อมูลที่ได้มาใช้พัฒนาการจัดการศึกษา 5) ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา ควรใช้ระบบนิเทศเพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน 6) ด้านการจัดให้มีการประเมิน คุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ครู และบุคลากร ควรมีการจัดทำรายงาน การประเมินตนเอง และใช้เครื่องมือที่หลากหลาย 7) ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงาน ประเมินคุณภาพภายใน ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน การจัดทำ รายงานแก่ครู บุคลากร และนำเสนอรายงานแก่ผู้ปกครองและชุมชน 8) ด้านการจัดให้มีการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและพัฒนา คุณภาพการศึกษา

สุภาพ จันทะคาม (2556: 140-141) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า แนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหาร ครู ต้องสำรวจ ความต้องการของผู้เรียนและร่วมกันวางแผนกลยุทธ์ และต้องมีการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ อย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศติดตามการดำเนินงานโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายจากหน่วยงาน ภายในและภายนอก พัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพให้แก่ครูและบุคลากร ในสถานศึกษา กำหนดเป้าหมาย กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ โดยพิจารณาจากผลการประเมิน

ภายในและภายนอก หรือจากผลการวิจัยที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และต้องมีการติดตามตรวจสอบ ปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พอสรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประกอบด้วย 1) การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) พัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) มีระเบียบแบบแผนในการดำเนินงานประกันคุณภาพชัดเจน และ 4) ผู้บริหารให้ความสำคัญและมีกรอบแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

รัตตินันท์ ทวีสุขเสถียร (2557: 100-101) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนคูเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกรอบระบบระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2553 พิจารณาเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา อีกทั้งผู้ปกครองยังขาดความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายการจัดการศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา งบประมาณไม่เพียงพอ 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ครูและบุคลากรขาดความรู้และความถนัดในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา งบประมาณในการดำเนินการไม่เพียงพอ ขาดการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า ไม่มีการติดตามหรือการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 6) ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา บุคลากรเคยชินกับการทำงานในรูปแบบเดิม และขาดความร่วมมือจากบุคลากรในสถานศึกษา 7) ด้านการจัดทำรายงานประจำปี บุคลากรขาดความร่วมมือในการดำเนินงาน 8) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง บุคลากรขาดความรู้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ไม่มีการนำผลการประเมินจากภายในและภายนอกมาวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษา

วิทยา อ้วนอ่อน (2556: 78-79) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครูอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี พบว่า ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เกิดจากสถานศึกษาแต่ละแห่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 1) ด้านการวางแผน สถานศึกษามีการจัดอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน แต่บุคลากรบางส่วนไม่เห็นถึงความสำคัญ 2) ด้านการปฏิบัติตามแผน ครูบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเครื่องมือและการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ด้านการตรวจสอบประเมินผล สถานศึกษาบางแห่งยังขาดการส่งเสริมให้ชุมชนหรือบุคคลจากภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินการดำเนินงาน และสถานศึกษาขาดการติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพ 4) ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง สถานศึกษา

ขาดการนำเอาผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงอีกทั้งครูและบุคลากรบางส่วนยังขาดการให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พอสรุปได้ว่า ปัญหาในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาส่วนใหญ่เกิดจาก 1) ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) ครูและบุคลากรในสถานศึกษาขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ขาดการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4) ขาดการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง และ 5) สถานศึกษายังขาดการนำเอาผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. วิจัยต่างประเทศ

Chang (2013 อ้างถึงใน แสงมณี วงศ์คุณ, 2559: 80) ได้วิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระยะเริ่มต้นและอนาคต การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาพิจารณาได้จากพื้นฐาน 3 ประการ ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน และประสิทธิภาพของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเกิดจากความพยายามของโรงเรียนที่จะปรับปรุงการดำเนินการภายในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการและกระบวนการสอนและการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษาในระยะเริ่มต้นเน้นในด้านประสิทธิภาพของการจัดการความพอใจของผู้ใช้บริการ และการแข่งขันในตลาดโดยพยายามที่จะทำให้เกิดความพอใจ สามารถตรวจสอบผลได้จากผู้รับบริการภายใน และภายนอกสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาในอนาคตจะเกี่ยวข้องกับมิติใหม่ของการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของบริบท โลกาภิวัตน์ ท้องถิ่น และเอกัตบุคคล

Boonkoun (2006 : 479-C) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพในสถาบันราชภัฏของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบว่าจะระบบประกันคุณภาพในสถาบันราชภัฏสามารถประสบความสำเร็จได้หรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏอยู่ภายใต้กรอบการดำเนินงานโดยสภาสถาบันราชภัฏตามองค์ประกอบ 3 ประการ คือ การควบคุมคุณภาพ ตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพ นอกจากนี้การศึกษายังพบว่ามีวิธีการมากมายที่จะยกระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ เช่น การกระตุ้นให้รู้ถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพ เพิ่มความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพ รวมถึงการใช้ระบบประกันคุณภาพเหมาะสมกับแต่ละสถาบัน

Ngwenya (2004: 1442) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาในแอฟริกาใต้ และการดำเนินการของมหาวิทยาลัยเดอร์บัน-เวสวิลล์ การศึกษาตรวจสอบนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาและการดำเนินของพวกเขาในระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาของแอฟริกาใต้ วัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่ง ศึกษาเพื่อตรวจสอบความตึงเครียดระหว่างการประกันคุณภาพแบบแผนที่เข้าใจ และความเข้าใจองค์ประกอบที่ต้องปรับปรุงเนื่องจากการประกันคุณภาพเป็นพื้นฐานของหลักการจัดการคุณภาพโดยรวม โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล การศึกษาประสบการณ์ มุ่งองค์ประกอบ คือ ทักษะคติ และความเข้าใจของผู้บริหารฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยเดอร์บัน-เวสวิลล์ เกี่ยวกับนโยบายและระบบการประกัน

คุณภาพของชาติและวิธีการทำงาน ข้อค้นพบทั้งหมดจากการศึกษามุ่งที่ระบบการกระจายอำนาจจาก ศูนย์กลางของการจัดการคุณภาพกับการควบคุมของรัฐ ค่อนข้างจะมีบทบาทกว่าการกำหนดนโยบาย สำคัญ การศึกษานี้แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างการพัฒนาทางวิชาการและการประกันคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อผิดพลาดประการหนึ่งด้วย และควรจะสร้างขึ้นสำหรับวัตถุประสงค์เชิงวิเคราะห์โดยเฉพาะ

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พอสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพเป็นการดำเนินงานที่โรงเรียนมีการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการ และการกระบวนการเรียนการสอนภายในโรงเรียน เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ โดยแนวทางหนึ่งที่จะใช้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การกระตุ้น ให้บุคลากรเห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา และควรดำเนินการประกันคุณภาพ ให้เหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของสถานศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 และศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบแผนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยมีแบบแผนการวิจัย ดังนี้

1. กำหนดปัญหาการวิจัย
2. กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
3. ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กำหนดกรอบแนวคิด ตั้งสมมติฐาน และนิยามศัพท์
5. กำหนดระเบียบวิธีวิจัย
 - 5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 5.2 การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
 - 5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ
8. รายงานผลการวิจัย

แบบแผนการวิจัยกำหนดตามวัตถุประสงค์การวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงรายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 แบบแผนการวิจัย

ลำดับที่	วัตถุประสงค์ การวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล
1	เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 2	ผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 103 คน	แบบสอบถาม แบบมาตราส่วน ประมาณค่า	ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2	เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทาง แก้ปัญหาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 2	ผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 103 คน	แบบสอบถาม ปลายเปิด	การวิเคราะห์ เพื่อสร้างเรื่อง เล่า(Narrative Analysis)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 จำนวน 134 คน จากสถานศึกษา 134 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970: 28 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 43) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 103 คน จำแนกตามอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา และใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามสัดส่วนขนาดของสถานศึกษาและสุ่มผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละสถานศึกษาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษา แสดงรายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 2

อำเภอ	ขนาดสถานศึกษา	ประชากร	
		ผู้บริหารสถานศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง
กันตัง	ใหญ่	-	-
	กลาง	13	10
	เล็ก	20	16
สิเกา	ใหญ่	-	-
	กลาง	17	13
	เล็ก	7	5
ห้วยยอด	ใหญ่	1	1
	กลาง	23	17
	เล็ก	16	13
วังวิเศษ	ใหญ่	3	2
	กลาง	7	5
	เล็ก	9	7
รัษฎา	ใหญ่	-	-
	กลาง	9	7
	เล็ก	9	7
รวม		134	103

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2, (2563: 6)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 2 ประกอบด้วย 2 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย อำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา ขนาดสถานศึกษา ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามมาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการกำหนดค่า ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

ระดับ 5	หมายถึง	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามเรื่องสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้าตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตำรา วารสาร ผลงานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ สร้างแบบประเมินวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรังเขต 2

1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาและกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามเพื่อใช้ในการศึกษา

1.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบสอบถามสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 2 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's scales) และแบบสอบถามปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 2 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

1.4 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะ และดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามเรื่อง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผู้วิจัยได้หาคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 การตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยนำแบบประเมินเรื่อง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบ ความสอดคล้องระหว่างสาระคำถาม กับค่านิยมเชิงปฏิบัติการ และกรอบทฤษฎีของมิติที่วัด และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ซึ่งใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยวิธีการ IOC (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจตามนิยามศัพท์เฉพาะ

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

เกณฑ์ที่ยอมรับได้คือค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 70-71) ผลปรากฏว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ จำนวน 47 ข้อ (ดังภาคผนวก ง) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแบบประเมินเพื่อความชัดเจน และเหมาะสมในด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ที่ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร การศึกษา จำนวน 2 ท่าน และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 ท่าน

2.2 การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบประเมินสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา ทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายใน ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 153-154) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.969 (ดังภาคผนวก ง)

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ และแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบประเมินสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ฉบับสมบูรณ์ ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจัดทำเป็นคิวอาร์โค้ดเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยขอหนังสือจาก สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ถึงผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 103 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการวิจัย โดยขอความอนุเคราะห์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เป็นผู้จัดส่งแบบสอบถามการวิจัย ผ่านโปรแกรม My Office และกำหนดรับคืนตามวันเวลาที่กำหนด (26 พ.ย. 64-10 ธ.ค. 64)
4. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืน รวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคัดเลือก และตรวจสอบความสมบูรณ์ นำผลที่ได้มาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1.1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 105)

4.51-5.00	หมายถึง	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.51–3.50	หมายถึง	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
1.51–2.50	หมายถึง	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
1.00–1.50	หมายถึง	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เพื่อสร้างเรื่องเล่า
(Narrative Analysis)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน

- 2.1.1 ค่าความถี่ (Frequency)
- 2.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 2.1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 2.1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- 2.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามใช้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 89)
- 2.2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับและรายด้านด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 153-154)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ควบคุมคุณภาพ
- 2) ตรวจสอบคุณภาพ
- 3) ประเมินคุณภาพ
- 4) พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา		
กันตัง	26	25.24
สิเกา	18	17.48
ห้วยยอด	31	30.10
วังวิเศษ	14	13.59
รัชฎา	14	13.59
รวม	103	100.00
ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก (1-120 คน)	48	46.60
ขนาดกลาง (121-600 คน)	52	50.49
ขนาดใหญ่ (601-1,500 คน)	3	2.91
รวม	103	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	48	46.60
5-10 ปี	29	28.16
มากกว่า 10 ปี	26	25.24
รวม	103	100.00

จากตาราง 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 103 คน ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานศึกษาอยู่ในอำเภอห้วยยอด คิดเป็นร้อยละ 30.10 เป็นสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 50.49 และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.60

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 จากแบบสอบถามเชิงปริมาณแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้ 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมโดยภาพรวมและรายขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) ด้านการควบคุมคุณภาพ 3) ด้านการตรวจสอบคุณภาพ 4) ด้านการประเมินคุณภาพ และ 5) ด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมและรายขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, $SD = 0.41$) ดังรายละเอียดในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อที่	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1	การควบคุมคุณภาพ	4.72	0.36	มากที่สุด	1
2	การตรวจสอบคุณภาพ	4.60	0.48	มากที่สุด	4
3	การประเมินคุณภาพ	4.66	0.44	มากที่สุด	2
4	การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	4.62	0.49	มากที่สุด	3
	ภาพรวม	4.65	0.41	มากที่สุด	

ตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยภาพรวมและรายขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, $SD = 0.41$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ ($\bar{X} = 4.72$, $SD = 0.36$) ขั้นตอนการประเมินคุณภาพ ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.44$) ขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.49$) และขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.48$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ตามขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ จำแนกโดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ จำแนกโดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	ควบคุมคุณภาพ	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
1	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.71	0.42	มากที่สุด	3
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.80	0.35	มากที่สุด	1
3	ด้านการจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับ การประกันคุณภาพการศึกษา	4.58	0.49	มากที่สุด	4
4	การดำเนินการตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษา	4.73	0.42	มากที่สุด	2
	ภาพรวมขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ	4.72	0.36	มากที่สุด	1

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, $SD = 0.36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.35$) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.73$, $SD = 0.42$) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71$, $SD = 0.42$) และด้านการจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.49$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ตามขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ จำแนกรายด้าน ปรากฏดังตาราง 8-11

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกโดยภาพรวมและรายชื่อ

ข้อที่	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย	4.76	0.51	มากที่สุด	4
2	สถานศึกษามีการศึกษาวិเคราะห์มาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.76	0.47	มากที่สุด	5
3	สถานศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา	4.77	0.51	มากที่สุด	2
4	สถานศึกษามีการประกาศค่าเป้าหมายและมาตรฐานตัวบ่งชี้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ	4.78	0.48	มากที่สุด	1
5	สถานศึกษากำหนดเป้าหมายการศึกษาโดยอ้างอิงจากผลการประเมินที่ผ่านมา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา	4.77	0.42	มากที่สุด	3

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
6	สถานศึกษาได้กำหนดเป้าหมายความสำเร็จที่ท้าทาย โดยเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในกลุ่มเดียวกัน หรือเปรียบเทียบกับเป้าหมายของสถานศึกษา ในระดับที่เหนือกว่ากลุ่มเดียวกัน	4.42	0.63	มาก	6
	ภาพรวม	4.71	0.42	มากที่สุด	3

จากตาราง 8 พบว่า ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพในด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, $SD = 0.42$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการประกาศค่าเป้าหมายและมาตรฐานตัวบ่งชี้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ ($\bar{X} = 4.78$, $SD = 0.48$) สถานศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.77$, $SD = 0.51$) และสถานศึกษากำหนดเป้าหมายการศึกษาโดยอ้างอิงจากผลการประเมินที่ผ่านมา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.77$, $SD = 0.42$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาได้กำหนดเป้าหมายความสำเร็จที่ท้าทายโดยเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในกลุ่มเดียวกันหรือเปรียบเทียบกับเป้าหมายของสถานศึกษาในระดับที่เหนือกว่ากลุ่มเดียวกัน ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.63$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา จำแนกโดยภาพรวมและรายชื่อ

ข้อที่	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
1	ผู้บริหาร และครูร่วมกันวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองในปีที่ผ่านมา หรือรายงานการประเมินจากภายนอกเพื่อนำมาจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.83	0.37	มากที่สุด	4
2	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขอสถานศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย	4.83	0.41	มากที่สุด	2
3	สถานศึกษาได้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษาตามสภาพจริง	4.76	0.47	มากที่สุด	8
4	สถานศึกษามีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนงานและโครงการที่มุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียน ที่สะท้อนความสำเร็จอย่างชัดเจน โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.80	0.45	มากที่สุด	6
5	สถานศึกษากำหนดกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายการศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	7
6	สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ให้แก่ครูและบุคลากรในการรับผิดชอบมาตรฐานตัวชี้วัดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.72	0.53	มากที่สุด	11
7	สถานศึกษามีการกำหนดงบประมาณและทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพในแต่ละกิจกรรมหรือโครงการ	4.77	0.51	มากที่สุด	9
8	สถานศึกษามีการเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ความเห็นชอบ	4.88	0.32	มากที่สุด	1
9	สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.75	0.48	มากที่สุด	10

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
10	แผนปฏิบัติการประจำปีมีการกำหนดกรอบ ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม โครงการ ต่าง ๆ อย่างชัดเจน	4.81	0.47	มากที่สุด	5
11	สถานศึกษาเสนอแผนปฏิบัติการประจำปี แก่คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ ความเห็นชอบ	4.83	0.37	มากที่สุด	3
ภาพรวม		4.80	0.35	มากที่สุด	1

จากตาราง 9 พบว่า ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพในด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$,
SD = 0.35) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย
3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา
เพื่อให้ความเห็นชอบ ($\bar{X} = 4.88$, SD = 0.32) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำพัฒนา
การจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.83$, SD = 0.41) และ
สถานศึกษาเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีแก่คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบ
($\bar{X} = 4.83$, SD = 0.37) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่
อย่างชัดเจนให้แก่ครูและบุคลากรในการรับผิดชอบมาตรฐานตัวชี้วัดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
($\bar{X} = 4.72$, SD = 0.53)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ ด้านการจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกโดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านการจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1	สถานศึกษามีคณะกรรมการในการวางแผนและจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการประกันคุณภาพ	4.66	0.57	มากที่สุด	2
2	สถานศึกษามีการจัดทำระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.57	0.60	มากที่สุด	3
3	สถานศึกษามีการจัดระบบสารสนเทศเป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เป็นปัจจุบันและตรงตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการประกันคุณภาพ สะดวกในการเข้าถึง	4.52	0.59	มากที่สุด	5
4	สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.74	0.52	มากที่สุด	1
5	มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ ถูกต้อง และมีความหลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.44	0.67	มาก	6
6	สถานศึกษามีการสรุปข้อมูลสารสนเทศที่จัดเก็บตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการศึกษา	4.56	0.57	มากที่สุด	4
ภาพรวม		4.58	0.49	มากที่สุด	4

จากตาราง 10 พบว่า ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพในด้านการจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.49$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.74$, $SD = 0.52$) สถานศึกษามีคณะกรรมการในการวางแผนและจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.57$) และสถานศึกษามีการจัดทำระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.60$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ ถูกต้อง และมีความหลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.67$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จำแนกโดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านการดำเนินการ ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
1	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความชัดเจน ครบคลุม และทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	4.83	0.41	มากที่สุด	1
2	สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบและระยะเวลาที่กำหนด	4.79	0.50	มากที่สุด	2
3	สถานศึกษามีการติดตามการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	4.72	0.49	มากที่สุด	3
4	สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปีได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	4.58	0.59	มากที่สุด	4
	ภาพรวม	4.73	0.42	มากที่สุด	2

จากตาราง 11 พบว่า ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพในด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, $SD = 0.42$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความชัดเจน ครบคลุม และทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.83$, $SD = 0.41$) สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบและระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.79$, $SD = 0.50$) สถานศึกษามีการติดตามการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.72$, $SD = 0.49$) และสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปีได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.59$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ตามขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ จำแนกโดยภาพรวม และรายชื่อ ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ จำแนกโดยภาพรวมและรายชื่อ

ข้อที่	การตรวจสอบคุณภาพ	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.60	0.57	มากที่สุด	4
2	สถานศึกษากำหนดแนวทางในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.59	0.57	มากที่สุด	5
3	สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.61	0.58	มากที่สุด	2
4	สถานศึกษามีการวางแผน กำหนดแนวทางในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่มีความชัดเจน	4.66	0.52	มากที่สุด	1
5	สถานศึกษาชี้แจงให้บุคลากรได้ทราบถึงขั้นตอน และวิธีการในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.60	0.58	มากที่สุด	3
6	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.52	0.64	มากที่สุด	6
	ภาพรวมขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ	4.60	0.48	มากที่สุด	4

จากตาราง 12 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 การตรวจสอบคุณภาพ โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการวางแผน กำหนดแนวทางในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่มีความชัดเจน ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.62$) สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 0.58$) และสถานศึกษาชี้แจงให้บุคลากรได้ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.58$) ตามลำดับ และชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.54$)

ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ตามขั้นตอนการประเมินคุณภาพ จำแนกโดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพ จำแนกโดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	การประเมินคุณภาพ	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
1	ด้านการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	4.60	0.48	มากที่สุด	2
2	ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ภาพรวมขั้นตอนการประเมินคุณภาพ	4.73 4.66	0.42 0.44	มากที่สุด มากที่สุด	1 2

จากตาราง 13 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 การประเมินคุณภาพ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.44$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.48$) และด้านการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.73$, $SD = 0.42$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัง เขต 2 ตามขั้นตอนการประเมินคุณภาพ จำแนกรายด้าน ปรากฏดังตาราง 14-15

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัง เขต 2 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพ ในด้านการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกโดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยจัดให้มีการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.61	0.56	มากที่สุด	3
2	สถานศึกษามีเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ในการประเมินตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.45	0.62	มาก	5
3	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.74	0.48	มากที่สุด	1
4	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น	4.62	0.53	มากที่สุด	2
5	สถานศึกษามีการประเมินที่สะท้อนความสำเร็จในด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านการบริหารจัดการ	4.57	0.57	มากที่สุด	4
	ภาพรวม	4.60	0.48	มากที่สุด	2

จากตาราง 14 พบว่า ขั้นตอนการประเมินคุณภาพ ในด้านการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.74$, $SD = 0.48$) สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.53$) และสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยจัดให้มีการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 0.56$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสมในการประเมินตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.57$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพ ในด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง จำแนก โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงาน ผลการประเมินตนเองที่ได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการสถานศึกษา	4.75	0.48	มากที่สุด	1
2	สถานศึกษามีการรวบรวมผลการประเมินตาม มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาได้กำหนด โดยการวิเคราะห์ตามมาตรฐาน เป้าหมาย ที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.75	0.48	มากที่สุด	2
3	สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานการประเมิน ตนเองที่สะท้อนถึงมาตรฐานและคุณภาพ การศึกษาตามสภาพจริงตามรูปแบบที่หน่วยงาน ต้นสังกัดกำหนด	4.74	0.50	มากที่สุด	3
4	สถานศึกษาเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเอง แก่สาธารณชนและหน่วยงานต้นสังกัด	4.70	0.54	มากที่สุด	4
	ภาพรวม	4.73	0.42	มากที่สุด	1

จากตาราง 15 พบว่า ขั้นตอนการประเมินคุณภาพ ในด้านการจัดทำรายงานผลการประเมิน ตนเอง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, $SD = 0.42$) และเมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.75$, $SD = 0.48$) สถานศึกษามีการรวบรวมผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาได้กำหนด โดยการวิเคราะห์ตามมาตรฐานเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.75$, $SD = 0.48$) สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สะท้อนถึงมาตรฐานและคุณภาพ การศึกษาตามสภาพจริงตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด ($\bar{X} = 4.74$, $SD = 0.50$) และสถานศึกษา เผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองแก่สาธารณชนและหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 4.70$, $SD = 0.54$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ตามขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง จำแนกโดยภาพรวมและรายข้อ ปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง จำแนกโดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อที่	การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1	สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษามาวิเคราะห์และหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	4.59	0.58	มากที่สุด	4
2	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.80	0.49	มากที่สุด	1
3	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.65	0.57	มากที่สุด	2
4	สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย	4.61	0.60	มากที่สุด	3
5	สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการศึกษาในการนำไปใช้พัฒนาสถานศึกษา	4.44	0.72	มาก	5
ภาพรวมขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง		4.62	0.49	มากที่สุด	3

จากตาราง 16 พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.49$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.49$) สถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.65$, $SD = 0.57$) สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 0.60$) สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษามาวิเคราะห์และหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.59$, $SD = 0.58$)

และสถานศึกษามีการสร้างเครื่องช่วยเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการศึกษาในการนำไปใช้พัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.72$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 จากแบบสอบถามปลายเปิดที่ตั้งคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหานั้นในด้าน 1) การควบคุมคุณภาพ 2) การตรวจสอบคุณภาพ 3) การประเมินคุณภาพ และ 4) การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบการสร้างเรื่องเล่า (Narrative Analysis) จำแนกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านการควบคุมคุณภาพ

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหานั้นด้านการควบคุมคุณภาพที่ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และ 4) การจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้สะท้อนถึงปัญหา 3 ประการ ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษา ได้แก่ 1) ผู้บริหารไม่มีการจัดการที่นำไปสู่การกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมของสถานศึกษา 2) ครูและชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมที่ตอบโจทย์เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และ 3) การขาดการมีส่วนร่วมของครู และชุมชนในการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมของสถานศึกษา โดยทั้ง 3 ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนปัญหาและแนวทางเพื่อการแก้ปัญหาอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพในขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1.1.1 ผู้บริหารไม่มีการจัดการที่นำไปสู่การกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่ามาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่ครอบคลุม สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา ทำให้การพัฒนาคุณภาพไม่เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา อย่างไรก็ตามผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนว่ายังขาดกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา จึงทำให้ไม่มีการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติม เช่น ไม่มีการประชุมครูเพื่อวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ต้นสังกัดในส่วนกลางเป็นผู้กำหนดเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ไม่มีการประชุมครูเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ขาดกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้การดำเนินงานการกำหนดมาตรฐานการศึกษา
บรรลุตามเป้าหมาย...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหากรณีไม่มีการจัดการที่นำไปสู่การกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่ามีความจำเป็นที่สถานศึกษาต้องกำหนดมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียน โดยเริ่มจากการวางแผนจัดระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเสียก่อน จากนั้นจึงพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจต่อการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษายังเสนอว่าควรสร้างการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมของสถานศึกษา ดังตัวอย่างคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้

“...จัดระบบการบริหารจัดการที่ดีด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ของโรงเรียน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

1.1.2 ครูและชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติม
ที่ตอบโจทย์เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าควรให้ความสำคัญต่อการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของคณะครูและตัวแทนจากชุมชน อย่างไรก็ตามพบว่า ทั้งคณะครูและตัวแทนจากชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก)

“...ชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจของครูและตัวแทนจากชุมชน ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมที่ตอบโจทย์เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอว่าต้องมีการชี้แจงให้แก่ครูและตัวแทนจากชุมชนให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติม จากนั้นต้องมีกระบวนการในการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และสร้างความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน วิธีการ การวิเคราะห์ และกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยจัดทำเอกสารอย่างเป็น ลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นคู่มือให้ครูและตัวแทนจากชุมชนได้ศึกษาเพิ่มเติม ดังคำตอบของผู้บริหาร สถานศึกษาดังนี้

“...ต้องบอกให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา สร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจและในการกำหนด มาตรฐานเพิ่มเติม...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก)

“...จัดทำเอกสารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้ศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

1.1.3 การขาดการมีส่วนร่วมของครู และชุมชนในการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติม ของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาที่สะท้อนว่า สถานศึกษายังขาดการมีส่วนร่วมของครู และชุมชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับสภาพบริบท เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา รวมไปถึงขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดค่าเป้าหมาย ตามมาตรฐานการศึกษาในแต่ละด้านของสถานศึกษา ส่งผลให้การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษายังไม่ครอบคลุมกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา และชุมชน นอกจากนี้ ในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ทำให้การกำหนดมาตรฐานการศึกษา เพิ่มเติมของสถานศึกษาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของครู และคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นตัวแทน จากชุมชน จึงต้องชะลอไปก่อน ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมของครู และบุคลากรทางการศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ชุมชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมและกำหนด ค่าเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษายังไม่ครอบคลุม...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 การประสานงานการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ร่วมกับคณะครู กรรมการสถานศึกษาทำได้ยาก...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่)

แนวทางในการแก้ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของครูและชุมชนในการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยการอาศัยการมีส่วนร่วมของครูและชุมชนในการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติม โดยการจัดให้มีการประชุมวางแผนร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา สภาพบริบท อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และบรรลุตามมาตรฐานการศึกษา อย่างไรก็ตามในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ที่ส่งผลให้การประสานงานระหว่างสถานศึกษาและชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาทำได้ยากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยการจัดให้มีการประชุมในรูปแบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ เพื่อร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ประชุมกำหนดให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

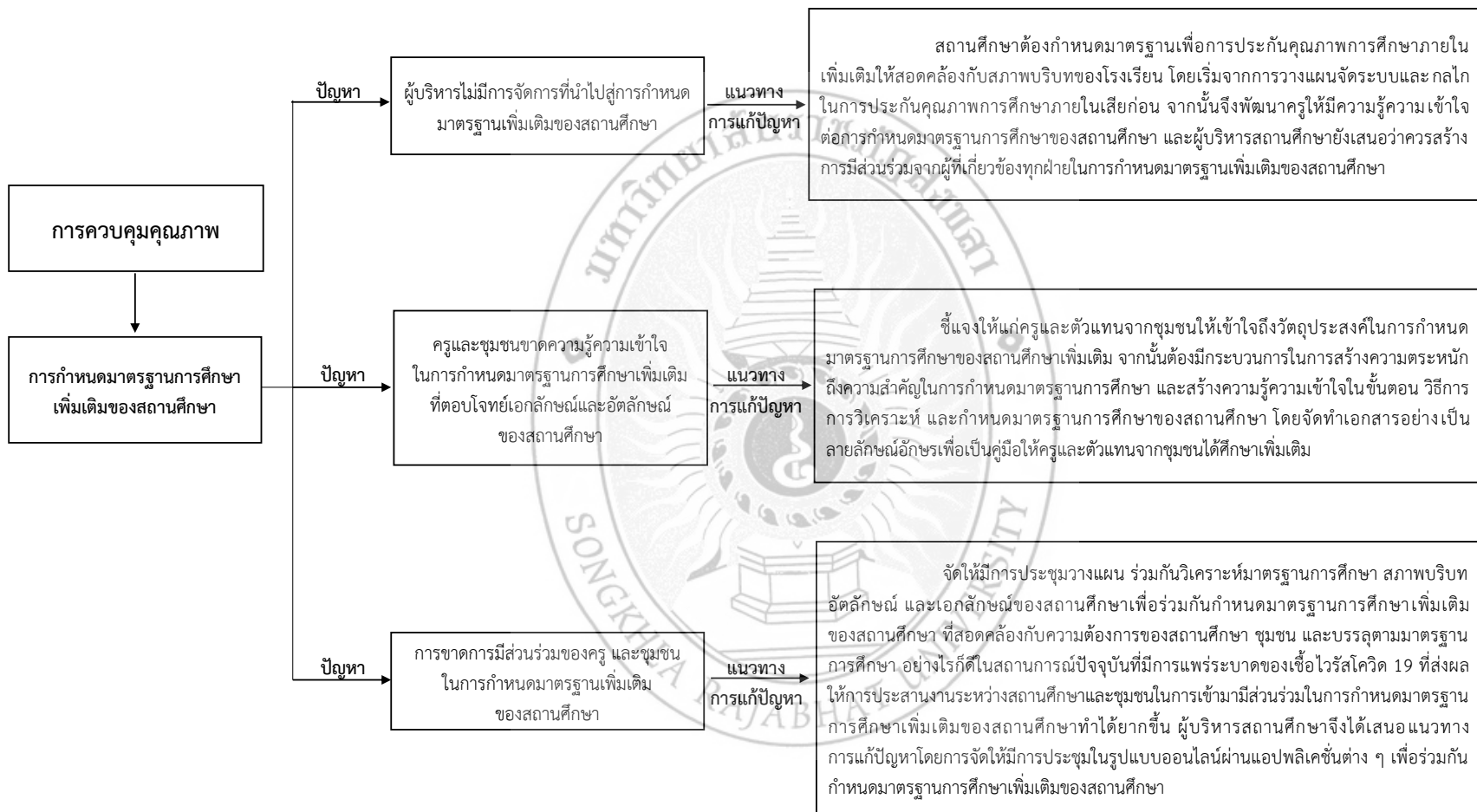
“...ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...แก้ปัญหาการมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมในสถานการณ์โควิด โดยการจัดประชุมออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่าการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษา มีปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา ดังแสดงตามภาพ 11

ภาพ 11 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษา

1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนถึงปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3 ประการ ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ได้แก่

- 1) การขาดความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรในสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
- 2) การขาดการมีส่วนร่วมของครู ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
- 3) ปัญหาการกำหนดโครงการและงบประมาณในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไม่มีความเหมาะสม โดยทั้ง 3 ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้อธิบายปัญหาและเสนอแนวทางเพื่อการแก้ปัญหาเพื่อการพัฒนาคุณภาพในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ดังต่อไปนี้

1.2.1 การขาดความรู้ความเข้าใจของครู และบุคลากรในสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นเนื่องจากครูและบุคลากรภายในสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจถึงขั้นตอนและวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้ อีกทั้งสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาบ่อยครั้ง อีกทั้งครูที่สถานศึกษาได้รับจัดสรร เป็นครูที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งใหม่ ซึ่งยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาและเรียนรู้งานในด้านต่าง ๆ รวมถึงด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ครูและบุคลากรในสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนครูและบุคลากรบ่อยครั้ง และเป็นครูที่บรรจุใหม่ จึงต้องใช้เวลาศึกษางานด้านต่าง ๆ และด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความเห็นว่าในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรที่จะสนับสนุนให้ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาได้ศึกษาหาความรู้ถึงขั้นตอนและวิธีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาได้ลงมือปฏิบัติในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และบริบทของสถานศึกษา อย่างไรก็ตามการปรับเปลี่ยน

ครูและบุคลากรในสถานศึกษาบ่อยครั้ง ผู้บริหารได้ให้ความเห็นว่าควรที่จะให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาในกรณีที่มีการปรับเปลี่ยนครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา ครูหรือบุคลากรท่านอื่น ๆ ก็สามารถจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...จัดให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และจัดให้มีการอบรมแนะนำเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...สนับสนุนให้ครูทุกคนศึกษาหาความรู้ และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาในกรณีที่มีครูย้าย ครูท่านอื่นก็สามารถที่จะจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

1.2.2 การขาดการมีส่วนร่วมของครูในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนว่า ปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้นเกิดจากการขาดการกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หรือมีการกำหนดแต่ขาดความร่วมมือจากครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยจะมอบหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้แก่ฝ่ายงานวิชาการและฝ่ายการเงินเป็นผู้ดำเนินการ ส่งผลให้ครูหรือบุคลากรที่ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ไม่ทราบถึงโครงการ กิจกรรม หรืองบประมาณที่ตนเองรับผิดชอบในแต่ละโครงการ/กิจกรรม ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ครูไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยมอบหน้าที่ให้ฝ่ายวิชาการหรือฝ่ายการเงินเป็นผู้ดำเนินการ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ครูไม่มีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการประจำปี ทำให้ไม่ทราบว่าตนเองรับผิดชอบโครงการอะไร ต้องดำเนินการเมื่อไหร่ และงบประมาณในการดำเนินโครงการมีจำนวนเท่าไร...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ขาดการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยการจัดให้มีการประชุม วางแผน จัดทำคำสั่งเพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และบริบทของสถานศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของครูทุกคนภายในสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ประชุมและจัดทำคำสั่งให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ประชุมครูเพื่อวางแผนและร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

1.2.3 ปัญหาการกำหนดโครงการและงบประมาณในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไม่มีความเหมาะสม

ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความเห็นว่า ปัญหาที่เกิดจากการกำหนดโครงการและงบประมาณในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเนื่องจากโครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดขึ้นมีจำนวนโครงการหรือกิจกรรมที่มากเกินไปจนจะจำเป็น และเมื่อนำไปใช้จริงไม่สามารถดำเนินการได้ครบ อีกทั้งงบประมาณที่มารองรับในแต่ละโครงการหรือกิจกรรมไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง หรือความสำคัญของโครงการทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ขาดการประชุมวางแผนร่วมกันของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...งบประมาณในแต่ละโครงการหรือกิจกรรมไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงหรือความสำคัญของโครงการเนื่องจากไม่มีการประชุมวางแผนร่วมกันในการกำหนดงบประมาณในแต่ละโครงการ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...จำนวนโครงการมีมากเกินไปและไม่สามารถดำเนินการได้ครบถ้วน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...งบประมาณที่มารองรับในการดำเนินการในแต่ละโครงการไม่เพียงพอ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาใหญ่)

แนวทางในการแก้ปัญหาการกำหนดโครงการและงบประมาณในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยสถานศึกษาควรจัดประชุมวางแผนร่วมกันในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อกำหนดโครงการหรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ความต้องการ จุดเน้นของสถานศึกษา และจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับความสำคัญในแต่ละโครงการหรือกิจกรรม อีกทั้งควรจัดให้มีการระดมทุนและทรัพยากรณในด้านต่าง ๆ เพื่อมารองรับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...กำหนดโครงการให้สอดคล้องกับมาตรฐาน บริบทและความจำเป็นของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ประชุมวางแผนในการจัดสรรงบประมาณในแต่ละโครงการหรือกิจกรรมให้เหมาะสม ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ระดมทุนและทรัพยากรณในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาใหญ่)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา ดังแสดงตามภาพ 12

ภาพ 12 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

1.3 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนถึงปัญหา 3 ประการ ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ได้แก่ 1) ขาดความพร้อมและความรู้ความเข้าใจของครูในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 2) การดำเนินการไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 3) งบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยทั้ง 3 ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางเพื่อการแก้ปัญหาอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพในขั้นตอนการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

1.3.1 ขาดความพร้อมและความรู้ความเข้าใจของครูในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนว่า เนื่องจากสถานศึกษามีจำนวนครูน้อยส่งผลให้ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ครูแต่ละท่านต้องรับผิดชอบโครงการหลายโครงการ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ครบตามโครงการที่รับผิดชอบ อีกทั้งครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการตามขั้นตอน กรอบระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนดในโครงการต่าง ๆ ที่เป็นขั้นตอนในการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ครูในสถานศึกษามีน้อยทำให้ครูแต่ละคนรับผิดชอบหลายโครงการและไม่สามารถดำเนินการได้ครบทุกโครงการ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก)

“...ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติ ในการดำเนินการตามขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณที่กำหนดในโครงการ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการประชุมชี้แจงให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณที่ได้กำหนดในโครงการและแผนพัฒนาการจัดการศึกษา พร้อมจัดทำเอกสารเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้ครูได้ศึกษาเพิ่มเติม ส่วนสถานศึกษาที่มีครูน้อยและต้องรับผิดชอบโครงการหลายโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาโดยการปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความพร้อมของสถานศึกษา หรือให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดสรรครู ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...จัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครูได้ศึกษา จัดประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจ ให้แก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...จัดสรรครูเพิ่ม หรือปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพให้สอดคล้องกับความพร้อมของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก)

“...ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจถึงขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่)

1.3.2 การดำเนินการไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เกิดจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา อีกทั้งในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ยังส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาเกิดความล่าช้า หรือในบางกิจกรรมไม่มีการดำเนินการ ทำให้การดำเนินการในโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาในปีที่ผ่านมาไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนดในแผนปฏิบัติการ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...การดำเนินกิจกรรมบางอย่างล่าช้า แต่อยู่ในระยะเวลาที่กำหนดหรือบางกิจกรรมไม่มีการดำเนินการ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...การดำเนินการในปีที่ผ่านมาไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...การดำเนินการภายในสถานศึกษาไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษาเนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้เสนอแนวทาง
ในการแก้ไขปัญหา โดยสถานศึกษากำหนดมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษาพร้อม
ปรับปรุงแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพบริบทและการเปลี่ยนแปลง
ในสถานการณ์ปัจจุบัน ปรับเปลี่ยนระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม โครงการให้สอดคล้องกับ
สถานการณ์หรือความจำเป็น และปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินการในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ
โดยใช้การบูรณาการโครงการ กิจกรรม หรือจัดในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การจัดในรูปแบบออนไลน์
และจัดให้มีการติดตามการดำเนินการในแต่ละกิจกรรม/โครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุตาม
เป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้ ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ใช้การบูรณาการโครงการ/กิจกรรม หรือจัดในรูปแบบอื่น ๆ เช่น Online เพื่อให้
เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือ
ปรับเปลี่ยนแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้อง
กับสถานการณ์ในปัจจุบัน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ปรับเปลี่ยนระยะเวลาให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือความจำเป็น และจัดให้มี
การติดตามการดำเนินการแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ปรับปรุงแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพบริบทและเหตุการณ์
ในปัจจุบัน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...กำหนดมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้อง
กับสถานการณ์ในปัจจุบัน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

1.3.3 งบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาในการดำเนินการตามแผนพัฒนา
การจัดการศึกษา เกิดจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละโครงการ/กิจกรรมไม่เพียงพอ
ต่อการดำเนินการ ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...งบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการในแต่ละโครงการ/กิจกรรม...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

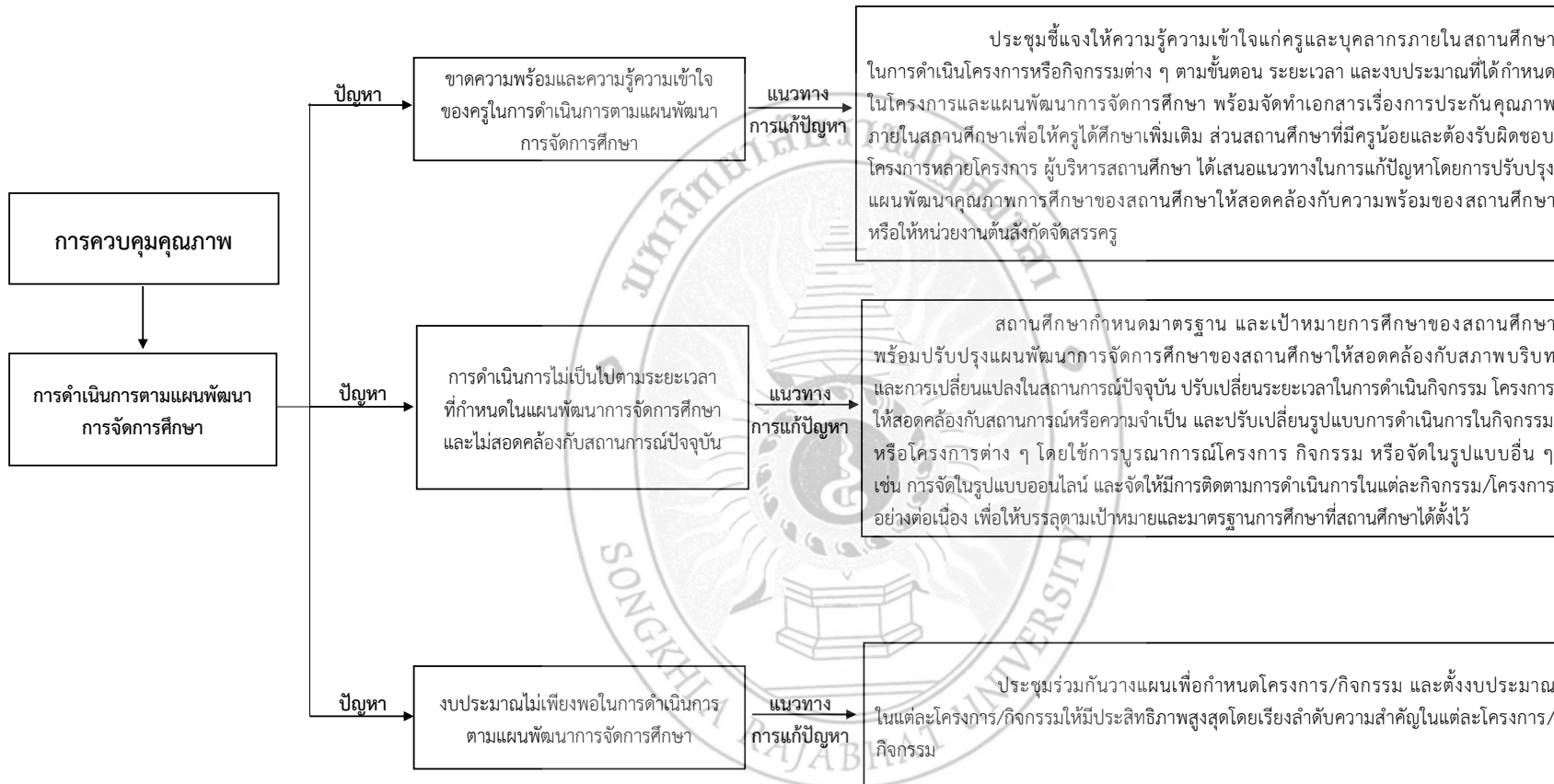
แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการประชุมร่วมกันวางแผนเพื่อกำหนดโครงการ/กิจกรรม และตั้งงบประมาณในแต่ละโครงการ/กิจกรรมให้มีประสิทธิภาพสูงสุดโดยเรียงลำดับความสำคัญในแต่ละโครงการ/กิจกรรม ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ประชุมร่วมกันวางแผนและตั้งงบประมาณที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามความสำคัญของโครงการหรือกิจกรรม...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา ดังแสดงตามภาพ 13

ภาพ 13 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

1.4 การจักระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนถึงปัญหา 4 ประการ ในการจักระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ 1) การขาดความพร้อมของบุคลากรและความรู้ด้านเทคโนโลยีของครูในการจักระบบสารสนเทศในสถานศึกษา 2) ขาดความพร้อมของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ 3) การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และ 4) การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพของบุคลากร โดยทั้ง 4 ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางเพื่อการแก้ปัญหาอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพในขั้นตอนการจักระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา ดังต่อไปนี้

1.4.1 การขาดความพร้อมของบุคลากรและความรู้ด้านเทคโนโลยีของครูในการจักระบบสารสนเทศในสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจักระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น เนื่องจากครูและบุคลากรภายในสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจักระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา อีกทั้งสถานศึกษายังมีจำนวนครูและบุคลากรน้อยทำให้ต้องรับภาระทั้งงานสอนและงานสนับสนุนรวมไปถึงด้านการจักระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา ส่งผลให้ระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษายังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ครูและบุคลากรขาดความรู้ในเรื่องเทคโนโลยี เพื่อนำมาใช้ในการจักระบบสารสนเทศในสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...บุคลากรมีน้อย ทำให้ครูแต่ละคนในโรงเรียนต้องรับภาระทั้งงานสอนและงานอื่น ๆ ทำให้การจักระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาทำได้ไม่ดีเพียงพอ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ครูขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีในการนำมาใช้จักระบบสารสนเทศในสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการจัจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา และสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองในเรื่องการจักระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา อีกทั้งจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาดูและระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นตัวช่วยในการจักระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา และเพื่อให้ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาได้เรียนรู้และทำความเข้าใจ ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...อยากให้มีการจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทาง เพื่อเข้ามาดูแลรับสารสนเทศภายในสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนางาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...นำระบบเทคโนโลยีมาใช้และทำความเข้าใจ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่)

1.4.2 ขาดความพร้อมของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ

ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสะท้อนว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษานั้น เกิดขึ้นจากเครื่องมือที่สถานศึกษาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งยังเป็นการเก็บข้อมูลในรูปแบบเก่าที่ใช้วิธีการบันทึกลงในเอกสาร ซึ่งทำให้ยากต่อการเก็บรักษาและเสี่ยงต่อการสูญหาย อีกทั้งระบบสารสนเทศที่สถานศึกษานำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศยังมีไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และยังขาดผู้เชี่ยวชาญด้านระบบสารสนเทศมาเป็นผู้ดำเนินการดูแลระบบ ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศยังใช้รูปแบบเก่าคือการบันทึกทำให้ยากต่อการเก็บรักษาและเสี่ยงต่อการสูญหาย...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ระบบสารสนเทศที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มีไม่เพียงพอและไม่มีผู้เชี่ยวชาญด้านระบบเป็นผู้ดำเนินการ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้ศึกษา เรียนรู้เพิ่มเติมถึงขั้นตอนและวิธีการในการจัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา และในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ต้องใช้เครื่องมือสารสนเทศที่มีความหลากหลาย โดยสถานศึกษาควรที่จะนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้ง่ายต่อการค้นหาและการเก็บรักษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ให้ครูในสถานศึกษาศึกษาเพิ่มเติม และเรียนรู้วิธีการและขั้นตอนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ควรใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ และนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ง่ายต่อการค้นหาและจัดเก็บ ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

1.4.3 การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการการจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้นเกิดจากการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาอย่างขาดการจัดระบบที่ดีในการจัดเก็บข้อมูล ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการทำให้ข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับไม่เป็นปัจจุบัน อย่างไรก็ตามในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเนื่องจากข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับมีจำนวนมาก จึงต้องใช้เวลาในการรวบรวมสารสนเทศเป็นรายด้านและในบางครั้งข้อมูลสารสนเทศที่สถานศึกษาได้รับก็ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษา ในการนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศยังขาดการจัดระบบที่ดี...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...การเก็บข้อมูลสารสนเทศขาดความต่อเนื่องไม่เป็นปัจจุบัน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...การเก็บข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นปัจจุบัน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่สถานศึกษาต้องการ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ข้อมูลสารสนเทศมีจำนวนมากต้องใช้เวลาในการรวบรวมเพื่อทำสารสนเทศด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการจัดเก็บและการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผนในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาโดยนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ กำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนในการจัดเก็บข้อมูลในแต่ละด้านของสถานศึกษา และดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้ร่วมกัน พร้อมทั้งจัดให้มีการติดตามตรวจสอบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้ในการประเมินและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องตามมาตรฐานและเป้าหมายที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้ ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้

“...มีกระบวนการวางแผน ทำงานตามแผน ตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้ทำงานได้ผลและมีคุณภาพดี...”
(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...เน้นการมีส่วนร่วมของแต่ละฝ่าย มอบหมายงานอย่างทั่วถึงและร่วมมือกันทำ...”
(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...กำกับติดตามผู้รับผิดชอบเพื่อให้ข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบัน...”
(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...มอบหมายผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน และติดตามอย่างต่อเนื่อง...”
(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...จัดทำสารสนเทศให้เป็นระบบ โดยมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย มีการศึกษา วางแผน ลำดับขั้นตอนในการจัดระบบให้แก่ครู บุคลากรหรือจัดทำระบบสารสนเทศในระบบเทคโนโลยี...”
(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

1.4.4 การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพของบุคลากร

ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศทั้งในด้านต่าง ๆ และในด้านการประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่เข้าถึงได้ยาก และต้องใช้เวลาในการถึงข้อมูลของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาทำได้ยาก และต้องใช้เวลา...”
(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

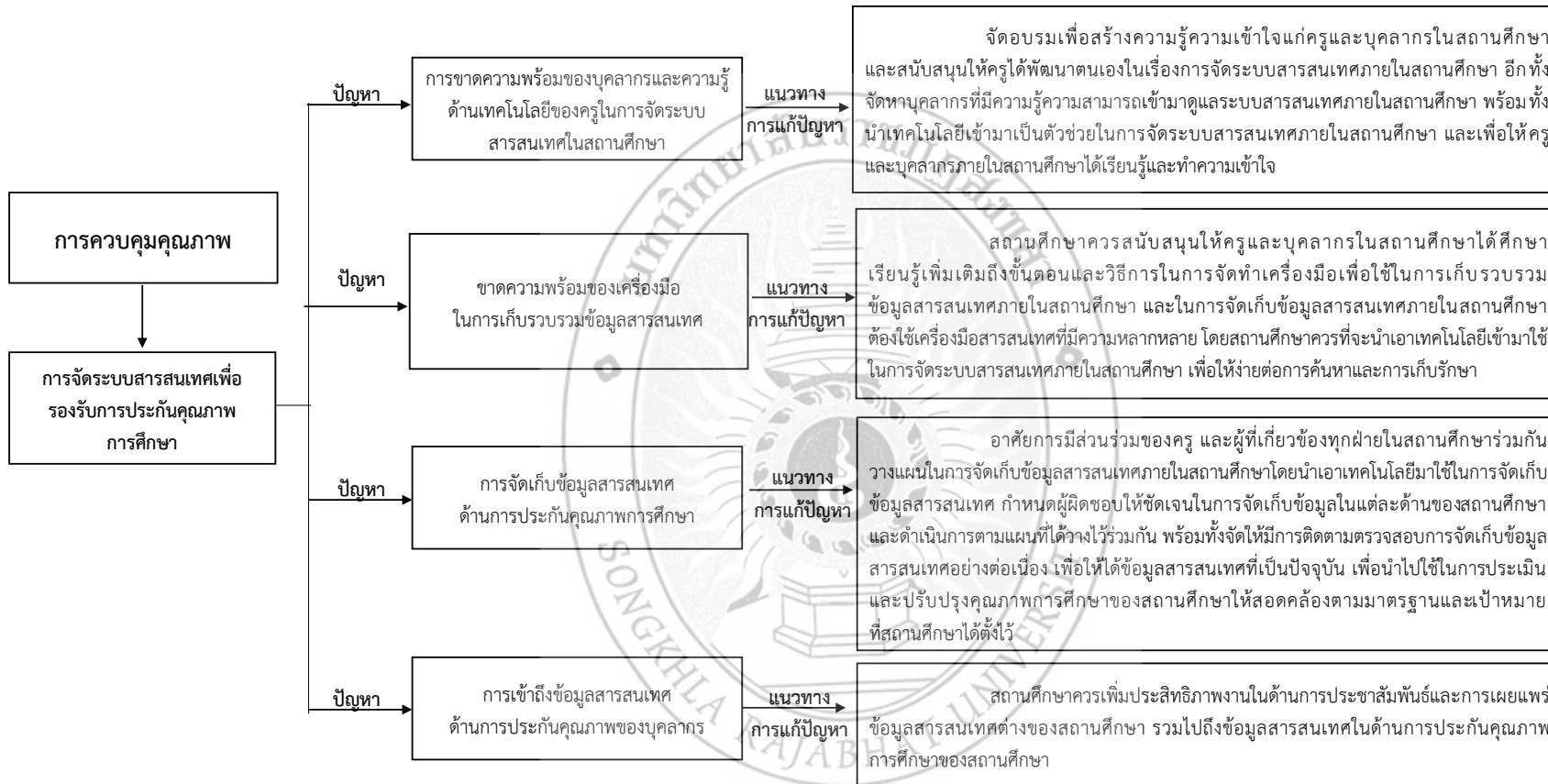
แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพของบุคลากร โดยได้เสนอว่าสถานศึกษาควรเพิ่มประสิทธิภาพงานในด้านการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมไปถึงข้อมูลสารสนเทศในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...เพิ่มประสิทธิภาพงานด้านการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

จากผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา มีปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา ดังแสดงตามภาพ 14

ภาพ 14 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหามารจัดการระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา

2. ด้านการตรวจสอบคุณภาพ

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในด้านการตรวจสอบคุณภาพ ในประเด็นการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา ได้สะท้อนถึงปัญหา 5 ประการ ในการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ 1) ครูมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ขาดการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) ขาดเครื่องมือและหลักฐานในการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการติดตามการดำเนินงานเพื่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และ 5) สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้เกิดปัญหาในการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยทั้ง 5 ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางเพื่อการแก้ปัญหาอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพในขั้นตอนการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ดังต่อไปนี้

2.1 ครูมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการนิเทศติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษาเกิดจากความเข้าใจของครูที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการนิเทศติดตาม ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งในการตรวจสอบความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ครูไม่ชอบให้มีการตรวจสอบ นิเทศ ติดตาม...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหา โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาให้ทราบถึงเหตุผล ความจำเป็น และความสำคัญในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา พร้อมทั้งบอกถึงวิธีการและแนวทางในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนถึงความสำคัญ วิธีการ และแนวทางในการนิเทศติดตามการดำเนินงาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

2.2 ขาดการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า สถานศึกษาได้มีการวางแผนและจัดทำคำสั่งในการติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา แต่ในทางปฏิบัติสถานศึกษาไม่มีการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษาตามแผนที่วางไว้ ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...มีการจัดทำคำสั่ง วางแผนการติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาแต่ไม่ได้ปฏิบัติจริง ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ไม่มีการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษา ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการประชุมครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อวางแผนในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา และกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา อย่างชัดเจน พร้อมทั้งดำเนินการตามแผนที่วางไว้โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ โดยใช้วิธีการอื่น ๆ ในการติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษาที่อาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ประชุมวางแผนกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก)

2.3 ขาดเครื่องมือและหลักฐานในการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา เกิดจากสถานศึกษาขาดเครื่องมือและแนวทางที่นำไปใช้ในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายในสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับในการนำไปใช้เพื่อส่งเสริมและประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงาน อีกทั้งข้อมูลเชิงประจักษ์และข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาจากการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา ไม่มีความชัดเจน ยากต่อการติดตามและไม่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ขาดเครื่องมือและแนวทางในการติดตาม ตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ
ในการส่งเสริมพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...เอกสารเชิงประจักษ์หรือข้อมูลจากการติดตามตรวจสอบไม่ตรงกับความเป็นจริง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ข้อมูลสารสนเทศบางอย่างยังไม่ชัดเจนทำให้ยากต่อการติดตาม...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไข
ปัญหา โดยสถานศึกษาต้องจัดทำและติดตามเครื่องมือที่นำไปใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษา
ของสถานศึกษา จัดทำเอกสาร และข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน
เพื่อให้ง่ายต่อการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...สถานศึกษาจะต้องทำ และติดตามเครื่องมือที่นำไปใช้ในการประเมินคุณภาพ
การศึกษาของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...จัดระบบสารสนเทศอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบันเพื่อให้ง่ายในการติดตาม
ตรวจสอบ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...จัดเอกสารหรือข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

2.4 ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการติดตามการดำเนินงานเพื่อคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการติดตามการดำเนินงานภายใน
สถานศึกษา เกิดจากสถานศึกษายังขาดการเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกเข้ามา
มีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหา โดยสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม การดำเนินงานภายในสถานศึกษา เพื่อให้ทราบขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานของสถานศึกษา ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

2.5 สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้เกิดปัญหาในการติดตาม การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการติดตามการดำเนินงานภายใน สถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 คือ การขาดความต่อเนื่องในการติดตาม การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติเนื่องจากสถานการณ์โควิด 19...”

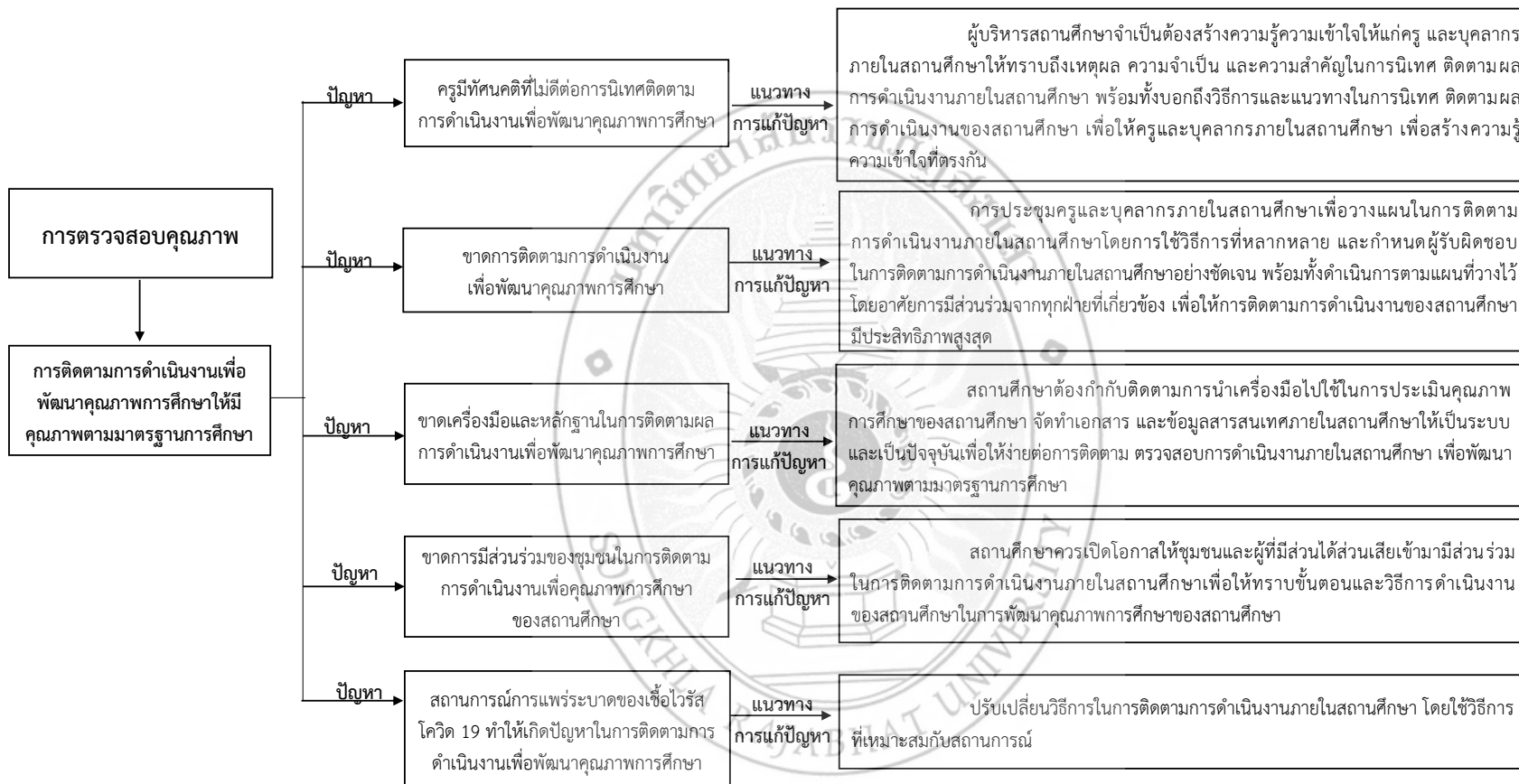
(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหา โดยการปรับเปลี่ยนวิธีการในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ใช้วิธีการที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในการติดตามการดำเนินงาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ในการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา ดังแสดงตามภาพ 15

ภาพ 15 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

3. ด้านการประเมินคุณภาพ

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในด้านการประเมินคุณภาพที่ประกอบด้วย 1) การประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และ 2) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 การประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนถึงปัญหา 4 ประการ ในการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้แก่ 1) ขาดความร่วมมือของครูและชุมชนในการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมภายในสถานศึกษา 2) ครูขาดความรู้ในการจัดทำเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อนำไปใช้ประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษา 3) ขาดการวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา 4) เอกสาร หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ในการประเมินคุณภาพการศึกษาไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงและไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา โดยทั้ง 4 ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางเพื่อการแก้ปัญหาอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพในขั้นตอน การประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

3.1.1 ขาดความร่วมมือของครูและชุมชนในการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมภายในสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาในการประเมินตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเกิดจากการขาดความร่วมมือครูในการจัดทำรายงานผลการประเมินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อทราบถึงผลการดำเนินการภายในสถานศึกษาว่าบรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษาที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้หรือไม่ อีกทั้งในการประเมินผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษายังขาดการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ยังขาดความร่วมมือจากครูในการจัดทำรายงานผลการประเมินในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูได้ทราบถึงขั้นตอนวิธีการในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และการจัดทำรายงานผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา เพื่อทราบถึงผลการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ประชุมชี้แจงให้ครูได้ทราบถึงขั้นตอน วิธีการ ในการประเมินผล และการจัดทำ รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

3.1.2 ครูขาดความเข้าใจในการจัดทำเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อนำไปใช้ประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาในการประเมินผลเพื่อตรวจสอบการศึกษา ภายในสถานศึกษา เนื่องจากครูในสถานศึกษาบางส่วนขาดความเข้าใจในการจัดทำเครื่องมือเพื่อนำมา ประเมินคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและมาตรฐาน ที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้ อีกทั้งเครื่องมือที่นำมาใช้ในการประเมินคุณภาพไม่มีความหลากหลายและ ไม่เหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรมที่ต้องการประเมิน ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...เครื่องมือในการประเมินไม่มีความหลากหลาย และไม่เหมาะสมกับกิจกรรม ที่จะประเมิน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ครูขาดความเข้าใจในการทำเครื่องมือในการประเมินคุณภาพการศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทาง ในการแก้ไขปัญหา โดยการเปิดโอกาสให้ครูภายในสถานศึกษาได้ศึกษาหาความรู้ หรือจัดอบรมให้ ความรู้ในเรื่องการสร้างและจัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...จัดอบรมให้ความรู้ครูในการสร้างเครื่องมือเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ให้ครูศึกษาหาความรู้ เรื่องการจัดทำเครื่องมือในการประเมินคุณภาพ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก)

3.1.3 ขาดการวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาในการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สถานศึกษาขาดการนำเอาข้อมูลสารสนเทศหรือข้อมูลต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์เพื่อสรุปผลและจัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินการในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ อีกทั้งข้อมูลสารสนเทศที่สถานศึกษานำมาวิเคราะห์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานภายในสถานศึกษา ยังขาดความชัดเจนทำให้ยากต่อการนำมาวิเคราะห์เพื่อประเมินผล อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาขาดการนำเอาผลการประเมินไปใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ขาดการนำเอาผลการประเมินก่อนหน้ามาปรับปรุงเพื่อใช้ในครั้งต่อไป...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสรุปและจัดทำเป็นรายงานผลในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ข้อมูลสารสนเทศที่จะนำมาวิเคราะห์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานในสถานศึกษา ยังขาดความชัดเจนทำให้ยากต่อการนำมาประเมินผลการดำเนินงาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหา โดยการจัดให้มีการประชุมชี้แจงครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้งก่อนและหลังการดำเนินการเพื่อนำมาวิเคราะห์ และสรุปผล พร้อมทั้งจัดทำเป็นรายงานผลการประเมิน เพื่อทราบว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตาม เป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ และนำเอาผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุง และพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในครั้งต่อไป และในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาควรจัดให้เป็นระบบและให้ง่ายต่อการนำไปใช้ ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ประชุมชี้แจงครูและร่วมกันวิเคราะห์ผลการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน และสรุปเป็นรายงานผล...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...นำเอาผลการประเมินในปีก่อนหน้ามาปรับปรุงเพื่อใช้ในครั้งต่อไป...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...จัดระบบสารสนเทศให้เป็นระบบ ง่ายต่อการนำมาวิเคราะห์ผลเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

3.1.4 เอกสาร หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงและไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาในการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เกิดจากเอกสารหลักฐานที่นำมาใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา อีกทั้งเอกสารในการประเมินยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...การเตรียมเอกสารในการประเมินคุณภาพการศึกษาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาหรือวัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรม...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่)

“...เอกสารเชิงประจักษ์ที่ได้จากการประเมินคุณภาพไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการจัดทำเอกสารให้เป็นปัจจุบันและตรงกับสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา และจัดเตรียมเอกสารในการประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้การประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาบรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...จัดเตรียมเอกสารในการประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่)

“...จัดทำเอกสารให้เป็นปัจจุบันและตรงกับสภาพความเป็นจริง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ในการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา ดังแสดงตามภาพ 16

ภาพ 16 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3.2 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนถึงปัญหา 4 ประการ ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ได้แก่ 1) หลักฐานในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่ชัดเจนและต้องใช้เวลาในการรวบรวมเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 2) ขาดการมีส่วนร่วมของครูและกระบวนการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 3) รูปแบบการรายงานผลการประเมินตนเองมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง และ 4) การจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยทั้ง 4 ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางเพื่อการแก้ปัญหาอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพในขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ดังต่อไปนี้

3.2.1 หลักฐานในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่ชัดเจนและต้องใช้เวลาในการรวบรวมเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษานั้นต้องมีการรวบรวมเอกสาร หลักฐาน และสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำมาจัดทำเป็นรายงานสรุปผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ซึ่งข้อมูลสารสนเทศหรือหลักฐานของโรงเรียนบางส่วนยังขาดความชัดเจน อีกทั้งข้อมูลหลักฐานในการจัดทำมีหลายด้านจึงจำเป็นต้องใช้เวลาในการรวบรวมเพื่อสรุปผลเป็นรายงานผลการประเมินของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...สารสนเทศบางส่วนยังไม่ชัดเจนทำให้ยากในการสรุปผลเพื่อทำรายงานการประเมินตนเอง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ข้อมูลสารสนเทศมีหลายด้าน และต้องวิเคราะห์ สรุปผล ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลและสรุปผล...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยสถานศึกษาควรใช้วิธีการที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการนำมาจัดทำเป็นรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อประหยัดทรัพยากรและระยะเวลาในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา อีกทั้งสถานศึกษาควรจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นระบบ เพื่อให้ง่ายต่อการรวบรวมและนำมาสรุปผล เพื่อใช้ในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อประหยัดทรัพยากรและเวลาในการประเมิน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...จัดระบบสารสนเทศอย่างเป็นระบบเพื่อให้ง่ายในการรวบรวมข้อมูลเพื่อสรุปผล...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

3.2.2 ขาดการมีส่วนร่วมของครูและกระบวนการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมของครูและการกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ครูไม่มีส่วนร่วมในการทำรายงานการประเมิน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ขาดการกำหนดระยะเวลาในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการกำหนดให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา อีกทั้งกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ให้ครูมีส่วนร่วมในการทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...กำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

3.2.3 รูปแบบการรายงานผลการประเมินตนเองมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้ง และอาจจะไม่ตอบโจทย์การบริหารจัดการและการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้ ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...รูปแบบการจัดทำรายงานเปลี่ยนแปลงบ่อยและไม่ตอบโจทย์การประกัน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยให้สถานศึกษาสามารถออกแบบการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษาที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้ ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ปรับเปลี่ยนรูปแบบการรายงานผลการประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

3.2.4 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เกิดจากสถานศึกษาขาดการวิเคราะห์กรอบนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ส่งผลให้การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...การจัดทำรายงานผลไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...การวิเคราะห์กรอบนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ไม่ครอบคลุม ทำให้การรายงานผลไม่เป็นไปตามสภาพจริง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยจัดให้มีการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูถึงขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของครูและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์กรอบนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อจัดทำเป็นรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษาที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้ ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...จัดอบรม หรือให้ความรู้แก่ครูถึงขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานประกันคุณภาพ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์กรอบ นโยบาย มาตรฐานการศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มีปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา ดังแสดงตามภาพ 17

ภาพ 17 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

4. ด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนถึงปัญหา 3 ประการ ในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ 1) ขาดความรู้และความร่วมมือของครู บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 2) การดำเนินการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขาดความต่อเนื่องและไม่มี การนำผลการประเมินก่อนหน้ามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ 3) ขาดเครื่องมือที่จะนำมาใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยทั้ง 3 ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอ แนวทางเพื่อการแก้ปัญหาอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพในด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ดังต่อไปนี้

4.1 ขาดความรู้และความร่วมมือของครู บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายนอกในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาที่พบเจอในการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น เกิดจากการที่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐาน และเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งสถานศึกษายังขาดความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและนอกสถานศึกษาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้น อย่างต่อเนื่อง ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ครูและบุคลากรในสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกัน คุณภาพ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ขาดความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหา โดยการจัดให้มีการประชุมชี้แจงหรือจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูและบุคลากร ภายในสถานศึกษารวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานและ เป้าหมายการศึกษาที่วางไว้และให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...จัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาและทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องและเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...จัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูในเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

4.2 การดำเนินการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขาดความต่อเนื่องและไม่มีการนำผลการประเมินก่อนหน้ามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษาเกิดจากสถานศึกษาขาดการนำเอาผลการประเมินคุณภาพการศึกษาจากภายในและภายนอกมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ยังส่งผลให้การดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษายังขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ขาดการนำเอาผลการประเมินก่อนหน้ามาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...การดำเนินการของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ เช่น สถานการณ์โควิด...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้เสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหา โดยการจัดให้มีการประชุมครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอกจากประเมินที่ผ่านมาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งจัดให้มีการกำกับติดตามการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ประชุมครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ผลการประเมินในปีที่ผ่านมาและนำมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

“...ปรับเปลี่ยนรูปแบบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และกำกับติดตามการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง)

4.3 ขาดเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เกิดจากสถานศึกษาขาดเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา เพื่อที่จะนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...เครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีไม่เพียงพอต่อความต้องการ เช่น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา...”

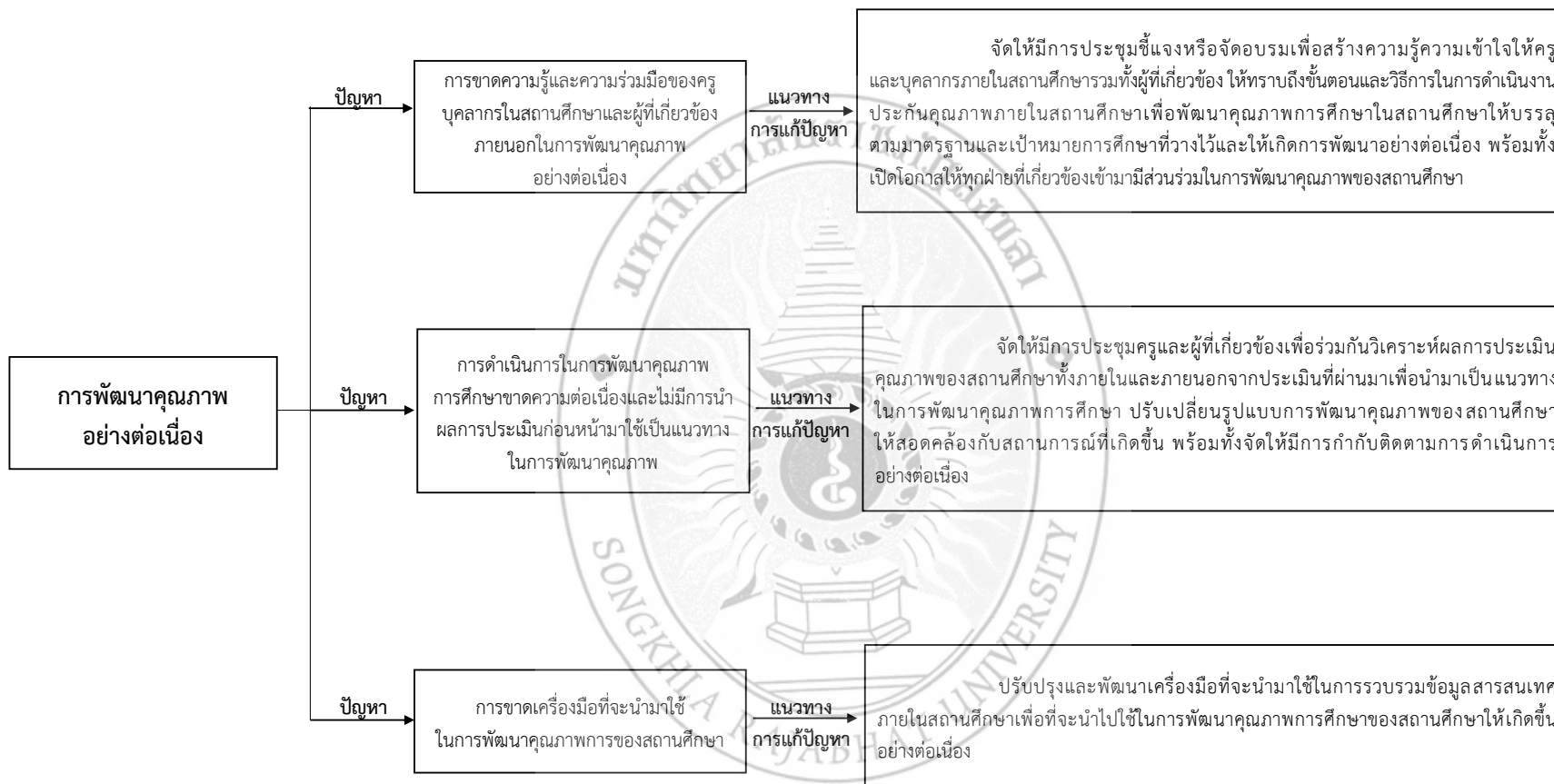
(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก)

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้เสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหา โดยการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา เพื่อที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

“...ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา ดังแสดงตามภาพ 18

ภาพ 18 ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เรื่อง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 2) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร 103 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะตั้งแต่ 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.969 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการสังเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ควบคุมคุณภาพ 2) ตรวจสอบคุณภาพ 3) ประเมินคุณภาพ และ 4) พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และตอนที่ 3 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เพื่อสร้างเรื่องเล่า (Narrative Analysis) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและรายขั้นตอนอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ ขั้นตอนการประเมินคุณภาพ ขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ ตามลำดับ

1.1 ควบคุมคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

1.2 ตรวจสอบคุณภาพ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการวางแผน กำหนดแนวทางในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่มีความชัดเจน สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาชี้แจงให้บุคลากรได้ทราบถึงขั้นตอน และวิธีการในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1.3 ประเมินคุณภาพ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และด้านการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1.4 พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกมาพิจารณา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษามาวิเคราะห์และหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการศึกษาในการนำไปใช้พัฒนาสถานศึกษา ตามลำดับ

2. ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1) ด้านการควบคุมคุณภาพ 2) ด้านการตรวจสอบคุณภาพ 3) ด้านการประเมินคุณภาพ และ 4) ด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง พบว่า

2.1 ด้านการควบคุมคุณภาพ

2.1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1) ผู้บริหารไม่มีการจัดการที่นำไปสู่การกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนว่า ยังขาดกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา จึงทำให้ไม่มีการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติม เช่น ไม่มีการประชุมครูเพื่อการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

แนวทางในการแก้ปัญหาผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า ควรเริ่มจากการวางแผนจัดระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเสียก่อน จากนั้นจึงพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจต่อการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และควรสร้างการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมของสถานศึกษา

2) ครูและชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมที่ตอบโจทย์เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าควรให้ความสำคัญต่อการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของคณะครูและตัวแทนจากชุมชน อย่างไรก็ตามพบว่าทั้งคณะครูและตัวแทนจากชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ดังคำตอบของผู้บริหารสถานศึกษา

แนวทางในการแก้ปัญหาผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอว่า ต้องมีการชี้แจงให้แก่ครูและตัวแทนจากชุมชนให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติม จากนั้นต้องมีกระบวนการในการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และสร้างความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน วิธีการ การวิเคราะห์ และกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยจัดทำเอกสารอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นคู่มือให้ครูและตัวแทนจากชุมชนได้ศึกษาเพิ่มเติม

3) การขาดการมีส่วนร่วมของครูและชุมชนในการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาที่สะท้อนว่า สถานศึกษายังขาดการมีส่วนร่วมของครูและชุมชนในการเข้ามาร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับสภาพบริบทเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา รวมไปถึงขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานศึกษาในแต่ละด้านของสถานศึกษา ส่งผลให้การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังไม่ครอบคลุมกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา และชุมชน

แนวทางในการแก้ปัญหาผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหา โดยการอาศัยการมีส่วนร่วมของครูและชุมชนในการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติม โดยการจัดให้มีการประชุมวางแผน ร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา สภาพบริบท อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษาเพื่อร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และบรรลุตามมาตรฐานการศึกษา

2.1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

1) การขาดความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรในสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น เนื่องจากครูและบุคลากรภายในสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจถึงขั้นตอนและวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้ อีกทั้งสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาบ่อยครั้ง

แนวทางในการแก้ปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาได้ให้ความเห็นว่าการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรที่จะสนับสนุนให้ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาได้ศึกษาหาความรู้ถึงขั้นตอนและวิธีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2) การขาดการมีส่วนร่วมของครูในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนว่า ปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้นเกิดจากการขาดการกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หรือมีการกำหนดแต่ขาดความร่วมมือจากครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

แนวทางในการแก้ปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอโดยการจัดให้มีการประชุม วางแผน จัดทำคำสั่งเพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และบริบทของสถานศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของครูทุกคนภายในสถานศึกษา

3) การกำหนดโครงการและงบประมาณในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไม่มีความเหมาะสม

ผู้บริหารสถานศึกษาได้กล่าวว่า ปัญหาที่เกิดจากการกำหนดโครงการและงบประมาณในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเนื่องจากโครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดขึ้นมีจำนวนโครงการหรือกิจกรรมที่มากเกินไปจนเกินไป อีกทั้งงบประมาณที่มารองรับในแต่ละโครงการหรือกิจกรรมไม่เพียงพอ

แนวทางในการแก้ปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหา โดยสถานศึกษาควรจัดประชุมวางแผนร่วมกันในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อกำหนดโครงการหรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ จุดเน้นของสถานศึกษา และจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับความสำคัญในแต่ละโครงการหรือกิจกรรม อีกทั้งควรจัดให้มีการระดมทุนและทรัพยากรในด้านต่าง ๆ เพื่อมารองรับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา

2.1.3 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

1) ขาดความพร้อมและความรู้ความเข้าใจของครูในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนว่าปัญหาเนื่องจาก ครูแต่ละท่านต้องรับผิดชอบโครงการหลายโครงการ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ครบตามโครงการที่รับผิดชอบ อีกทั้งครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการตามขั้นตอน กรอบระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนดในโครงการต่าง ๆ ที่เป็นขั้นตอนในการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการประชุมชี้แจงให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณที่ได้กำหนดในโครงการ

และแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความพร้อมของสถานศึกษา

2) การดำเนินการไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาเกิดจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ทำให้การดำเนินการในโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาในปีที่ผ่านมาไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

แนวทางในการแก้ปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยสถานศึกษาปรับปรุงแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพบริบทและการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบัน ปรับเปลี่ยนระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม โครงการให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือความจำเป็น

3) งบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เกิดจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละโครงการ/กิจกรรมไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ

แนวทางในการแก้ปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการประชุมร่วมกันวางแผนเพื่อกำหนดโครงการ/กิจกรรม และตั้งงบประมาณในแต่ละโครงการ/กิจกรรมให้มีประสิทธิภาพสูงสุดโดยเรียงลำดับความสำคัญในแต่ละโครงการ/กิจกรรม

2.1.4 การจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา

1) การขาดความพร้อมของบุคลากรและความรู้ด้านเทคโนโลยีของครูในการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากครูและบุคลากรภายในสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา ส่งผลให้ระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษายังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร

แนวทางในการแก้ปัญหา โดยการจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา และสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองในเรื่องการจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา อีกทั้งจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาดูแลระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา

2) ขาดความพร้อมของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษานั้นเกิดขึ้นจากเครื่องมือที่สถานศึกษาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศซึ่งยังเป็นการเก็บข้อมูลในรูปแบบเก่าที่ใช้วิธีการบันทึกลงในเอกสาร ซึ่งทำให้ยากต่อการเก็บรักษาและเสี่ยงต่อการสูญหาย

แนวทางในการแก้ปัญหา จัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา และในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้เครื่องมือสารสนเทศที่มีความหลากหลาย และนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา

3) การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ยังขาดการจัดระบบที่ดีในการจัดเก็บข้อมูล ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ ทำให้ข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับไม่เป็นปัจจุบัน อย่างไรก็ตามในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ เนื่องจากข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับมีจำนวนมากจึงต้องใช้เวลาในการรวบรวมสารสนเทศเป็นรายด้าน และในบางครั้งข้อมูลสารสนเทศที่สถานศึกษาได้รับก็ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษา ในการนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว อาศัยการมีส่วนร่วมของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผนในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา โดยนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ กำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนในการจัดเก็บข้อมูลในแต่ละด้านของสถานศึกษา และดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้ร่วมกัน พร้อมทั้งจัดให้มีการติดตามตรวจสอบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

4) การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพของบุคลากร

ผู้บริหารสถานศึกษาได้สะท้อนถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศทั้งในด้านต่าง ๆ และในด้านการประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่เข้าถึงได้ยาก และต้องใช้ระยะเวลาในการถึงข้อมูลของสถานศึกษา

แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพของบุคลากร โดยได้เสนอว่าสถานศึกษาควรเพิ่มประสิทธิภาพงานในด้านการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ของสถานศึกษารวมไปถึงข้อมูลสารสนเทศในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 ด้านการตรวจสอบคุณภาพ

2.2.1 การติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

1) ครูมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการนิเทศติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาเกิดจากครูที่ทัศนคติที่ไม่ดีต่อการโดนนิเทศติดตามซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งในการตรวจสอบความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาให้ทราบถึงเหตุผล ความจำเป็น และความสำคัญในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา พร้อมทั้งบอกถึงวิธีการและ

แนวทางในการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน

2) ขาดการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า สถานศึกษาไม่มีการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษาตามแผนที่วางไว้

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการประชุมครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อวางแผนในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา และกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3) ขาดเครื่องมือและหลักฐานในการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา เกิดจากสถานศึกษาขาดเครื่องมือและแนวทางที่นำไปใช้ในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายในสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับในการนำไปใช้เพื่อส่งเสริมและประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงาน อีกทั้งข้อมูลเชิงประจักษ์และข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาจากการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา ไม่มีความชัดเจนยากต่อการติดตามและไม่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยสถานศึกษาต้องจัดทำและติดตามเครื่องมือที่นำไปใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำเอกสารและข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบันเพื่อให้ง่ายต่อการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

4) ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการติดตามการดำเนินงานเพื่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา เกิดจากสถานศึกษายังขาดการเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษาเพื่อให้ทราบขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5) สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้เกิดปัญหาในการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 คือ การขาดความต่อเนื่องในการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการปรับเปลี่ยนวิธีการในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19

2.3 ด้านการประเมินคุณภาพ

2.3.1 การประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

1) ขาดความร่วมมือของครูและชุมชนในการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมภายในสถานศึกษา

ปัญหาในการประเมินตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เกิดจากการขาดความร่วมมือครูในการจัดทำรายงานผลการประเมินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ อีกทั้งในการประเมินผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษายังขาดการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูได้ทราบถึงขั้นตอน วิธีการในการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ

2) ครูขาดความเข้าใจในการจัดทำเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อนำไปใช้ประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาในการประเมินผลเพื่อตรวจสอบการศึกษาภายในสถานศึกษา เนื่องจากครูในสถานศึกษาบางส่วนขาดความเข้าใจในการจัดทำเครื่องมือเพื่อนำมาประเมินคุณภาพในการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและมาตรฐานที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้ อีกทั้งเครื่องมือที่นำมาใช้ในการประเมินคุณภาพไม่มีความหลากหลายและไม่เหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรมที่ต้องการประเมิน

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการเปิดโอกาสให้ครูภายในสถานศึกษาได้ศึกษาหาความรู้ หรือจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการสร้างและจัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3) ขาดการวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

ปัญหาในการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สถานศึกษาขาดการนำเอาข้อมูลสารสนเทศหรือข้อมูลต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์เพื่อสรุปผลและจัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินการในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว จัดให้มีการประชุมชี้แจงครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้งก่อนและหลังการดำเนินการ เพื่อนำมาวิเคราะห์ และสรุปผลพร้อมทั้งจัดทำเป็นรายงานผลการประเมิน และนำเอาผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาใน

ครั้งต่อ ๆ ไป และในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อประเมินคุณภาพ การศึกษาควรจัดให้เป็นระบบและให้ง่ายต่อการนำไปใช้

4) เอกสาร หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงและไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาในการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา เกิดจากเอกสารหลักฐานที่นำมาใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา อีกทั้งเอกสารในการประเมิน ยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการจัดทำเอกสารให้เป็นปัจจุบันและตรงกับสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษา และจัดเตรียมเอกสารในการประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ การประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาบรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษา ของสถานศึกษา

2.3.2 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

1) หลักฐานในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ไม่ชัดเจนและต้องใช้เวลาในการรวบรวมเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ข้อมูลสารสนเทศหรือหลักฐานของโรงเรียน บางส่วนยังขาดความชัดเจน อีกทั้งข้อมูลหลักฐานที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง มีหลายด้านจึงจำเป็นต้องใช้เวลาในการรวบรวมเพื่อสรุปผลเป็นรายงานผลการประเมินของสถานศึกษา

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยสถานศึกษาควรใช้วิธีการที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการนำมา จัดทำเป็นรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อประหยัดทรัพยากรและระยะเวลา ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา อีกทั้งสถานศึกษาควรจัดระบบสารสนเทศ ภายในสถานศึกษาให้เป็นระบบ เพื่อให้ง่ายต่อการรวบรวมและนำมาสรุปผล

2) ขาดการมีส่วนร่วมของครูและกระบวนการจัดทำรายงานผลการประเมิน ตนเองของสถานศึกษา

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมของครูและการกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน ในการจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว คือ การกำหนดให้ครูทุกคนมีส่วนร่วม ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา อีกทั้งกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

3) รูปแบบการรายงานผลการประเมินตนเองมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่มี

การปรับเปลี่ยนบ่อยครั้ง และอาจจะไม่ตอบโจทย์การบริหารจัดการและการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยให้สถานศึกษาสามารถออกแบบการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษาที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้

4) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เกิดจากสถานศึกษาขาดการวิเคราะห์กรอบนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ส่งผลให้การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและเป้าหมายที่กำหนดไว้

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยจัดให้มีการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูถึงขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของครูและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2.4 ด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2.4.1 ขาดความรู้และความร่วมมือของครู บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ผู้บริหารสถานศึกษาสะท้อนว่า ปัญหาที่พบเจอในการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นเกิดจากการที่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งสถานศึกษายังขาดความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยการจัดให้มีการประชุมชี้แจงหรือจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษารวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

2.4.2 การดำเนินการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขาดความต่อเนื่องและไม่มีเมื่อนำผลการประเมินก่อนหน้ามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษาเกิดจากสถานศึกษาขาดการนำเอาผลการประเมินคุณภาพการศึกษาจากภายในและภายนอกมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยการจัดให้มีการประชุมครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก จากผลการประเมินที่ผ่านมาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งจัดให้มีการกำกับติดตามการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2.4.3 ขาดเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการของสถานศึกษา

ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเกิดจากสถานศึกษาขาดเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาเพื่อที่จะนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

แนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาเพื่อที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผู้วิจัยได้นำผลมาอภิปรายเพื่อสรุปให้ทราบถึงข้อเท็จจริง โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิง สนับสนุน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและรายชั้นตอนอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ ขั้นตอนการประเมินคุณภาพ ขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจาก ทุกสถานศึกษาพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ต้องพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษา ปกติของสถานศึกษา อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ยังกำหนดขอบข่ายการปฏิบัติงานในกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ 44/2564 ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2564 กำหนดให้มีกลุ่มงานพัฒนาส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อติดตามและดูแลการประกันคุณภาพของสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2, 2564: 2) อีกประการหนึ่ง การประกันคุณภาพการศึกษาได้มีการดำเนินการตั้งแต่ปี 2542 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จนถึงปัจจุบันจึงทำให้สามารถดำเนินการในกระบวนการต่าง ๆ ได้อย่างชำนาญและคุ้นเคยประกอบกับมีการติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรพิชญ์ เลี้ยวมณีกุล (2556: 204) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตสำนึกผู้บริหารและการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การศึกษาระดับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการควบคุมคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา ภูแข่งหมอก (2555: 70-71) ที่ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลแหลมมบัง 2

สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความเห็นของบุคลากรโดยภาพรวมและรายด้านทุกข้ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรวัจน์ ต้นเจริญ (2555: 142-143) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า การดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัย สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดำรง เขต 2 เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาทั้ง 4 ขั้นตอน พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 4 ขั้นตอน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถอภิปราย ดังนี้

1.1 ควบคุมคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาด้านการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ การศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561 และได้กำหนดไว้ชัดเจนให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนพัฒนาที่กำหนดไว้ (สำนักงานทดสอบการศึกษา, 2563 ข: 3) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้อยนัดดา มีศรี (2559: 125) ที่ศึกษา สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการมีความเห็น ต่อสภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

1.1.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการประกาศค่าเป้าหมายและมาตรฐานตัวบ่งชี้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกรับทราบ สถานศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษามาตรฐานการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษา โดยได้รับความ เห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา และสถานศึกษากำหนดเป้าหมายการศึกษาโดยอ้างอิง จากผลการประเมินที่ผ่านมาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการ สถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากกระบวนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ที่สถานศึกษาต้องประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการ สถานศึกษาแล้ว สถานศึกษาควรเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ ทั้งนี้เพื่อให้ ทุกฝ่ายร่วมกันขับเคลื่อนและยกระดับการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ แรงชนันท์ ขวัญศรี (2559: 42) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี พบว่า ครูมีความเห็นด้านการกำหนดมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการประกาศเป้าหมายความสำเร็จให้ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้รับรู้อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.1.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขอสถานศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย และสถานศึกษาเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีแก่คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก สถานศึกษาเห็นถึงความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วม และการเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ คณษาม (2560: 82) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า บุคลากรในสถานศึกษารับรู้ในการเสนอแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวัลย์ ตั้งมัน (2561: 83) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี พบว่า สถานศึกษาเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบ

1.1.3 ด้านการจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงตามชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษามีคณะกรรมการในการวางแผนและจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการประกันคุณภาพ และสถานศึกษามีการจัดทำระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก การจัดระบบสารสนเทศที่สมบูรณ์ เป็นระบบ เป็นปัจจุบัน และตรงตามความต้องการ จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฝน ใฝ่ฟ้า (2559: 96) ที่ศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่า ในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศมีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของผู้เรียน

1.1.4 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความชัดเจน ครบคลุม และทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการ สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบและระยะเวลาที่กำหนด สถานศึกษามีการติดตามการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปีได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก ในการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษา

ที่กำหนดไว้ สถานศึกษาจึงต้องจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระยะเวลา และบรรลุตามเป้าหมาย โดยเน้นความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำรงเกียรติ วันทา (2559: 98) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สถานศึกษามอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพโดยใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1.2 ตรวจสอบคุณภาพ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการวางแผน กำหนดแนวทางในการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่มีความชัดเจน สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาชี้แจงให้บุคลากรได้ทราบถึงขั้นตอน วิธีการในการติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากการวางแผนติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาเป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุด การวางระบบที่ดีจะต้องกำหนดขั้นตอนการทำงานที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน และการบันทึกการทำงานทุกขั้นตอนเป็นปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงมณี วงศ์คุณ (2559: 104) พบว่า ในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาสถานศึกษามีการวางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นระบบ

1.3 ประเมินคุณภาพ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และด้านการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ บัญญัติไว้ในหมวด 6 มาตรา 48 กำหนดให้โรงเรียนมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาจึงต้องจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อรายงานการพัฒนาการจัดการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุจนาง ขุนาพรหม (2560: 76) ที่ศึกษาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมอยู่ระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

1.3.1 ด้านการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น และสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยจัดให้มีการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ในการประเมินตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพ การศึกษาที่สะท้อนจุดเด่นและจุดควรพัฒนาที่เกิดจากการดำเนินงานเพื่อนำไปใช้พัฒนาสถานศึกษา และมีการกำหนดและมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ เรวัตี ชำนาญเท (2559: 61) ที่ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามวงจร คุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า สถานศึกษามีการตรวจสอบ ประเมินผล และสรุปผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

1.3.2 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองที่ได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษามีการรวบรวมผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา ที่สถานศึกษาได้กำหนดโดยการวิเคราะห์ตามมาตรฐาน เป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สะท้อนถึงมาตรฐานและคุณภาพ การศึกษาตามสภาพจริงตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด และสถานศึกษาเผยแพร่รายงานผล การประเมินตนเองแก่สาธารณชนและหน่วยงานต้นสังกัด ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เป็นการรายงานการพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาว่าบรรลุตามมาตรฐาน เป้าหมายของสถานศึกษาหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ศิริรัตน์ แสนมา (2560: 61) ที่ศึกษาสภาพการบริหารงานการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปีจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วม

1.4 พัฒนาคูณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ โดยเรียงตามข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพ ทั้งภายในและภายนอกมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษา มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยอาศัย การมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษามาวิเคราะห์และ หาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสถานศึกษามีการสร้าง เครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการศึกษาในการนำไปใช้พัฒนาสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจ เนื่องจาก การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องควรเริ่มจากการพัฒนาครูและบุคลากร ภายในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา และนำเอาผลการประเมิน ที่ผ่าน มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้ง สร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุรีรัตน์ ดวงพีช (2560: 58) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนปิยาพรพิทยา พบว่า การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินทร ดงเรืองศรี (2561: 54) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินการ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ครูมีความเห็นในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเต็มความสามารถ

2. ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

- 1) ด้านการควบคุมคุณภาพ
- 2) ด้านการตรวจสอบคุณภาพ
- 3) ด้านการประเมินคุณภาพ และ
- 4) ด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

จากปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในด้านการควบคุมคุณภาพตามหัวข้อ ดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และ 4) การจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 ด้านการควบคุมคุณภาพ

2.1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ปัญหาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 เกิดจากปัญหา 3 ประเด็น ดังนี้ 1) ผู้บริหารไม่มีการจัดการที่นำไปสู่การกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมของสถานศึกษา 2) ครูและชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมที่ตอบโจทย์เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และ 3) การขาดการมีส่วนร่วมของครู และชุมชนในการกำหนดมาตรฐานเพิ่มเติมของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตตินันท์ ทวีสุขเสถียร (2557: 100-101) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนคูเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เกิดจากครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา อีกทั้งผู้ปกครองยังขาดความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายการจัดการศึกษา

แนวทางในการแก้ปัญหาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ได้ให้แนวทางในการแก้ปัญหา 4 ประเด็น ดังนี้ 1) ประชุมวางแผนเพื่อจัดระบบและกลไกการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นระบบ 2) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพบริบท อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา 3) พัฒนาครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 4) อาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ อินคำ (2554: 116) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2553 โรงเรียนดอนศิลาผางาม วิทยาคม พบว่า แนวทางในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีกระบวนการและขั้นตอน

คือ ประชุมวางแผนการดำเนินงานการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สร้างความตระหนัก จิตสำนึกให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ความสอดคล้องของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

2.1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เกิดจากปัญหา 3 ประเด็น ดังนี้ 1) การขาดความรู้ความเข้าใจของครู และบุคลากรในสถานศึกษา ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 2) การขาดการมีส่วนร่วมของครูในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และ 3) ปัญหาการกำหนดโครงการและงบประมาณในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไม่มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญา หาญณรงค์ (2550: 80) ได้ศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา โรงเรียนบางแห่งครูไม่เข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี

แนวทางในการแก้ปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ได้ให้แนวทางในการแก้ปัญหา 5 ประเด็น ดังนี้ 1) พัฒนาครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการและขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2) ประชุม วางแผนเพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้ชัดเจน 3) กำหนดโครงการและกิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานและบริบทของสถานศึกษา 4) จัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมในแต่ละโครงการหรือกิจกรรม 5) อาศัยการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวัลย์ ตั้งมั่น (2561: 90) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการอบรมชี้แจงให้ครูและผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจต่อระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เชิญนักวิชาการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครู ในการจัดทำแผน และจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

2.1.3 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ปัญหาในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เกิดจากปัญหา 3 ประเด็น ดังนี้ 1) ขาดความพร้อมและความรู้ความเข้าใจของครูในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 2) การดำเนินการไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 3) งบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักคณา สังฆธรรม (2560: 80) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหา

และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านหนองซากแก้วสู่การรองรับการประกันคุณภาพภายนอกรอบสี่ สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ พบว่า ปัญหาในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาเกิดจากการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานประจำปีที่กำหนดไว้เนื่องจากโครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานนอกไม่ได้กำหนดไว้ทำให้แผนปฏิบัติงานประจำปีที่กำหนดไว้ต้องเลื่อนออกไป งบประมาณการจัดทำโครงการไม่เพียงพอหรือไม่มีงบประมาณ เช่น โครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานนอก หรือบางโครงการ/กิจกรรมจะต้องเดินทางออกนอกสถานศึกษา ทำให้ไม่มีความสะดวก หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาขาดการนิเทศ ติดตามและประเมินผล จึงทำให้ยังไม่มีมีการเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่องจึงก่อให้เกิดการพัฒนาที่ไม่แท้จริง รวมทั้งครุมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนมากเกินไป ทำให้มีการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

แนวทางในการแก้ปัญหาในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ได้ให้แนวทางในการแก้ปัญหา 3 ประเด็น ดังนี้ 1) ประชุมชี้แจงให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอน ระยะเวลาและงบประมาณที่ได้กำหนดในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2) ปรับปรุงแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความพร้อมของสถานศึกษาและสถานการณ์ในปัจจุบัน 3) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินโครงการ กิจกรรม และระยะเวลาในการดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุจนาง ขุนาพรหม (2560: 113) ได้ทำการวิจัยแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า แนวในการแก้ปัญหาในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา สถานศึกษาควรดำเนินงานตามแผนอย่างเต็มศักยภาพ และโดยการประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่าย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2.1.4 การจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา

ปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เกิดจากปัญหา 4 ประเด็น ดังนี้ 1) การขาดความพร้อมของบุคลากรและความรู้ด้านเทคโนโลยีของครูในการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา 2) ขาดความพร้อมของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ 3) การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และ 4) การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตตินันท์ ทวีสุขเสถียร (2557: 86) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคูเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัญหาด้านการจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การขาดความรู้ ความสามารถ และความถนัดเฉพาะด้านของบุคลากรในหน่วยงาน ครูยังไม่ให้ความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีและบุคลากรส่วนใหญ่ยังยึดติดกับบุคคลเป็นการทำงานเฉพาะกลุ่ม

แนวทางในการแก้ปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ได้ให้แนวทางในการแก้ปัญหา 4 ประเด็น ดังนี้ 1) พัฒนาคูและบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีความรู้

ความเข้าใจในการจัดทำเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ และการจัดระบบสารสนเทศ ภายในสถานศึกษา 2) จัดทำบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเข้ามาดูแลระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา 3) ใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ และนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา และ 4) กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานอย่างชัดเจน และให้มีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนจิต พงศรี (2556: 118) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบสาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า แนวทางทางในการแก้ปัญหาจัดระบบบริหารและสารสนเทศให้เป็นระบบ แต่งตั้งบุคลากรให้รับผิดชอบเป็นการเฉพาะจัดหาสถานที่ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ให้ถาวรเป็นเอกเทศ แต่งตั้งบุคลากรในสถานศึกษาให้ร่วมรับผิดชอบและจัดทำปฏิทินการทำงาน นิเทศติดตาม ตรวจสอบ อย่างชัดเจน

จากปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในด้านการตรวจสอบคุณภาพ ในหัวข้อการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

2.2 ด้านการตรวจสอบคุณภาพ

2.2.1 การติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ปัญหาในการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เกิดจากปัญหา 5 ประเด็น ดังนี้ 1) ครูมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการนิเทศติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ขาดการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) ขาดเครื่องมือและหลักฐานในการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการติดตามการดำเนินงานเพื่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้เกิดปัญหาในการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัติ เชียงแรง (2556: 74-75) ได้ทำวิจัยเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า ปัญหาในการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เกิดจากการขาดแคลนบุคลากร ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการติดตามตรวจสอบคุณภาพ ขาดเครื่องมือที่จะนำไปใช้ในติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน อีกทั้งผลการติดตามที่ไม่ครบวงจร ทำให้ไม่ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริง

แนวทางในการแก้ปัญหาในการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ได้ให้แนวทางในการแก้ปัญหา 4 ประเด็น ดังนี้ 1) สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาถึงความสำคัญ แนวทาง และวิธีการในการนิเทศติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา 2) วางแผน และกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามการดำเนินงาน

ภายในสถานศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) จัดทำเครื่องมือเพื่อนำไปใช้ในการติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษา 4) จัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นระบบเพื่อใช้ในการติดตามตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธีณีย์ สังข์สอน (2558: 150) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านติดตามตรวจสอบคุณภาพ คือ สำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษาควรให้ความรู้ให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญในการติดตามตรวจสอบคุณภาพ ควรสร้างเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพที่มีความเที่ยงตรง และเป็นมาตรฐาน สามารถติดตามการดำเนินงานภายในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง ส่งเสริมความรู้ให้แก่บุคลากรทุกคนและกำหนดการติดตามตรวจสอบคุณภาพให้ชัดเจน

จากปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในด้านการประเมินคุณภาพ ตามหัวข้อ ดังนี้ 1) การประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และ 2) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

2.3 ด้านการประเมินคุณภาพ

2.3.1 การประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ปัญหาในการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เกิดจากปัญหา 4 ประเด็น ดังนี้ 1) ขาดความร่วมมือของครูและชุมชนในการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมภายในสถานศึกษา 2) ครูขาดความรู้ในการทำเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อนำไปใช้ประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษา 3) ขาดการวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา 4) เอกสาร หลักฐานเชิง **ประจักษ์** ในการประเมินคุณภาพการศึกษาไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง และไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธีณีย์ สังข์สอน (2558: 135) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่า ระดับปัญหาในการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงการประเมินคุณภาพ มีการปรับปรุงผลการดำเนินการตามคำแนะนำของผู้ตรวจการประเมินความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ ด้วยเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน และการเผยแพร่ผลการประเมิน ตรวจสอบ ติดตาม

แนวทางในการแก้ปัญหาในการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ได้ให้แนวทางในการแก้ปัญหา 3 ประเด็น ดังนี้ 1) พัฒนาครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาในขั้นตอนวิธีการ และการจัดทำเครื่องมือเพื่อนำไปใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 3) นำผลการประเมินก่อนหน้ามาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลณี ทานุกรม (2558: 108) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่าแนวทางในการแก้ปัญหาในการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 คือ สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.3.2 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ปัญหาในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เกิดจากปัญหา 4 ประเด็น ดังนี้ 1) หลักฐานในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่ชัดเจนและต้องใช้เวลาในการรวบรวมเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 2) ขาดการมีส่วนร่วมของครูและกระบวนการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 3) รูปแบบการรายงานผลการประเมินตนเองมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง 4) การจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลัยรัตน์ บุญกระจ่าง (2556: 112) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินการตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า ระดับปัญหาด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำเอกสารรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และการนำเสนอผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

แนวทางในการแก้ปัญหาในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ได้ให้แนวทางในการแก้ปัญหา 3 ประเด็น ดังนี้ 1) พัฒนาครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา 2) การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา 3) ใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและครอบคลุมในการนำมาจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้อยนัตดา มีศร (2559: 129) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า แนวทางในการแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องวิเคราะห์แนวทางและรูปแบบการจัดทำรายงานคุณภาพประจำปี กำหนดตัวผู้รับผิดชอบ โดยต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการให้ข้อมูล มีการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนด มีการจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.4 ด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

จากปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในด้านการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เกิดจากปัญหา 3 ประเด็น ดังนี้ 1) ขาดความรู้และความร่วมมือของครู บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 2) การดำเนินการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขาดความต่อเนื่องและไม่มี การนำผลการประเมินก่อนหน้ามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ 3) ขาดเครื่องมือที่จะนำมาใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌัทศมน ชมภูวงศ์ (2556: 93) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัญหาความต้องการและแนวทางการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ระดับปัญหา ด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 1 ได้แก่ การนำผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา การประเมินตนเองหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อการเรียนการสอนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริม สนับสนุนรูปแบบ เทคนิค วิธีการ การประกันคุณภาพภายใน และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนา รูปแบบเทคนิคการประกันคุณภาพภายใน

แนวทางในการแก้ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ได้ให้แนวทางในการแก้ปัญหา 3 ประเด็น ดังนี้ 1) พัฒนาครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และ 3) นำผลการประเมินก่อนหน้ามาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ จันทะคาม (2556: 140-141) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า แนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษา ต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุฒิ คณิษขาม (2560: 106) ได้ทำการวิจัยเรื่องการทำงานตาม แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าแนวทางในการแก้ปัญหาในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง คือ สถานศึกษาควรนำผลจากการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา การเรียนการสอนและการบริหาร และสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันสร้างวัฒนธรรม คุณภาพในการทำงานของสถานศึกษา และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาร่วมพัฒนาสถานศึกษา ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยใช้ความรู้และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 มีดังนี้

1.1 ควบคุมคุณภาพ

1.1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรจัดระบบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นระบบ พัฒนาครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบท อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา อีกทั้งควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

1.1.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการประชุม วางแผนในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐาน บริบท อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา จัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.3 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการติดตามการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในด้านระยะเวลาในการดำเนินการด้านงบประมาณในการดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

1.1.4 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา ควรส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในด้านเทคโนโลยี เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องในการจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา

1.2 ตรวจสอบคุณภาพ

1.2.1 การติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรสร้างความรู้ ตระหนักถึงความสำคัญในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีการประชุมวางแผน กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้เครื่องมือในการติดตามตรวจสอบที่มีคุณภาพ และจัดให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

1.3 ประเมินคุณภาพ

1.3.1 การประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำเครื่องมือ เพื่อนำมาใช้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานและเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษา และควรนำผลการประเมินก่อนหน้าของสถานศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ

อีกทั้งควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา

1.3.2 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง สถานศึกษาควรพัฒนาครูและบุคลากร ภายในสถานศึกษาให้มีความเข้าใจในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อตอบเจตจำนงและบรรลุตามเป้าหมายการศึกษาของสถานศึกษา ที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้ และควรใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศภายใน สถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมเพื่อนำมาจัดทำรายงานการประเมิน อย่างไรก็ตาม ในการจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาควรอาศัยการมีส่วนร่วมจากครูและบุคลากรภายใน สถานศึกษา

1.4 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

สถานศึกษาควรพัฒนาครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกให้มีความรู้ ความเข้าใจ และให้ตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นำเอาผลการประเมินคุณภาพก่อนหน้าทั้งภายในและภายนอกมาเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้นักวิจัยเกิด ความหลากหลายเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า ของผู้บริหาร นักศึกษา นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป จึงเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขสภาพ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้ได้องค์ความรู้ในเชิงลึกโดยใช้เครื่องมือ ที่หลากหลาย

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขสภาพการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรวัฒน์ ตันเจริญ. (2555). แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ระยอง: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2561). กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2561). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤษเพชรพรวัชร ชุ่มเพชร. (2560). สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- กันยารัตน์ กลมกล่อม. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับผลการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- กัลยา เจริญมี. (2560). การศึกษาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในเครือข่ายกรมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กาญจณี เนียมจันทร์. (2561). การมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กานต์ ศรีแสง. (2559). ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- โกวิทย์ หาญสมบัติ. (2555). สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 2561-2580. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน เลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.

- จริญญา หาญณรงค์. (2550). การดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.
- จันทร์เพ็ญ เลี้ยงมณีกุล. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างจิตสำนึกผู้บริหารและการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- จำนงค์ จันวิจิตร. (2559). การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วม ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จำรัส นองมาก. (2554). ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ชันปรี้นตั้งท์.
- จूरรัตน์ ดวงเพ็ชร. (2561). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนปิยะพระพิทยา. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เจมรีณี ใจเรือง. (2555). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ชูชาติ แก้วนอก. (2556). การพัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา. ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสยาม.
- โชคชัย พรหมมาก. (2561). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ณัฐพล ภิญโญ. (2558). การศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ณัทมน ชมพวงค์. (2556). การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ต่อเถาะ การี. (2556). สภาพการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม. ปัตตานี. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ดำรงเกียรติ วันทา. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เดือนจิต พงศรี. (2556). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบสาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทรงสิทธิ์ เหลืองธัชวานิช. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์.
- เทวัน เงาะเศษ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ธนกร อัมจักร. (2557). ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธัญพร ยมนต์ถ. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ธัญรัตน์ ศรีคง. (2558). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ธานินทร์ เอื้ออภิธร. (2560). มนุษย์จะสร้างทักษะ-การเรียนรู้ใหม่ เพื่อรับมือ 'ความเปลี่ยนแปลง' ในอนาคตอย่างไร ? (Online). <https://thestandard.co/learning-for-change/>, 1 เมษายน 2564.
- นธิ ฉิมฉวี. (2554). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- นภกช ศาคร. (2559). แนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดเทศบาลขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นวลฉวี ทานุกรม. (2558). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- น้อยนัดดา มีศรี. (2559). การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- นิวัติ เชียงแรง. (2556). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- นุจนาจ ชูนาพรม. (2560). แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุรมีย์ เบ็ญติสหัสอำไพ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- ประชา ตรีศรี. (2560). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ประเสริฐ คำน้อย. (2555). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงรายกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ปราโมศ อิศโร. (2554). ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินและรับรองคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในรอบที่สองที่มีผลการประเมินในระดับดีและดีมาก. ปริญญาโท การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- ปัทมา ต๊ะเรียน. (2555). การพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านน้ำขำวิชัยชนานุเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- พรนภา ประยศ. (2556). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พัชรินทร์ อินคำ. (2554). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2553 โรงเรียนดอนศิลาผางามวิทยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงราย: มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงราย.
- พิทักษ์ ดวงอาจงค์. (2558). สภาพความต้องการและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิมพ์ชญา ปรีชาธนเกียรติ. (2559). ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพียงนุช วงศ์ใหญ่. (2556). การสร้างแบบตรวจสอบคุณภาพของระบบประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยการอาชีพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัด ประเมินและวิจัยทางการศึกษา. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ภัควิภา ลูกเงาะ. (2562). สภาพและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ภัทธิณี สัจจสอน. (2558). ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- มานพ วงษ์น้อย. (2554). การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- มาลัยรัตน์ บุญกระจ่าง. (2556). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- โยธกา ชุ่มใจ. (2555). กระบวนการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอแจ้ห่ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- รัตตินันท์ ทวีสุขเสถียร. (2557). สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนคูเมือง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2556). เล่มที่ 130 ตอนพิเศษ 130ก, 68.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). เล่มที่ 134 ตอนที่ 40ก, 14-17.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). เล่มที่ 135 ตอนที่ 11ก, 3-4.
- เรวัตี ชำนาญเท. (2559). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามวงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- แรงชนันท์ ขวัญศรี. (2559). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ลดาวัลย์ ตังมั่น. (2561). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์.
- ละมุล รอดขวัญ. (2555). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้ตอนบน. ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุษภักดิ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ลักคณา สังฆธรรม. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านหนองซากแก้ว สู่การรองรับการประกันคุณภาพภายนอกอบสี สังกัดเทศบาลตำบลห้วยใหญ่. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลิขิต ชัดแก้ว. (2560). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคในจังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วรรณุช เกษมสุข. (2561). ลักษณะที่มุ่งานที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- วรเศรษฐ์ อรรถวิวัฒน์, ธนินาถ ภูสุนทร. (2555). “ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา.” วารสารศึกษาศาสตร์. 6(1), 127-133.

- วิทยา อ้วนอ่อน. (2556). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครูอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิสาลินี รัตนโอภา. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานประกันคุณภาพกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ศศิวิมล ภูมิแดง. (2556). ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิรินทร ดงเรืองศรี. (2561). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิรินภา สมศรี. (2560). สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหารในกระบวนการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเชียงคำ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ศิริรัตน์ แสนมา. (2560). สภาพการบริหารงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สมประสงค์ ยมนา. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมหมาย จันทรเรือง. (2553). ครูในยุค Disruption (Online). https://www.matichon.co.th/columnists/news_1878563, 1 เมษายน 2564.
- สรารุติ คณะขาม. (2560). การดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- สายฝน ใฝ่ฟ้า. (2559). สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สาลินี รัตนโอภา. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานประกันคุณภาพกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

- สุจิตรา ภูแข่งหมอก. (2555). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาล
แหลมฉบัง 2 สังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุธรรม ตรีวิเศษ. (2562). สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุพจน์ อิงอาจ. (2564). มติชนมติครู : ผู้นำการศึกษายุค VUCA World (Online).
https://www.matichon.co.th/education/news_2578997, 1 เมษายน 2564.
- สุภาพ จันทะคาม. (2556). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- สมิตตา ชัยศิลป์. (2555). สภาพปัญหาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- สุระพงษ์ โพธิ์สิงห์. (2559). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
บ้านตาก "ประชาวิทยาคาร" สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 38.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกำแพงเพชร.
- เสาวลักษณ์ บุญจันทร์. (2555). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- แสงมณี วงศ์คุณ. (2559). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2. (2562). รายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ
ประเมินและนิเทศการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ปีการศึกษา
2562. ตราด: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2.
- _____. (2563). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาประจำปีการศึกษา 2563. สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2. ตราด: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน.
กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.
- _____. (2554). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตาม
กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- _____. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2561). ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). แผนการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: เซ็นจูร์ จำกัด.
- _____. (2562). OKRs กับการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เซ็นจูร์ จำกัด.
- _____. (2563). แนวทางการนำมาตรฐานของชาติสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: เซ็นจูร์ จำกัด.
- _____. (2563). มาตรฐานการศึกษาของชาติกับการประกันคุณภาพการศึกษาสู่การพัฒนาการศึกษาของคนไทย. กรุงเทพมหานคร: เซ็นจูร์ จำกัด.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2563). การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง.
- _____. (2563). การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง.
- _____. (2563). การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง.
- _____. (2563). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง.
- อริยา คงเพียรภาค. (2554). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อังคณา สุขผล. (2554). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนจังหวัดราชบุรี. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- อัญชลี ทันที (2557). การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อัญชลี วงศ์กา. (2555). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอโป่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.

- อานนท์ สกกุลสัญชาติไทย. (2556). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ฟังก์ชันเอกซ์โพเนนเชียล และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดทรงธรรม จังหวัดสมุทรปราการ ที่เรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีระบบของ Gerlach-Ely ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gestalt และการเรียนตามปกติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- เอื้องฟ้า บัวชุม (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Boonkoom, Chaweewan. (2006). "A Study of Quality Assurance in Rajabhat Institutes in Thailand." *Dissertation Abstracts Internationals*. Summer, 2006. 67(02), 479-C.
- Ngwenya, T.H. (2004). "Quality Assurance in South African Higher Education and its Implementation at the University of Durban-Westville." *Dissertation Abstract International*. January, 2004. 42(05), 1442-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผศ.ดร.กนกกร ศิริสุข ตำแหน่ง ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
เชี่ยวชาญด้าน การบริหารการศึกษา
2. ผศ.ดร.อะหมัด ยี่สุนทรอง ตำแหน่ง ผู้จัดการหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
เชี่ยวชาญด้าน การบริหารการศึกษา
3. ดร.ชนิษฐ์ สุวรรณศิริ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญพิเศษ
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สงขลา เขต 1
เชี่ยวชาญด้าน การบริหารสถานศึกษา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/๓๐๘

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ชนิษฐ์ สุวรรณศิริ ศึกษาานิเทศก์เชี่ยวชาญพิเศษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนายณัฐกิตติ เทพสุวรรณ รหัส ๖๒6๑๘๐๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณา แต่งสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษา

ในกรณีนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นายณัฐกิตติ เทพสุวรรณ พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือ วิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์วันฉัตร จารุวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๔๔๘

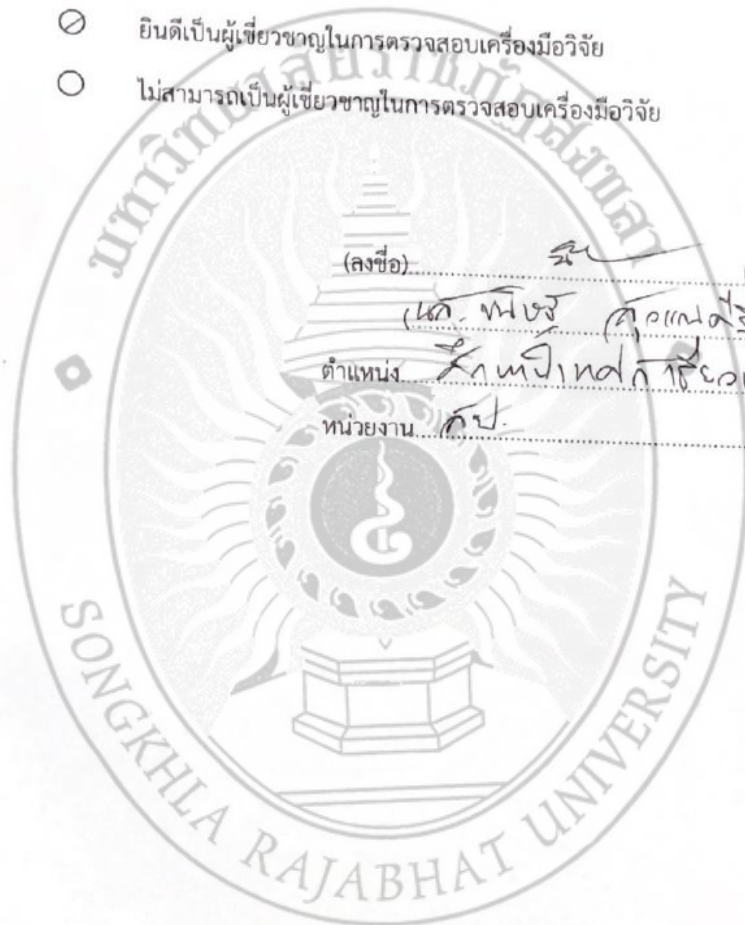
<http://budit.skru.ac.th/>

ผู้ประสานงาน : นายณัฐกิตติ เทพสุวรรณ โทร. ๐๖ ๒๔๘๕ ๔๑๐๔

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า **ดร.ชนิษฐ์ สุวรรณศิริ** เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ของนายณัฐกิตติ เทพสุวรรณ รหัส ๖๒G๑๘๐๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการ ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตรัง” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ)

.....
 (ดร. ชนิษฐ์ สุวรรณศิริ)

ตำแหน่ง

.....
 ศึกษานิเทศก์ ศึกษานิเทศก์

หน่วยงาน

.....
 ศป.

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/๓๐๙

• สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรัง มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนายณัฐกิตติ์ เทพสุวรรณ รหัส ๖๒G๑๘๐๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณา แดงสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษา

ในกรณีนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นายณัฐกิตติ์ เทพสุวรรณ พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือ วิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์วันฉัตร จารุวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๔๔๘

<http://bundit.skru.ac.th/>

ผู้ประสานงาน : นายณัฐกิตติ์ เทพสุวรรณ โทร. ๐๖ ๒๕๘๕ ๔๑๐๔

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของนายณัฐกิตติ เทพสุวรรณ รหัส ๖๒G๑๘๐๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ลงชื่อ ผู้เชี่ยวชาญ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง)
 ตำแหน่ง ผู้จัดการหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน งานบัณฑิตศึกษา โทร. ๑๖๘๘

ที่ สนส. ๖๓๔ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข

เรื่องเดิม

ด้วยนายณัฐกิตต์ เทพสุวรรณ รหัส ๖๒G๑๘๐๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณา แดงสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษา

ข้อเท็จจริง

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นายณัฐกิตต์ เทพสุวรรณ พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือ วิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

ข้อกฎหมาย

ข้อพิจารณา/เสนอแนะ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์วันฉัตร จารุวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของนายณัฐกิตติ เทพสุวรรณ รหัส ๖๒G๑๘๐๐๓ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง" นั้น ข้าพเจ้าทราบบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ลงชื่อ _____ ผู้เชี่ยวชาญ

(น.ส.กนกกร ศิริสุข)

ตำแหน่ง อ.กนกกร ศิริสุข อ. กศพ.สงขลา

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
 - ตอนที่ 3 ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

ขอขอบคุณในความกรุณาอย่างสูง

นายณัฐกิตติ เทพสุวรรณ

นักศึกษาระดับปริญญาโท

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

1. อำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา

- () กันตัง
- () สีเกา
- () ห้วยยอด
- () วังวิเศษ
- () รัชฎา

2. ขนาดสถานศึกษา

- () ขนาดใหญ่
- () ขนาดกลาง
- () ขนาดเล็ก

3. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

- () น้อยกว่า 5 ปี
- () 5-10 ปี
- () มากกว่า 10 ปี

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต 2**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในระดับสภาพการดำเนินงานที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้
ระดับ 5 หมายถึง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 2	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา						
0	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานที่สอดคล้องกับ มาตรฐานชาติ	✓				
00	ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา		✓			

คำอธิบาย

จากตัวอย่างข้อที่ 0 ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับที่ 5 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถาม
มีความเห็นว่าสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานที่สอดคล้องกับมาตรฐานชาติอยู่ในระดับมากที่สุด

จากตัวอย่างข้อที่ 00 ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับที่ 4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถาม
มีความเห็นว่าชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ข้อ	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการควบคุมคุณภาพ						
1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยอาศัย การมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย					
2	สถานศึกษามีการศึกษาวិเคราะห์มาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และบริบท ของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา					
3	สถานศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานการประกันคุณภาพ ของสถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษา โดยได้รับ ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา					
4	สถานศึกษามีการประกาศค่าเป้าหมายและมาตรฐานตัวบ่งชี้ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกทราบ					
5	สถานศึกษากำหนดเป้าหมายการศึกษาโดยอ้างอิงจาก ผลการประเมินที่ผ่านมา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา					
6	สถานศึกษาได้กำหนดเป้าหมายความสำเร็จที่ท้าทาย โดยเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในกลุ่มเดียวกัน หรือเปรียบเทียบกับเป้าหมายของสถานศึกษาในระดับ ที่เหนือกว่ากลุ่มเดียวกัน					
2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา						
7	ผู้บริหาร และครูร่วมกันวิเคราะห์รายงานผลการประเมิน ตนเองในปีที่ผ่านมา หรือรายงานการประเมินจากภายนอก เพื่อนำมาจัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
8	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วม จากทุกฝ่าย					
9	สถานศึกษาได้วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค ของสถานศึกษาตามสภาพจริง					

ข้อ	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
10	สถานศึกษามีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนงาน และ โครงการที่มุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนที่สะท้อนความสำเร็จ อย่างชัดเจน โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
11	สถานศึกษากำหนดกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายการศึกษา					
12	สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ให้แก่ ครูและบุคลากร ในการรับผิดชอบมาตรฐาน ตัวชี้วัด ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
13	สถานศึกษามีการกำหนดงบประมาณ และทรัพยากร ที่มีประสิทธิภาพในแต่ละกิจกรรมหรือโครงการ					
14	สถานศึกษามีการเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อความเห็นชอบ					
15	สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้อง กับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยอาศัย การมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					
16	แผนปฏิบัติการประจำปีมีการกำหนดกรอบระยะเวลา ในการดำเนินกิจกรรม โครงการต่าง ๆ อย่างชัดเจน					
17	สถานศึกษาเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีแก่คณะกรรมการ สถานศึกษาเพื่อความเห็นชอบ					
3) การจัดระบบสารสนเทศ						
18	สถานศึกษามีคณะกรรมการในการวางแผนและจัดเก็บ ข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาตามตัวชี้วัดและ มาตรฐานการประกันคุณภาพ					
19	สถานศึกษามีการจัดทำระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล สารสนเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
20	สถานศึกษามีการจัดระบบสารสนเทศเป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เป็นปัจจุบันและตรงตามตัวชี้วัดและมาตรฐาน การประกันคุณภาพ สะดวกในการเข้าถึง					
21	สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหาร จัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
22	มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ ถูกต้อง และมีความหลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูล					

ข้อ	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
23	สถานศึกษามีการสรุปข้อมูลสารสนเทศที่จัดเก็บตาม ตัวชี้วัดและมาตรฐานการศึกษา					
4) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา						
24	สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความชัดเจน ครอบคลุม และทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการ					
25	สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติ ตามกรอบและระยะเวลาที่กำหนด					
26	สถานศึกษามีการติดตามการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง					
27	สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่กำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปีได้บรรลุตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมาย					
ด้านการตรวจสอบคุณภาพ						
1) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา						
28	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ					
29	สถานศึกษากำหนดแนวทางในการติดตามตรวจสอบ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา					
30	สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายใน สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
31	สถานศึกษามีการวางแผน กำหนดแนวทางในการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่มี ความชัดเจน					
32	สถานศึกษาชี้แจงให้บุคลากรได้ทราบถึงขั้นตอน และ วิธีการในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา					
33	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา					

ข้อ	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการประเมินคุณภาพ						
1) การประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา						
34	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยจัดให้มีการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
35	สถานศึกษามีเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสมในการประเมินตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา					
36	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา					
37	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น					
38	สถานศึกษามีการประเมินที่สะท้อนความสำเร็จในด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านการบริหารจัดการ					
2) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง						
39	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา					
40	สถานศึกษามีการรวบรวมผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา ที่สถานศึกษาได้กำหนดโดยการวิเคราะห์ตามมาตรฐาน เป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
41	สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สะท้อนถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาตามสภาพจริงตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด					
42	สถานศึกษาเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองแก่สาธารณชนและหน่วยงานต้นสังกัด					
ด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง						
43	สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา มาวิเคราะห์และหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง					
44	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อ	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
45	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายใน และภายนอกมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
46	สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยอาศัย การมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย					
47	สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลทาง การศึกษาในการนำไปใช้พัฒนาสถานศึกษา					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

คำชี้แจง แบบสอบถามปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม
ปลายเปิด เพื่อทราบปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในแต่ละด้านของการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ตรัง เขต 2

ด้านการควบคุมคุณภาพ

- 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ปัญหา

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ปัญหา

.....

.....

.....

.....

- 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
ปัญหา

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ปัญหา

.....

.....

.....

.....

- 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
ปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางแก้ปัญหา

.....
.....
.....

- 4) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ
ปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางแก้ปัญหา

.....
.....
.....

ด้านการตรวจสอบคุณภาพ

- 1) ติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
ปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางแก้ปัญหา

.....
.....
.....

ด้านการประเมินคุณภาพ

- 1) ประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางแก้ปัญหา

.....
.....

- 2) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง
ปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางแก้ปัญหา

.....
.....
.....

ด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
ปัญหา

.....
.....
.....

แนวทางแก้ปัญหา

.....
.....
.....

ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 17 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
ด้านการควบคุมคุณภาพ					
1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
1. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. สถานศึกษามีการศึกษาวិเคราะห์มาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
3. สถานศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. ผู้บริหารและครูร่วมกันในการพิจารณามาตรฐานและกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หรือมาตรฐานเพิ่มเติม โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา	+1	-1	+1	0.33	ใช้ไม่ได้
5. สถานศึกษามีการประกาศค่าเป้าหมายและมาตรฐานตัวบ่งชี้ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกได้รับทราบ	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
6. สถานศึกษากำหนดเป้าหมายการศึกษาโดยอ้างอิงจากผลการประเมินที่ผ่านมา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้

ตาราง 17 (ต่อ)

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต2	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
7. สถานศึกษาได้กำหนดเป้าหมายความสำเร็จ ที่ทำหาย โดยเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงาน ที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ในกลุ่มเดียวกัน หรือเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ของสถานศึกษาในระดับที่เหนือกว่ากลุ่มเดียวกัน	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา					
8 ผู้บริหาร และครูร่วมกันวิเคราะห์รายงานผล การประเมินตนเองในปีที่ผ่านมา หรือรายงาน ผลการประเมินจากภายนอกเพื่อนำมาจัดทำเป็น แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาขอสถานศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10 สถานศึกษาได้วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของสถานศึกษาตามสภาพจริง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11 สถานศึกษามีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนงาน และโครงการที่มุ่งเน้นคุณภาพของ ผู้เรียนที่สะท้อนความสำเร็จอย่างชัดเจน โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12 สถานศึกษากำหนดกิจกรรม โครงการ ที่สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย การศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13 สถานศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ให้แก่ครูและบุคลากร ในการรับผิดชอบมาตรฐาน ตัวชี้วัดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14 สถานศึกษามีการกำหนดงบประมาณ และ ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพในแต่ละกิจกรรม หรือโครงการ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 17 (ต่อ)

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต2	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
15 สถานศึกษามีการเสนอแผนพัฒนาการจัดการ การศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ ความเห็นชอบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16 สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจาก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
17 แผนปฏิบัติการประจำปีมีการกำหนดกรอบ ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม โครงการต่าง ๆ อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18 สถานศึกษาเสนอแผนปฏิบัติการประจำปี แก่คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3) การจัดระบบสารสนเทศ					
19 สถานศึกษามีคณะกรรมการในการวางแผนและ จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษาตาม ตัวชี้วัดและมาตรฐานการประกันคุณภาพ	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
20 สถานศึกษามีการจัดทำระบบในการเก็บ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
21 สถานศึกษามีการจัดระบบสารสนเทศเป็น หมวดหมู่ ครอบคลุม เป็นปัจจุบันและตรงตาม ตัวชี้วัดและมาตรฐานการประกันคุณภาพ สะดวก ในการเข้าถึง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22 สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ ในการบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนา คุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23 มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ที่เป็นระบบ ถูกต้อง และมีความหลากหลาย ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 17 (ต่อ)

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต2	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
24 สถานศึกษามีการสรุปข้อมูลสารสนเทศที่จัดเก็บ ตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา					
25 สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่มี ความชัดเจน ครบคลุม และทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการดำเนินการ	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
26 สถานศึกษามีการนำแผนปฏิบัติการประจำปี สู่การปฏิบัติตามกรอบและระยะเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27 สถานศึกษามีการติดตามการดำเนินงานตาม โครงการ กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28 สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม ที่กำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปี ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
ด้านการตรวจสอบคุณภาพ					
1) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา					
29 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30 สถานศึกษากำหนดแนวทางในการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31 สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32 สถานศึกษามีการวางแผน กำหนดแนวทาง ในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานภายใน สถานศึกษาที่มีความชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33 สถานศึกษาชี้แจงให้บุคลากรได้ทราบถึงขั้นตอน และวิธีการในการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 17 (ต่อ)

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต2	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา	
	1	2	3			
	34	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	+1			+1
ด้านการประเมินคุณภาพ						
1) การประเมินผลตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา						
36	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยจัด ให้มีการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพภายใน สถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	สถานศึกษามีเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ในการประเมินตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
39	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาหาแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40	สถานศึกษามีการประเมินที่สะท้อนความสำเร็จ ในด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านการบริหารจัดการ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง						
41	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงาน ผลการประเมินตนเองที่ได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
42	สถานศึกษามีการรวบรวมผลการประเมินตาม มาตรฐานการศึกษา ที่สถานศึกษาได้กำหนด โดยการวิเคราะห์ตามมาตรฐาน เป้าหมาย ที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
43	สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานการประเมิน ตนเองที่สะท้อนถึงมาตรฐานและคุณภาพ การศึกษาตามสภาพจริงตามรูปแบบที่หน่วยงาน ต้นสังกัดกำหนด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 17 (ต่อ)

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต2	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
44 สถานศึกษาเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเอง แก่สาธารณชนและหน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
45 สถานศึกษานำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูล ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	-1	0.33	ใช้ไม่ได้
ด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง					
46 สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศภายใน สถานศึกษามาวิเคราะห์และหาแนวทาง ในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
47 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากร ในสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
48 สถานศึกษามีการนำผลการประเมินคุณภาพ ทั้งภายในและภายนอกมาพิจารณาเพื่อปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
49 สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่องโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
50 สถานศึกษามีการสร้างเครื่องช่วยเพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลทางการศึกษาในการนำไปใช้พัฒนา สถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 18 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เกี่ยวกับการศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

ที่	สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	ค่าความเชื่อมั่น
1	ด้านการควบคุมคุณภาพ	0.948
2	ด้านการติดตามคุณภาพ	0.849
3	ด้านการประเมินคุณภาพ	0.908
4	ด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	0.864

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = 0.969

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม = 30

สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา = 4 ด้าน

